

Yrkande
2025-10-09

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet

Förslag till beslut angående budget 2025 och flerårsplaner 2026-2027

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Skattesats och budget

- Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets förslag till budget 2025 fastställs i sin helhet inklusive de mål, riktlinjer, uppdrag, ekonomiska ramar och bilagor som anges samt att skattesatsen fastställs till 21:12 öre per skattekrona.
- Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets förslag till flerårsplaner för åren 2026 - 2027 fastställs som underlag för den fortsatta planeringen.

Fastställande av ersättningar enligt LOV (lagen om valfrihet)

- Grundersättningen från och med 1 april 2025 utgår för beviljad brukartid och fastställs för externa utförare i LOV i hemtjänsten för Göteborgs Stad till 519 kronor per timma inklusive momskompensation med 1,6 procent kronor per timma.
- Grundersättningen för kommunala utförare i LOV i hemtjänsten för Göteborgs Stad fastställs till 511 kronor per timma att gälla från och med 1 april 2025.
- Ersättningsmodellen för daglig verksamhet enligt LOV uppräknas från och med 1 april 2025 med av kommunfullmäktige fastställd indexkompensation på 0,2% till nämnderna inom välfärdsområdet.

Fastställande av högsta tillåtna låne- och borgensvolym

- Göteborgs Stads koncerns samlade borgensåtagande får under 2025 maximalt uppgå till 6 miljarder kronor.
- Göteborgs Stads samlade lånevolym under 2025 får uppgå till maximalt 75,5 miljarder kronor.
- Idrotts- och föreningsnämndens mandat att bevilja kommunal borgen fastställs till 300 miljoner kronor.

Av totalt borgensåtagande enligt ovan ingår nedanstående borgen till Stadshus AB och dess vid var tid underliggande hel- och majoritetsägda bolag.

- Göteborg Stad (org. nr 212000-1355) såsom för egen skuld får ingå borgen för Göteborg Stadshus AB:s och dess vid var tid underliggande hel- och

majoritetsägda bolags externa låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 5 miljarder kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader.

- Samlad lånevolym under 2025 per bolag/koncern får uppgå till maximalt:

Göteborg Stadshus AB	3 200 mnkr
Göteborg Energi koncern	10 200 mnkr
Liseberg AB	3 670 mnkr
Älvstranden	2 200 mnkr
Framtiden koncern	33 000 mnkr
Göteborgs Hamn AB	3 300 mnkr
Higab AB	6 300 mnkr
Göteborgs Stads Leasing AB	1 800 mnkr
Gryaab AB	1 400 mnkr
Renova koncern	2 100 mnkr

Samlad rörelsekredit under 2025 för övriga bolag får uppgå till 1,5 miljarder kronor.

Fastställande av Göteborgs Stadshus ABs bemyndigande att lämna kapitaltillskott till helägda bolag

- Göteborgs Stadshus AB bemyndigas att vid behov lämna kapitaltillskott avseende 2025 till följande helägda dotterbolag med som högst nedan angivna belopp:

BRG, Business Region Göteborg AB	46 376 tkr
Göteborgs Stadsteater AB	181 000 tkr
Got Event AB	205 958 tkr

Fastställande av budgetram för Göteborgs Stadshus AB:s koncernledningskostnader och finansiering av Gothenburg European Office (GEO)

- Göteborgs Stadshus AB bemyndigas att ta ut koncernledningsarvode från övriga bolag inom stadshuskoncernen för finansiering av koncernbolagets verksamhet exklusive GEO motsvarande maximalt 22 530 tkr under 2025.

Göteborgs Stadshus AB bemyndigas att genom finansiell samordning finansiera Gothenburg European Office (GEO) med 5 022 tkr under 2025.

Fastställande av Exploateringsnämndens bemyndiganden vid köp och försäljning av fastigheter

- Exploateringsnämnden bemyndigas att inom ramen för i budgeten upptagna belopp för fastighetsförvärv, dels ansöka om tillstånd till expropriation, dels förvärva fast egendom då utgiften för varje förvärv inte överstiger 30 miljoner kronor.
- Exploateringsnämnden bemyndigas att sälja eller med tomträtt upplåta fast egendom för utbyggnad av antagna detaljplaner.
- Exploateringsnämnden bemyndigas att för köpeskilling och på villkor i övrigt som nämnden äger bestämma till kommunala bolag och andra intressenter sälja tomträttsupplåten fast egendom.

- Exploateringsnämnden bemyndigas att för maximalt 15 miljoner kronor per ärende sälja eller med tomträtt upplåta fast egendom som visserligen inte är detaljplanelagd men där nämnden, utifrån markägarrollen samt efter hörande med Stadsbyggnadsnämnden gör bedömningen att den fasta egendomen inte behövs/primärt lämpar sig för utbyggnad i kommunal ägo eller där detaljplaneläggning av den fasta egendomen inte bedöms behövas innan överlåtelse/tomträttsupplåtelse. Maximalt fast egendom om 10 000 m² per ärende.
- Exploateringsnämnden bemyndigas att för maximalt 15 miljoner kronor per ärende sälja eller med tomträtt upplåta fast egendom som i enlighet med av kommunfullmäktige beslutade principer och organisatorisk struktur för hantering av kommunens fastigheter överförs till Exploateringsnämnden från annan kommunal nämnd och som inte längre behövs för någon kommunal förvaltnings behov.

Fastställande av kommunstyrelsens befogenheter

- Kommunstyrelsen bemyndigas att inom ramen för beslutad budget fatta beslut om de poster som budgeterats under kommuncentrala medel.
- Kommunstyrelsen bemyndigas att justera storleken på bolagens enskilda lånetak inom bolagskoncernen på begäran av Stadshus AB
- Kommunstyrelsen bemyndigas tolka och konkretisera fullmäktiges budget samt att inom ramen för beslutad budget besluta om justeringar av kommunbidrag och ekonomiska ramar, under förutsättning att ärendena inte är av sådan principiell art att de ska underställas kommunfullmäktige för beslut.
- Kommunstyrelsen bemyndigas att inom ramen för beslutad budget besluta om uppdrag till nämnder och styrelser med anledning av genomförandet av denna budget under förutsättning att åtgärden ryms inom nämnds reglemente och budget respektive styrelses bolagsordning och ägardirektiv. Bemyndigandet omfattar inte uppdrag rörande nämndernas myndighetsutövning, tillämpningen av lag eller ärenden som i övrigt rör enskilda, och inte heller uppdrag som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt för kommunen enligt 5 kap. 1 § kommunallagen.
- Kommunstyrelsen ska inom ramen för sitt ordinarie ansvar enligt kommunallagen särskilt följa och analysera den ekonomiska utvecklingen för staden och föreslå åtgärder i de fall då stadens balanskravsresultat avviker negativt från den beslutade nivån.

Fastställande av utdelning från Göteborgs Stadshus AB

- Utdelningen från Stadshus AB fastställs till 350 000 tkr för 2025.

Fastställande av internränta och index för ekonomiska ramar

- Internräntan fastställs till 2,25 procent för 2025.
- Index för uppräknings av ekonomiska ramar fastställs till 0,2% för 2025.

Reglering av överskott och underskott för specificerade ekonomiska ramar för Stadsbyggnadsnämnden och Överförmyndarnämnden

- Om det uppstår överskott eller underskott inom ramen för ”Stadsbyggnadsnämndens transfereringar” och ”Överförmyndarnämnden arvode” nollställs dessa i samband med stadens årliga bokslut.

Fastställande av ekonomisk ram avseende kostnader för digital utveckling och förvaltning hos nämnderna för demokrati- och medborgarservice, inköp och upphandling samt intraservice

- Kommunfullmäktige fastställer ekonomisk ram för nämnden för demokrati och medborgarservice för förvaltning av tjänster till 86 900 tkr
- Kommunfullmäktige fastställer ekonomisk ram för inköps- och upphandlingsnämnden för förvaltning av tjänster till 35 400 tkr
- Kommunfullmäktige fastställer ekonomisk ram för inköps- och upphandlingsnämnden för utveckling av tjänster till 7 000 tkr
- Kommunfullmäktige fastställer ekonomisk ram för nämnden för Intraservice för förvaltning av tjänster och digital infrastruktur till 1 095 500 tkr
- Kommunfullmäktige fastställer ekonomisk ram för nämnden för Intraservice för utveckling av tjänster och digital infrastruktur till 30 200 tkr

Undantagsvis kan de ekonomiska ramarna behöva justeras med anledning av väsentligt förändrade volymer. Detta kan endast ske efter att nämnderna gjort en sådan hemställan till kommunfullmäktige där orsak och omfattning noggrant har beskrivits. En eventuell sådan hemställan ska beredas av stadsledningskontoret i kompletterande budgetunderlag.

Fastställande av värdet för personalförmåner

- Det ekonomiska värdet gällande personalförmåner fastställs för till 3 100 kronor per medarbetare. Utöver detta tillåts lokalt framförhandlade förmåner som arbetstagarorganisationerna bedömer är framförhandlade i lokal överenskommelse eller kollektivavtal.

Fastställande av fördelning för arbetstidsinnovationer

- Avsättningen som finns finansierad kommuncentralt fördelas till respektive nämnd enligt följande specifikation: Socialnämnden Centrum, Socialnämnden Hisingen, Socialnämnden Nordost och Socialnämnden Sydväst tilldelas 2 mnkr vardera, Äldre samt vård- och omsorgsnämnden tilldelas 12 mnkr och Nämnden för funktionsstöd tilldelas 10 mnkr ur den kommuncentrala avsättningen för arbetstidsinnovationer.

Resursfördelningsmodell för socialnämnderna

- Resursfördelningsmodellen för socialnämnderna fastställs för 2025 enligt bilaga 1.

Revidering av riktlinje för beslutsnivåer för att äga eller hyra kommunala verksamhetslokaler

- Göteborgs Stads riktlinje för beslutsnivåer vid investering i och inhyrning av samt inriktning för att äga eller hyra kommunala verksamhetslokaler revideras i enlighet med bilaga 5.

Fastställande av stadsbyggnadsnämndens taxa och befogenhet

- Stadsbyggnadsnämndens taxa 2025, enligt bilaga 4, godkänns att gälla från den 2025-01-01.
- Stadsbyggnadsnämnden har rätt att justera taxan för 2025 utifrån prisindex för kommunal verksamhet (PKV) när det fastställs och publiceras i oktober 2024.
- Stadsbyggnadsnämnden har rätt att årligen räkna upp taxan baserat på prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Framställningar från nämnder och styrelser

- Samtliga framställningar från nämnder och styrelser som har gjorts i samband med budgetprocessen 2025 anses härmed vara hanterade i och med detta budgetbeslut.

Bilagor

Andra bilagor som tillhör budgetbeslutet enligt nedan:

Bilaga 1	Resursfördelningsmodell Socialnämnder 2025
Bilaga 2	Ekonomiska prioriteringar i urval
Bilaga 3	Redogörelsen över ekonomin i de kommunala koncernföretagen
Bilaga 4	Stadsbyggnadsnämndens taxa inklusive tjänsteutlåtande
Bilaga 5	Revidering av Göteborgs Stads riktlinje för beslutsnivåer vid investering i och inhyrning av samt inriktning för att äga eller hyra - kommunala verksamhetslokaler

Bilaga 1: Resursfördelningsmodell Socialnämnder 2025

SN	Barn och unga	Vuxna	Försörjningsstöd	Övrig IFO	Fritid och kultur
Nordost	39,3%	32,7%	40,6%	39,1%	32,3%
Centrum	16,2%	24,9%	19,2%	20,4%	20,5%
Sydväst	16,8%	15,8%	13,4%	13,8%	19,5%
Hisingen	27,7%	26,7%	26,8%	26,7%	27,6%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%

SN	Barn och unga	Vuxna	Försörjningsstöd	Övrig IFO	Fritid och kultur	Basnivå och särskilda justeringar	Staden-övergripande uppdrag	Totalt
Nordost	795 127	371 616	389 018	146 663	81 127	44 584	0	1 828 135
Centrum	328 123	282 910	184 209	76 522	51 363	23 794	447 178	1 394 099
Sydväst	339 325	179 209	128 093	51 881	49 014	30 143	83 955	861 620
Hisingen	559 285	303 839	256 290	100 156	69 348	36 201	0	1 325 118
Totalt	2 021 860	1 137 575	957 610	375 221	250 852	134 722	531 133	5 408 972

Bilaga 2: Ekonomiska prioriteringar nämndramar i urval, tkr**2025***Del av nämnders och styrelser budgetramar***Förskolenämnden**

Ramförstärkning	150 000
Sju timmars arbetsdag på ytterligare två förskolor	6 000
Vidareutbilda förskoleassistenter till barnskötare	5 000

Grundskolenämnden

Ramförstärkning	200 000
Minskat avfall inom grundskolan	7 000
Satsning skolan som arena	5 000
Satsning på kulturskolan	5 000
Satsning på ökad social färdighet för elever	5 000
Normkritisk granskning av unga hbtqi-personers arbetsmiljö.	1 000

Idrotts- och föreningsnämnden

Stärkt finansiering ridsport	3 000
Stärkt föreningsbidrag i socialt utsatta områden	2 000
Gratis mensskydd på idrottsanläggningar	1 000
Stöd för föreningar som arbetar med cirkulär verksamhet	500

Kommunledningen

Utveckla systematiskt arbetsmiljöarbete	2 000
Språkkartläggning barns ordförråd	2 000
Samordningsansvar för att motverka segregation	1 500

Kulturnämnden

Ramförstärkning	10 000
Kulturstöd till det fria kulturlivet	1 000

Miljö- och klimatnämnden

Ramförstärkning	10 500
Arbete mot förorenade områden	3 000
Motverka osund konkurrens och kriminell verksamhet	2 500
Kartlägga förekomst av PFAS i Göteborg	1 500
Utveckla arbetet med medborgarråd för klimatet	700

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

Ramförstärkning	30 000
-----------------	--------

Nämnden för funktionsstöd

Ökad bemanning på BMSS-boenden	18 000
Satsning på fritid och kultur för barn och unga	7 000
Arbetskör för personalen	4 500
Utöka det vräkningsförebyggande arbetet	800

Nämnden för Inköp och Upphandling

Arbete mot arbetsmarknadsexploatering	1 000
---------------------------------------	-------

Nämnden för demokrati- och medborgarservice

Satsning på medborgarkontor	2 000
Satsning på budget- och skuldrådgivning	1 000
Utveckla arbetet med medborgarråd för klimatet	700

Exploateringsnämnden

Satsning på stadsnära odling	2 000
Satsning på miljöstrategiskt arbete	1 500
Projektering av stadsdelsväxthus	1 000

Stadsbyggnadsnämnden

Förbättra arbetet med bostadsanpassning	2 500
Satsning på grön och robust stad	1 000
Satsning på skydd av natur	1 000
Sänkt bashastighet i staden	500

Stadsmiljönämnden

Satsning på cyklande	10 000
Utökat antal fritidsresor inom färdtjänsten	5 000
Sänkt bashastighet i staden	4 000
Arbete mot invasiva arter	3 000
Skötsel av naturreservat och skyddad natur	2 000
Bilfria zoner och säkra cykelvägar till och runt skolorna	1 500

Socialnämnderna gemensamt

Ramförstärkning	44 000
Förstärkning kostnader kopplat till kriminalitet	35 000

Socialnämnden Nordost, Socialnämnden Hisingen, Socialnämnden Sydväst gemensamt

Medborgarbudget	4 000
-----------------	-------

Socialnämnden Nordost

Utökning av antalet FUT-handläggare	2 000
-------------------------------------	-------

Socialnämnden Centrum

Säkerställa förstärkt bemanning socialjour	3 600
Projekt rörande nationella minoriteter	3 000
Rekrytering och utbildning av familjehem	800

Utbildningsnämnden

Ramförstärkning	40 000
Elever vid vård- och omsorgsprogrammet erbjuds körkortsutbildning	2 000

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

Ramförstärkning	60 000
Lönesatsning	35 000
HBQI-avdelning på särskilt boende	5 000
Minskat avfall inom äldreomsorgen	2 600
Utveckla kompetensen inom demensvården	1 000

Grundskolenämnden, Socialnämnden Centrum och Utbildningsnämnden gemensamt

Förebyggande arbete mot prostitution, människohandel och sexuell exploatering 3 300

Socialnämnderna, Äldre samt vård- och omsorgsnämnden och Nämnden för funktionsstöd gemensamt

Utöka det vräkningsförebyggande arbetet 5 000

Business region Göteborg

Satsning på högteknologisk industri och Life Science 4 000

Industriell symbios för det lokala näringslivet 2 000

Satsning på jordbruk och livsmedelsförsörjning 1 000

Göteborg & Co

Platsutveckling för kultur och evenemang 2 000

Vetenskapsfestivalen långsiktigt hållbar finansiering 1 000

Samlat nämnder och styrelser

Riktad besparing på ledning, administration, styrning och marknadsföring -94 500

Bilaga 3: Redogörelsen över ekonomin i de kommunala koncernföretagen

Resultaträkning (mnkr)	2024p	2025	2026	2027
Rörelseresultat	1 733	2 562	3 490	2 976
Finansnetto	-1 173	-1 635	-1 719	-1 898
Resultat efter finans	560	927	1 771	1 078
Skatt	-19	-25	-25	-25
Resultat efter skatt	541	902	1 746	1 053
Balansräkning				
Tillgångar IB	77 931	85 708	93 769	101 866
Nyinvesteringar	7 077	7 082	7 178	7 161
Reinvesteringar	3 493	3 368	3 553	3 448
Avskrivningar	-3 793	-3 389	-3 634	-3 965
Övriga tillgångar	1 000	1 000	1 000	1 000
Summa tillgångar	85 708	93 769	101 866	109 510
Eget kapital	24 236	25 635	27 328	28 188
Utdelning	750	350	150	150
Låneskuld	53 833	58 280	62 059	67 618
Övriga skulder	6 889	9 504	12 329	13 554
Summa eget kapital och skulder	85 708	93 769	101 866	109 510
Nyckeltal				
Soliditet (%) (1)	29,2%	27,7%	27,0%	25,9%
Avkastning totalt kapital (%) (2)	2,1%	2,9%	3,6%	2,8%
Avkastning eget kapital (%) (3)	2,2%	3,6%	6,5%	3,8%
Självfinansieringsgrad investeringar (%)	45,6%	41,1%	54,6%	47,3%

(1) Eget kapital i förhållande till balansomslutningen (summa skulder och eget kapital)

(2) Rörelseresultat i förhållande till genomsnittliga totala tillgångar (ränteintäkter försumbara här)

3 Resultat efter skatt i förhållande till genomsnittligt eget kapital

RESULTAT PER UNDERKONCERN / BOLAG

Resultat efter finansiella poster i mnkr	2024p	2025	2026	2027
Moderbolaget				
Göteborgs Stadshus AB inkl. koncernjusteringar	-76	-88	-88	-88
Dotterbolagen				
Göteborg Energi AB (K)	610	790	960	980
Göteborgs Hamn AB (K)	281	230	198	216
Higab AB (K)	305	199	354	-52
Förvaltnings AB Framtiden (K)	383	132	212	325
Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB (K)	10	9	9	9
Göteborg & Co AB (K)	-930	-355	123	-315
Business Region Göteborg AB	-51	-51	-51	-51
Försäkrings AB Göta Lejon	4	0	0	0
Göteborgs Stads Leasing AB	22	20	13	13
Gryaab AB	-24	0	0	0
Renova AB (K)	26	41	41	41
Grefab AB	0	0	0	0
Boplatz Göteborg AB	0	0	0	0
Resultat koncernen totalt	560	927	1 771	1 078

Notering: Dotterbolag med beteckningen (K) har dotterbolag

INVESTERINGAR UNDERKONCERN / BOLAG

Bruttoinvesteringar i mnkr	2024p	2025	2026	2027
Moderbolaget				
Göteborgs Stadshus AB	0	0	0	0
Dotterbolagen				
Göteborg Energi AB (K)	2 790	2 730	2 180	2 130
Göteborgs Hamn AB (K)	1 218	1 134	1 600	1 642
Higab AB (K)	1 219	1 507	1 371	1 179
Förvaltnings AB Framtiden (K)	3 931	3 225	3 396	3 739
Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB (K)	71	19	34	4
Göteborg & Co AB (K)	439	256	245	480
Business Region Göteborg AB	0	0	0	0
Försäkrings AB Göta Lejon	0	0	0	0
Göteborgs Stads Leasing AB	640	753	786	844
Gryaab AB	157	245	334	410
Renova AB (K)	356	561	765	161
Grefab AB	10	20	20	20
Boplatz Göteborg AB	0	0	0	0
Koncernjusteringar	0	0	0	0
Koncernen	10 831	10 450	10 731	10 609

Notering: Dotterbolag med beteckningen (K) har dotterbolag

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-08-15

Ärendenummer SLK-2023-01105

Handläggare

Pernilla Fitz

Telefon: 031-368 05 85

E-post: pernilla.fitz@stadshuset.goteborg.se

Stadsbyggnadsnämndens taxa 2025

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Stadsbyggnadsnämndens förslag till taxa som ska gälla från 2025-01-01, antecknas och överlämnas till budgetberedningen för beslut i samband med budget för 2025 enligt nedanstående punkter a till c.

- a. Stadsbyggnadsnämndens taxa 2025, enligt bilaga 2 och 3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, godkänns att gälla från den 2025-01-01.
- b. Stadsbyggnadsnämnden har rätt att justera taxan för 2025 utifrån prisindex för kommunal verksamhet (PKV) när det fastställs och publiceras i oktober 2024.
- c. Stadsbyggnadsnämnden har rätt att årligen räkna upp taxan baserat på prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden har 2023-11-21 § 634 översänt förslag till taxa för stadsbyggnadsnämndens verksamhet att gälla från 2025-01-01 för fastställande av kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige beslutade i budget för 2024 att nya eller förändring av taxor och avgiftsmodeller för olika verksamheter som hanteras av kommunfullmäktige i första hand ska beslutas i ordinarie budget. Ny eller förändring av taxa ska beslutas av nämnd senast april året innan taxan föreslås börja gälla och stadsledningskontoret bereder ärendet vidare till kommunstyrelsen.

Stadsbyggnadsnämnden föreslår mindre justeringar jämfört med nuvarande taxa, med marginella ekonomiska konsekvenser. De förändringar som föreslås är av mindre karaktär, men återfinns såväl i texten i taxan som i taxetabellerna. Syftet är att göra taxan mer tydlig genom justeringar i form av förtydliganden samt ett mindre antal tillägg.

Vidare föreslår nämnden att stadsbyggnadsnämnden ges rätt att justera taxan för 2025 utifrån prisindex för kommunal verksamhet (PKV) när det fastställs och publiceras i oktober 2024 och därefter att årligen ge stadsbyggnadsnämnden rätt att räkna upp taxan baserat PKV.

Bedömning ur ekonomisk dimension

De av stadsbyggnadsnämnden föreslagna justeringar i taxan inför 2025 genererar sammantaget endast mindre ekonomiska effekter för kund.

Stadsbyggnadsnämnden föreslår i enlighet med kommunfullmäktiges beslut 2022-12-08 § 28 gällande byggnadsnämndens taxa 2023, att räkna upp taxan med prisindex kommunal verksamhet (PKV).

Föreslagen indexuppräkning speglar uppskattad kostnadsutveckling, vilket innebär att ingen ekonomisk effekt väntas för nämnden. Den främsta ekonomiska påverkan ligger i eventuella volymförändringar till följd av antal bygglovsansökningar, antal utstakningar, antal detaljplaner och så vidare, vilket gör att den ekonomiska effekten är svår att uppskatta.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilagor

1. Stadsbyggnadsnämndens handlingar 2023-11-21 § 634
2. Stadsbyggnadsnämndens taxa 2025
3. Taxa för Göteborgs byggnadsnämnds verksamhet med PBL87 som grund

Ärendet

Stadsbyggnadsnämnden har 2023-11-21 § 634 översänt förslag till taxa för stadsbyggnadsnämndens verksamhet att gälla från 2025-01-01 för fastställande av kommunfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Stadsbyggnadsnämnden beslutade 2023-11-21 § 634 att hemställa till kommunfullmäktige om förslag på vissa mindre justeringar av nu gällande taxor i syfte att förenkla och öka tydligheten främst avseende den taxa för stadsbyggnadsnämnden verksamhet som kommunfullmäktige beslutade om 2022-12-08 § 28. Kommunfullmäktige beslutade också att byggnadsnämndens taxa ska indexjusteras årligen och baseras på prisindex kommunal verksamhet (PKV). Nämnden föreslår fortsatt en uppräknings enligt detta beslut.

Stadsbyggnadsnämnden föreslår mindre justeringar jämfört med nuvarande taxa, med marginella ekonomiska konsekvenser. De förändringar som föreslås är av mindre karaktär, men återfinns såväl i texten i taxan som i taxetabellerna. Syftet är att göra taxan mer tydlig genom justeringar i form av förtydliganden samt ett mindre antal tillägg. I avsnittet ”Taxans ikraftträdande och övergångsbestämmelser” har årtalen justerats för att återspegla tidpunkten för när den nya timbaserade taxan trädde i kraft.

I taxans grundkonstruktion ingår att denna årligen ska uppräknas med PKV baserat på skatteunderlagsprognos per oktober månad året innan taxan träder i kraft. Enligt stadens riktlinje för framtagande av taxor ska beslut tas av kommunfullmäktige senast i april året innan taxan träder i kraft. Mot bakgrund av detta har stadsbyggnadsnämndens förslag till taxa för 2025 räknats upp utifrån siffror för 2025 i PKV publicerat av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i oktober 2023. Stadsbyggnadsnämnden föreslår därför att nämnden ges rätt att indexjustera taxan för 2025 utifrån PKV när det fastställs och publiceras i oktober 2024.

Ekonomiska effekter

Föreslagna tillägg och justeringar av stadsbyggnadsnämndens taxa inför 2025 genererar sammantaget endast mindre ekonomiska konsekvenser bortsett från föreslagen indexuppräknings vilken speglar kostnadsutvecklingen och innebär ingen påverkan på nämndens nettokostnader. Störst ekonomisk effekten ligger vid volymförändring i antalet ärenden.

De främsta effekterna för kund avser förtydligande avseende kostnad och debitering gällande per hus, per styck och så vidare. För övrigt bedöms den ekonomiska effekten bli marginell. Ekonomiska konsekvenser för andra kommunala verksamheter bedöms bli ringa mot bakgrund av att merparten av de ärenden som handläggs av stadsbyggnadsnämnden utförs för externa parter räkning.

Taxa för planverksamheten

För planverksamheten lämnas taxan oförändrad bortsett från indexuppräknings av timpriset enligt PKV.

Taxa för byggnadsnämndens verksamhet med PBL87 som grund

Inga förändringar föreslås för denna del av taxan.

Taxa för byggverksamheten

Förändringarna inom byggverksamheten består främst i förtydligande, samt i ett antal fall av justering av bedömd tidsåtgång. Några av de främsta tilläggen/justeringarna exemplifieras nedan.

- Åtgärder har förtydligats så att det framgår att debiteringen gäller per hus, per fastighet och så vidare.
- För fasadändringar har ytterligare uppdelning gjorts för ”liten avvikelse”.
- För ljusanordningar och skyltar har förtydliganden gjorts genom att ange olika intervall avseende antal.
- För åtgärder avseende balkonger har taxan kompletterats med uppgift avseende åtgärd ”utanför planlagt område”.
- För förhandsbesked har förtydligande gjorts att kostnaden gäller per huvudbyggnad samt vid både positiva och negativa beslut.
- För ett antal tjänster har bedömd tidsåtgång justerats.
- Fastighetsrättsliga åtgärder (A25) baseras helt på timdebitering.

Taxa för mät- och kartverksamheten

Ett antal förtydliganden i taxetabellen har gjorts så att det framgår att åtgärden även avser tillbyggnader. Den ekonomiska effekten avser enbart gjord indexuppräknings.

Sammantaget bedömer stadsbyggnadsnämnden att föreslagna förändringar inte medför några större ekonomiska effekter.

Stadsledningskontorets bedömning

I kommunfullmäktiges budget för 2024 som beslutades 2023-11-09 § 4 anges att ny eller förändring av taxor och avgiftsmodeller för olika verksamheter som hanteras av kommunfullmäktige i första hand ska beslutas i ordinarie budget. Stadsledningskontoret bedömer att stadsbyggnadsnämnden har fattat beslut om förslag till ny taxa inom ramen för kommunfullmäktiges beslut om hantering av taxor. Vidare ser kontoret att nämndens föreslagna förändringar av taxan ger möjlighet till förtydligad kommunikation och tillämning av tjänster och avgifter.

Enligt stadens anvisningar för hantering av taxor och avgifter är det viktigt att indexering sker årligen för att inte urholka taxan över tid. Stadsbyggnadsnämndens förslag är att ge nämnden rätt att justera taxan för 2025 utifrån PKV när det fastställs och publiceras i oktober 2024 och därefter årligen ge stadsbyggnadsnämnden rätt att räkna upp taxan baserat på PKV. Då taxan ska räknas upp med PKV i oktober året innan det nya kalenderåret är uppräkningsen i bilagan preliminär för 2025 och kommer att justeras i samband med att slutliga uppgifter finns att tillgå i oktober 2024.

Stadsledningskontoret gör ingen annan bedömning än stadsbyggnadsnämnden, det vill säga att de ekonomiska konsekvenserna för såväl kunder/brukare, stadsbyggnadsnämnden som för andra kommunala verksamheter är marginella.

Magnus Andersson

Ekonomidirektör

Eva Hessman

Stadsdirektör

§ 634 Ärendenummer SBF-2023-01577

Stadsbyggnadsnämndens taxa 2025

Beslut

I stadsbyggnadsnämnden

1. Godkänna förslag till stadsbyggnadsnämndens taxa 2025 enligt bilaga att gälla fr o m 2025-01-01
2. Ge stadsbyggnadsnämnden rätt att justera taxan för 2025 utifrån prisindex för kommunal verksamhet (PKV) när det fastställs och publiceras i oktober 2024.
3. Ge stadsbyggnadsnämnden rätt att årligen räkna upp taxan baserat på prisindex för kommunal verksamhet (PKV).
4. Översända stadsbyggnadsnämndens förslag med bilaga till kommunstyrelsen för beslut i kommunfullmäktige.

Skäl till beslut

Nämnden beslutar i enlighet med de skäl som anges i förvaltningens tjänsteutlåtande.

Handlingar

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2023-11-03, med bilagor.

Information

Erik Olsson Stenkil, avdelningschef ekonomi, och Pia Hermansson, enhetschef bygglov, lämnar en muntlig information i ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden föreslår att nämnden ska besluta att bifalla tjänsteutlåtandet och finner att nämnden beslutar i enlighet med ordförandens förslag.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-11-03

Stadsbyggnadsnämnden 2023-11-21

Diarienummer SBF-2023-01577

Handläggare

Erik Stenkil

Telefon: 031-365 00 00

E-post: erik.stenkil@stadsbyggnad.goteborg.se

Stadsbyggnadsnämndens taxa 2025

Förslag till beslut

I stadsbyggnadsnämnden

1. Godkänna förslag till stadsbyggnadsnämndens taxa 2025 enligt bilaga att gälla fr o m 2025-01-01
2. Ge stadsbyggnadsnämnden rätt att justera taxan för 2025 utifrån prisindex för kommunal verksamhet (PKV) när det fastställs och publiceras i oktober 2024.
3. Ge stadsbyggnadsnämnden rätt att årligen räkna upp taxan baserat på prisindex för kommunal verksamhet (PKV).
4. Översända stadsbyggnadsnämndens förslag med bilaga till kommunstyrelsen för beslut i kommunfullmäktige,

Sammanfattning

Detta ärende utgör förslag till justering av stadsbyggnadsnämndens taxa 2025. Det förslag till taxa som framgår av detta tjänsteutlåtande jämte bilaga föreslås gälla från 2025-01-01.

De förändringar som föreslås är av mindre karaktär, men återfinns i såväl texten i taxan som i taxetabellerna. Därtill har en indexuppräknings skett av taxan utifrån Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Då taxan ska räknas upp med PKV i oktober året innan det nya kalenderåret är uppräknings, vid beslutet om antagandet av taxa, preliminär för 2025 och kommer att justeras och fastställas i samband med att slutliga uppgifter finns att tillgå i oktober 2024 avseende PKV.

Nedan följer beskrivning av ett urval av förändringar som är gjorda i taxetabellerna.

Inom byggverksamheten har ett antal tjänster förtydligats genom att skilja mellan ”planenlig åtgärd”, ”liten avvikelse” samt ”utanför planlagt område”. Därtill har förtydligande gjorts i tabellerna när det gäller åtgärder som debiteras per hus, per styck osv. När det gäller lusanordningar och skyltar har förtydligande skett genom en tydligare indelning i intervall avseende antal. Utöver detta har bedömd tidsåtgång för att antal åtgärder justerats i syfte att bättre spegla den verkliga tidsåtgången. Justeringen hänförs främst till administration gällande grannhörande. Sammantaget medför föreslagna justeringar en marginell ekonomisk påverkan. Den främsta effekten härrör från gjord indexuppräknings.

För planverksamheten lämnas taxan oförändrad bortsett från indexuppräknings av timpriset enligt PKV.

För mät- och kartverksamheten har ett antal förtydliganden i taxetabellen skett så att det framgår att åtgärden även avser tillbyggnader. Den ekonomiska effekten avser enbart gjord indexuppräknings.

För Fastighetsrättsliga åtgärder (A25) har taxan förenklats genom att debiteringen nu helt baseras på timdebitering.

Nedan följer beskrivning av gjorda ändringar i taxans löpande text

I avsnittet ”Taxans ikraftträdande och övergångsbestämmelser” har årtalen justerats för att återspegla tidpunkten för när den nya timbaserade taxan trädde i kraft.

I avsnittet ”Avgift för bygglov och genomförande” har förtydligande gjorts att det ingår ett av vardera tekniskt samråd, startbesked osv. Krävs fler debiteras dessa enligt angivet belopp i taxan.

I avsnittet ”Fler lov- och/eller anmälningspliktiga åtgärder i samma ärende” har förtydligande gjorts kring vad som gäller vid flera liknande åtgärder i samma ansökan.

Förtydligande har skett avseende de fall där planavgift tas ut i samband med bygglov. Förtydligandet består i att informationen lagts under egen rubrik under avsnitt 4.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Föreslagna justeringar av stadsbyggnadsnämndens taxa inför 2025 genererar sammantaget endast mindre ekonomiska konsekvenser bortsett från föreslagen indexuppräknings. Indexuppräknings speglar uppskattad kostnadsutveckling inom sektorn vilket innebär att nettot bedöms vara oförändrat. Främsta ekonomiska effekten ligger därmed i volym till följd av antal bygglovsansökningar, antal utstakningar, antal detaljplaner osv.

Ekonomiska konsekvenser för brukare/kunder

Främsta ekonomiska effekten avser de förtydligande som sker att kostnaden gäller per hus, per styck osv. För övrigt bedöms den ekonomiska effekten bli marginell.

Ekonomiska konsekvenser för den egna verksamheten

Den ekonomiska effekten för den egna verksamheten bedöms i sammanhanget bli marginell. Största påverkan kommer avse yttre faktorer i form av exempelvis antal bygglovsansökningar.

Ekonomiska konsekvenser för andra kommunala verksamheter

Konsekvensen för kommunala verksamheter bedöms bli ringa mot bakgrund av att merparten av de ärenden som handläggs av stadsbyggnadsnämnden utförs för externa parter räkning.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor

1. Bilaga 1 Stadsbyggnadsnämndens taxa 2025
2. Bilaga 2 Taxa för Göteborgs byggnadsnämnds verksamhet med PBL87 som grund

Ärendet

Detta ärende ger förslag på vissa mindre justeringar av nu gällande taxor i syfte att för- enkla och öka tydligheten främst avseende den taxa för stadsbyggnadsnämndens verksamhet som Göteborgs kommunfullmäktige beslutade 2022-12-08.

Beskrivning av ärendet

Nedan följer en bakgrundsbeskrivning för uppkomsten av detta ärende tillsammans med en övergripande genomgång av de justeringar som föreslås av stadsbyggnadsnämndens taxa 2025. Ärendet är upprättat i enlighet med Göteborgs Stads anvisning för hantering av taxor och avgifter.

Bakgrund

Vid Göteborgs kommunfullmäktiges sammanträde 2022-12-08 fattades beslut om nu gällande taxa. Detta ärende innebär ett antal förslag till förtydliganden samt tillägg.

Allmänna regler om kommunala taxor

Avgifterna tas ut i enlighet 12 kap 8–11 §§ plan- och bygglagen PBL, plan- och byggförordningen PBF (2011:338), 2 kap 5 § Kommunallagen KL (2017:725) och Miljöbalken (1998:808) om inget annat anges. Kommunerna ges rätt att ta ut avgifter så att kommunen kan täcka kostnaderna för alla åtgärder som normalt ingår i ärenden om lov eller anmälan. Även arbete med detaljplanering kan finansieras genom avgifter. Avgifterna är avsedda att täcka kommunens självkostnad för den aktuella myndighetsutövningen eller tjänsten. För tjänster som kommunerna är skyldiga att tillhandahålla får avgifter dock endast tas ut om det följer av lag eller annan författning.

Taxan och dess tillämpning utgår från kommunallagens principer; självkostnadsprincipen, likställighetsprincipen och retroaktivitetsförbud. Grunderna för hur avgifterna beräknats anges i taxan.

Övergripande justeringar

De justeringar som föreslås avser i huvudsak förtydliganden, samt ett antal mindre tillägg.

I taxans grundkonstruktion ingår att denna årligen ska uppräknas med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) baserat på skatteunderlagsprognos per oktober månad året innan taxan träder i kraft. Enligt stadens riktlinje för framtagande av taxor ska beslut tas av kommunfullmäktige senast i april året innan taxan träder i kraft. Mot denna bakgrund har förslag till taxa för 2025 uppräknats utifrån siffror för 2025 i PKV publicerat av SKR i oktober 2023. Stadsbyggnadsnämnden föreslås ges rätt att indexjustera taxan för 2025 utifrån prisindex för kommunal verksamhet (PKV) när det fastställs och publiceras i oktober 2024.

Justeringar avseende taxa för planverksamheten

För planverksamheten lämnas taxan oförändrad bortsett från indexuppräknning av timpriset enligt PKV.

Justeringar avseende taxa för byggverksamheten

Förändringarna inom byggverksamheten består främst i förtydligande, samt i ett antal fall justering av bedömd tidsåtgång.

Några av de främsta tilläggen/justeringarna exemplifieras nedan.

- Flertalet åtgärder har nu förtydligats så att det framgår att debiteringen gäller per hus, per fastighet osv.
- För fasadändringar har ytterligare uppdelning gjorts för ”liten avvikelse”
- För ljusanordningar och skyltar har taxan förtydligats genom att ange olika intervall avseende antal.
- För åtgärder avseende balkonger har taxan kompletterats med uppgift avseende åtgärd ”utanför planlagt område”
- För förhandsbesked har förtydligande gjorts att kostnaden gäller per huvudbyggnad samt vid både positiva och negativa beslut.
- För ett antal tjänster har bedömd tidsåtgång justerats.
- Fastighetsrättsliga åtgärder (A25) baseras helt på timdebitering.

Justeringar avseende taxa för mät-/kartverksamheten

För mät- och kartverksamheten har ett antal förtydliganden i taxetabellen skett så att det framgår att åtgärden även avser tillbyggnader. Den ekonomiska effekten avser enbart gjord indexuppräknings.

Justeringar i taxa för byggnadsnämndens verksamhet med PBL87 som grund

Ingen justering har gjorts.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Förvaltningen gör sammantaget bedömningen att föreslagna justeringar är att betrakta som marginella och bidrar till en tydlig och pedagogisk kommunikation kring tjänster och avgifter. Därtill medför tillkomna tjänster och den ökade tydligheten en enklare tillämpning av taxan inom ramen för stadsbyggnadsnämndens verksamhet.

De ekonomiska konsekvenserna för såväl kunder/brukare, byggnadsnämnden som för andra kommunala verksamheter har bedömts vara marginella.

Henrik Kant

Erik Stenkil

Stadsbyggnadsdirektör

Avdelningschef Ekonomi

Göteborgs
Stad

Plan- och bygglovtaxa

(inklusive kart- och mättaxa)

Gäller fr o m 2025-01-01

Beslutad av kommunfullmäktige 2024-XX-XX

Stadsbyggnadsnämnden
Göteborgs Stad

INNEHÅLL

1.	Inledning.....	4
2.	Allmänna regler om kommunala taxor	5
	Kommunallagen (KL)	5
	Plan- och bygglagen (PBL)	6
3.	Allmänna bestämmelser om taxa.....	7
	Kommunfullmäktiges beslut om taxa.....	7
	Tillämpning av taxa.....	7
	Avgifter enligt tabeller.....	7
	Handläggningskostnad	7
	Avgift vid avslag, avskrivning och avvisning	7
	Tidsersättning.....	7
	Höjning/sänkning av avgift.....	8
	Betalning av avgift	8
	Överklagande av avgiftsbeslut i enskilda fall	8
	Mervärdesskatt	8
	Taxans ikraftträdande och övergångsbestämmelser	8
4.	Särskilda bestämmelser om taxa.....	9
	Utlämnande av allmänna handlingar	9
	Avgift för bygglov och genomförande.....	9
	Fler lov- och/eller anmälningspliktiga åtgärder i samma ärende	9
	Extra tekniskt samråd, startbesked med mera	9
	Tidsbegränsade bygglov	9
	Bygglövsavgift efter positivt förhandsbesked	9
	Definition av åtgärder	9
	Areabestämning	9
	Reduktion av avgift för lov, förhandsbesked och anmälan.....	10
	Byggsanktionsavgift.....	10
	Tillsyn strandskydd	10
	Planbesked	10
	Avgift för detaljplanearbete och områdesbestämmelser samt planavtal	10
	Planavgift i samband med bygglov.....	11
5.	Taxetabeller.....	12
	Taxetabell - Bygglov, anmälningspliktiga åtgärder med mera	13
	Taxetabell - Nybyggnadskartor	20
	Taxetabell - Utstakning och lägeskontroll	21
	Taxetabell - Fastighetsrättsliga åtgärder.....	23

Taxetabell - Planbesked, detaljplaner och områdesbestämmelser	24
Taxetabell - Kartor och geodata	25
Taxetabell - Handläggningskostnad per timme.....	26
Taxetabell - Brandfarliga och explosiva varor m.m.....	27

1. Inledning

Denna taxa gäller för stadsbyggnadsnämndens verksamhet. För den kommunala lantmäterimyndigheten som är organiserad under stadsbyggnadsnämnden gäller Lantmäteriets taxa.

Plan- och bygglagen PBL (2010:900) ger kommunerna rätt att ta ut avgifter så att kommunen kan täcka kostnaderna för alla åtgärder som normalt ingår i ärenden om lov eller anmälan. Även arbete med detaljplanering och programarbete får finansieras genom avgifter.

Avgifterna är avsedda att täcka kommunens genomsnittliga kostnad för den aktuella myndighetsutövningen eller tjänsten. För tjänster som kommunerna är skyldiga att tillhandahålla får avgifter dock endast tas ut om det följer av lag eller annan författning.

Avgifterna tas ut i enlighet 12 kap 8-11 §§ PBL, plan- och byggförordningen PBF (2011:338), 2 kap 5 § Kommunallagen KL (2017:725) och Miljöbalken (1998:808) om inget annat anges.

2. Allmänna regler om kommunala taxor

Kommunallagen (KL)

Kommunernas rätt att ta ut avgifter allmänt sett framgår av 2 kap 5 § KL. Av paragrafen framgår kommuners och regioners rätt att ta ut avgifter. Paragrafen motsvarar huvudsakligen 8 kap 3b § i den äldre kommunallagen (KL), med hänvisning till prop. 1993/94:188 s. 107 f.

”Kommuner och landsting* får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning.”

Ovanstående ger kommuner rätt att ta ut avgifter inom hela den sektor som regleras i kommunallagen. Det enda kravet är att kommunen tillhandahåller en tjänst eller nyttighet som motprestation. Det gäller även frivilliga uppgifter som tillhandahålls inom ramen för en obligatorisk verksamhet (se prop. 1993/94:188 s.79-80 jämfört med prop. 2016/17:171 sid. 301). Detta innebär att kommunerna har möjlighet att ta ut avgifter för frivillig uppdragsverksamhet.

Självkostnadsprincipen

Kommunens avgiftsuttag får inte överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgifterna gäller. Detta benämns ofta som självkostnadsprincipen. Detta regleras i 2 kap 6 § KL men även i 12 kap 10 § PBL.

Självkostnadsprincipen avser det totala avgiftsuttaget per verksamhet. Vid beräkning av självkostnaden får alla relevanta kostnader tas med. Exempel är kostnader för egen personal, köpta tjänster och lokalkostnader. Även verksamhetens andel av gemensamma kostnader får räknas med.

Likställighetsprincipen

Bestämmelsen innebär att särbehandling av vissa kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar endast är tillåten på objektiva grunder. Likställighetsprincipen innebär vid fördelning av avgifter att lika avgift ska utgå för lika prestation eller att kommunmedlemmar som befinner sig i motsvarande läge ska betala samma avgifter.

Likställighetsprincipen framgår av 2 kap 3 § KL.

”Kommuner och regioner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.”

Retroaktivitetsförbud

Kommunfullmäktige ska ha fattat beslut om en specifik taxa innan den börjar tillämpas. Det är inte tillåtet att ge avgiftsbestämmelser retroaktiv verkan annat än i vissa speciella undantagsfall. Retroaktivitetsförbudet framgår direkt av 2 kap 4 § KL.

”Kommuner och regioner får inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft till nackdel för medlemmarna. Sådana beslut får dock fattas om det finns synnerliga skäl för det.”

* numera avses Kommuner och regioner

Plan- och bygglagen (PBL)

Stadsbyggnadsnämndens avgiftsuttag får inte överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgifterna gäller. Detta benämns ofta som självkostnadsprincipen. Detta regleras både i 12 kap 10 § PBL samt 2 kap 6 § KL.

Stadsbyggnadsnämnden får enligt 12 kap 8 § PBL ta ut avgifter för

1. beslut om planbesked, förhandsbesked, villkorsbesked, startbesked, slutbesked och ingripandebesked,
2. beslut om lov,
3. tekniska samråd,
4. slutsamråd,
5. arbetsplatsbesök och andra tillsynsbesök på byggarbetsplatsen,
6. upprättande av nybyggnadskartor,
7. framställning av arkivbeständiga handlingar,
8. expediering och kungörelse enligt 9 kap. 41-41 b §§, och
9. andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder.

Stadsbyggnadsnämnden får enligt 12 kap 9 § PBL ta ut en planavgift för att täcka programkostnader och kostnader för andra åtgärder som behövs för att upprätta eller ändra detaljplaner eller områdesbestämmelser, om

1. nämnden ger bygglov för nybyggnad eller ändring av en byggnad, och
2. den fastighet som bygglovets avser har nytta av planen eller områdesbestämmelserna.

Det som enligt första stycket gäller i fråga om en byggnad ska också tillämpas på en anläggning som kräver bygglov enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 7 § PBL.

3. Allmänna bestämmelser om taxa

Kommunfullmäktiges beslut om taxa

Enligt 12 kap 10 § PBL är det kommunfullmäktige som ska fatta beslut om grunderna hur avgifter ska beräknas. Kommunfullmäktige kan inte delegera rätten att besluta om taxan till nämnd. Detta innebär att taxan, så väl som ändring av taxan, måste beslutas av kommunfullmäktige.

Så länge denna taxa gäller uppdrar kommunfullmäktige till stadsbyggnadsnämnden för varje nytt kalenderår (avgiftsår) att ändra taxan i enlighet med den procentsats som anges i den version av Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) webbplats i oktober månad före varje nytt kalenderår. I de fall då annan uppräkningsmetod kan bli aktuell ska beslut underställas kommunfullmäktige.

Tillämpning av taxa

Handläggare med delegation och stadsbyggnadsnämnden äger rätt att besluta enligt taxa. Avgiften beräknas efter den taxa som gäller när beslut i ärende tas.

Avgifter enligt tabeller

Avgift för en viss åtgärd framgår av bifogade tabeller. Beloppen i tabellerna har beräknats genom att framräknad handläggningskostnad per timme för verksamheten har multiplicerats med en genomsnittlig tidsåtgång för den typ av ärende som åtgärden avser.

Handläggningskostnad

Handläggningskostnaden motsvarar stadsbyggnadsnämndens självkostnad för arbete utfört av egen personal, inhyrd personal eller annan som utför arbete för stadsbyggnadsnämndens räkning. Kostnaden beräknas enligt den handläggningstid (antal timmar) som erfordrats för arbetet och en genomsnittlig timkostnad för handläggningen.

Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med andra myndigheter, inspektioner och kontroller, restid, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut. I handläggningstid ingår även tid för registrering, arkivering och expediering. Vid beräkning av självkostnaden får alla relevanta kostnader tas med. Exempel är kostnader för personal, köpta tjänster, registrering, arkivering, expediering och lokalkostnader. Även verksamhetens andel av gemensamma kostnader får räknas med. Handläggningskostnad per timme redovisas i bifogad tabell.

Avgift vid avslag, avskrivning och avvisning

Om en ansökan avslås, eller om ett ärende avskrivs eller avvisas, tas avgift ut för den handläggningstid som lagts ner i ärendet.

Tidsersättning

Om en åtgärd inte kan hänföras till en särskild grupp i tabellerna, beslutar stadsbyggnadsnämnden och handläggare, enligt delegation, om debitering av skälig avgift baserad på handläggningskostnad och handläggningstid.

Höjning/sänkning av avgift

Finner stadsbyggnadsnämnden att det finns särskilda skäl som kan föranleda höjning eller sänkning av avgift kan nämnden besluta om detta.

Betalning av avgift

Betalning av avgift ska ske till nämnden inom den tid som anges i faktura. Betalas inte avgift vid den förfallodag som anges i fakturan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) från förfallodagen tills betalning sker. Fakturering av avgift kan ske såväl löpande som vid beslut beroende på vilken tjänst som avses. Avgifter kan tas ut i förskott.

Överklagande av avgiftsbeslut i enskilda fall

Stadsbyggnadsnämndens beslut om debitering kan överklagas genom förvaltningsbesvär. Den som vill överklaga ska lämna överklagan till stadsbyggnadsnämnden enligt besvärshänvisning. Stadsbyggnadsnämnden prövar om överklagandet gjorts i rätt tid. Härefter överlämnas handlingarna till överprövande myndighet, som har att pröva överklagandet.

Mervärdesskatt

Samtliga belopp i tabellerna är angivna exklusive mervärdesskatt.

Mervärdesskatt utgår inte för avgifter i samband med myndighetsutövning. Mervärdesskatt tillkommer på avgifter som kommunen tillhandahåller som är annat än myndighetsutövning, exempelvis utstakning och lägeskontroll. Stadsbyggnadsnämnden följer skatterättsliga regler vid uttag av mervärdesskatt.

Taxans ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Taxan gäller för ärenden som inkommit från och med den **1 januari 2021**, exempelvis ärenden om planbesked, lov, anmälningsskyldiga åtgärder, utstakning och förhandsbesked. För planärenden gäller taxan för planärende som startats den **1 januari 2021** och senare.

För planavgifter gäller en särskild ordning. Där planavgift ska tas ut i samband med bygglov ska taxa beslutad den 13 september 2018 gälla för planer och områdesbestämmelser där planarbetet startades före den **1 januari 2021**. Uppräkning av grundbelopp i denna taxa sker årligen med PKV (prisindex för kommunal verksamhet).

Planärenden som startats före den 2 maj 2011 handläggs enligt taxa som antogs av kommunfullmäktige den 29 januari 2009 (med ändring den 6 maj 2010).

4. Särskilda bestämmelser om taxa

Utlämnande av allmänna handlingar

Vid utlämnande av allmänna handlingar tillämpas Göteborgs Stads taxa för kopior, utskrifter och avskrifter av allmänna handlingar (KF 2018-11-22 § 28, dnr 1858/17). Taxan gäller från den 1 juli 2019 och inkluderar även utlämning av digitala handlingar.

Avgift för bygglov och genomförande

Bygglovsavgiften är uppdelad i bygglov och genomförande. I lovet ingår start av ärendet, bygglovsprövning, expediering och kungörelse av ärendet. I genomförandet ingår ett av vardera tekniskt samråd, startbesked, arbetsplatsbesök, slutsamråd, slutbesked och avslut av ärendet.

I samband med beslut om bygglov ska planavgift utgå om sådan inte erlagts tidigare. Avgiften beräknas proportionerligt utifrån den bruttoarea och eventuella öppenarea aktuellt lov avser i förhållande till detaljplanens totala bruttoarea, öppenarea och planens totala kostnad.

Fler lov- och/eller anmälningspliktiga åtgärder i samma ärende

Vid flera åtgärder i samma ansökan debiteras den dyraste med 100 procent. Resterande åtgärder reduceras med 50 procent. Detta gäller för tabellerna A1-A4, A6, A8-A12 och om inget annat anges för en åtgärd. Detta gäller även vid fler likadana åtgärder i en och samma ansökan. Exempelvis stambyte i fler än ett hus, då debiteras fullt pris för ett hus och övriga hus reduceras med 50%.

Extra tekniskt samråd, startbesked med mera

I samtliga ärenden där det inte ingår tekniskt samråd, eller där det finns önskemål om extra startbesked, arbetsplatsbesök med mera kan tillval göras enligt tabell A16 eller A17.

Tidsbegränsade bygglov

Samma avgift tas ut för ett tidsbegränsat bygglov som för ett permanent planenligt bygglov för motsvarande åtgärd. Planavgift utgår inte vid tidsbegränsat bygglov.

Bygglovsavgift efter positivt förhandsbesked

Bygglov utanför detaljplan, men som följer ett positivt förhandsbesked, debiteras som bygglov inom detaljplan med liten avvikelse.

Definition av åtgärder

Med nybyggnad avses uppförande av ny byggnad eller flyttning av tidigare uppförd byggnad till ny plats. Med tillbyggnad avses ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym. Med ombyggnad avses ändring av en byggnad som innebär att hela byggnaden eller en betydande och avgränsbar del av byggnaden påtagligt förnyas. Med ändring avses en eller flera åtgärder som ändrar en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värden.

Areabestämning

I de fall beräkning av bruttoarea (BTA), byggnadsarea (BYA) och öppenarea (OPA) förekommer, används mätregler enligt Svensk Standard SS 21054:2009 - SIS.

Bruttoarea utgörs av mätvärda delar av våningsplan, begränsade av omslutande byggnadsdelars utsida eller annan angiven begränsning för mätvärdet.

Byggnadsarea utgörs av den area byggnaden upptar på marken och projektionen av byggnadsdelar som påverkar användbarheten av underliggande mark.

Öppenarea utgörs av helt eller delvis öppna areor inrättade för vistelse eller förvaring i anslutning till en byggnad. Öppenarean begränsas av omslutande byggnadsdelars utsida eller annan för mätvärdheten angiven begränsning.

Reduktion av avgift för lov, förhandsbesked och anmälan

I de fall lagstadgad tidsfrist löper ut innan nämnden har tagit beslut i ett ärende om lov, förhandsbesked eller anmälan ska avgiften reduceras. Det är endast vissa av de avgiftsberättigade tjänsterna som ingår i ett ärende om lov, förhandsbesked eller anmälan som ska reduceras.

Byggsanktionsavgift

Om någon utför en åtgärd utan tillstånd utgår byggsanktionsavgift enligt 9 kap Plan- och byggförordningen (PBF).

Tillsyn strandskydd

Tillsyn strandskydd sker enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) 7 kap och 27 kap MB (1998:808). Avgift enligt denna taxa tas inte ut för tillsyn som föranleds av klagomål som visar sig vara obefogade.

Planbesked

En begäran om planbesked får enligt 5 kap 2 § PBL göras av den som har för avsikt att vidta en åtgärd som kan förutsätta att en detaljplan eller områdesplan antas, ändras eller upphävs. Stadsbyggnadsnämndens avgift för planbesked motsvarar 30 timmars arbete. Om arbetet överstiger detta antal timmar kommer avgiften för planbesked att utgå i enlighet med av kommunfullmäktige fastslagen timersättning. För planbesked där besked även önskas om vilka utredningar som krävs och som exploatören kan bidra med gäller en timbaserad taxa. Timbaserad taxa gäller även för planbesked där exploatören önskar kommunens tillåtelse att tillfråga länsstyrelsen om vilka utredningar som krävs. Handläggning för detta tillkommande arbete som baseras på timbaserad taxa debiteras utöver ordinarie avgift för planbesked. Avgift utgår även vid negativt besked. Vid återtagande av ansökan om planbesked utgår avgift för nedlagd tid.

Avgift för detaljplanearbete och områdesbestämmelser samt planavtal

Planavgifter tas ut för att täcka kostnader som uppstått för att upprätta, ändra eller upphäva detaljplan eller områdesbestämmelser, separat eller i anslutning till handläggning av ett annat ärende. Stadsbyggnadsnämndens kostnader för att ta fram detaljplaner och områdesbestämmelser ska ersättas av den som har nytta av åtgärden. Fakturering sker löpande under arbetet.

En planavgift ska motsvara stadsbyggnadsnämndens självkostnad för arbete utfört av egen personal, inhyrd personal eller annan som utför arbete för stadsbyggnadsnämndens räkning. Kostnaden beräknas enligt den tid (antal timmar) som erfordrats för arbetet och en genomsnittlig timkostnad för handläggningen. I kostnaden ingår också ersättning för del av gemensamma kostnader såsom lokaler, administration, IT, ekonomi, HR med mera.

Avgift för detaljplanearbete regleras genom avtal mellan exploatör och stadsbyggnadsnämnden.

För uppdragets nedlagda arbetstid debiteras tidsersättning enligt handläggningskostnad per timme. Utöver nedlagd arbetstid reglerar planavtalet exploatörens betalningsansvar för övriga med planarbetet sammanhängande kostnader. Samtliga utredningar som behövs för prövning av detaljplan ska bekostas av exploatören.

Det är stadsbyggnadsnämnden som avgör vilka utredningar som krävs för planarbetet. Det är även stadsbyggnadsnämnden som avgör vilka utredningar exploatören kan beställa alternativt tillhandahålla respektive vilka utredningar som det är lämpligt att stadsbyggnadsnämnden utför eller beställer. Handläggning som krävs för hantering av utredningar debiteras exploatören baserat på tidsåtgång.

Om stadsbyggnadsnämnden bedömer att det behövs ett program för att underlätta planarbetet, ska nämndens självkostnad för detta bekostas av exploatör. Fakturering sker löpande under arbetet. Om ett program har upprättats i förväg ska hela eller delar av kostnaden ingå i planavgiften om programmet fortfarande är aktuellt och bidrar till att planarbetet underlättas.

Om ett planarbete har flera exploatörer fördelas planavgiften schablonmässigt mellan de olika exploatörerna i förhållande till deras nytta av planen i enlighet med vad stadsbyggnadsnämnden tillsammans med exploatörer i övrigt överenskommer.

Planavgift i samband med bygglov

För gällande planer, som inte betalats genom planavtal, ska planavgift betalas av den som söker bygglov för åtgärder enligt gällande bestämmelse i samband med beslut om lov. Avgiften beräknas proportionerligt utifrån den bruttoarea och eventuella öppenarea aktuellt lov avser i förhållande till detaljplanens totala bruttoarea, öppenarea och planens totala kostnad.

När detaljplanen påbörjats tidigare än 2021 gäller en särskild ordning. Där planavgift ska tas ut i samband med bygglov ska taxa beslutad den 13 september 2018 gälla. Uppräkning av grundbelopp i denna taxa sker årligen med PKV (prisindex för kommunal verksamhet).

5. Taxetabeller

Stadsbyggnadsnämndens taxa för tjänster inom bygglov utgår från Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) standardiserade modell för bygglovtaxa. Beslutad taxa framgår av bifogad taxetabell. Stadsbyggnadsnämndens taxa för planer och områdesbestämmelser baseras på beräknad handläggningstid och ingångna planavtal. Taxa för nybyggnadskarta, utstakning och lägeskontroll, kartor och geodata, arkiv samt övrigt utgår från beräknad handläggningstid och framgår av bifogade taxetabeller.

Taxetabell - Bygglov, anmälningspliktiga åtgärder med mera

För olika typer av tjänster som avser bygglov debiteras en fast avgift enligt tabeller nedan. Avgiften är framtagen utifrån beräknad genomsnittlig handläggningstid för respektive ärende. **En planavgift kan tillkomma, se 4. Särskilda bestämmelser om taxan.**

A 1

Bygglov och genomförande för en- och tvåbostadshus och komplementbyggnader och tillhörande anläggningar

Vid fler likartade en- eller tvåbostadshus i samma ärende, debiteras den dyraste med 100% och avdrag med 50% på övriga.

Ärendetyp		Avgift Bygglov	Avgift Genomförande	Avgift Totalsumma	
A 1.1	Nybyggnad av ett fritidshus(kolonistuga) max 60 kvm, inkl. ev. komplementåtgärder inom tomt, som ingår i samma ärende, utan tekniskt samråd	Planenligt	14 710 kr	6 620 kr	21 330 kr
A 1.2		Liten avvikelse eller utanför planlagt område, men följer positivt förhandsbesked enligt tabell A13.	21 330 kr	6 620 kr	27 949 kr
A 1.3		Utanför planlagt område	27 214 kr	6 620 kr	33 833 kr
A 1.4	Nybyggnad av ett en- eller tvåbostadshus inkl. ev. komplementåtgärder inom tomt som ingår i samma ärende, med tekniskt samråd.	Planenligt	17 652 kr	27 214 kr	44 866 kr
A 1.5		Liten avvikelse eller utanför planlagt område, men följer positivt förhandsbesked enligt tabell A13.	25 743 kr	27 214 kr	52 956 kr
A 1.6		Utanför planlagt område	33 098 kr	27 214 kr	60 311 kr
A 1.7	Kolonistuga/Fritidshus i koloniområden utan VA, max 40 kvm	Planenligt	7 355 kr	6 620 kr	13 975 kr
A 1.8		Liten avvikelse	13 975 kr	6 620 kr	20 594 kr
A 1.9		Utanför planlagt område	16 917 kr	6 620 kr	23 536 kr
A 1.10	Nybyggnad av komplementbyggnad, utan tekniskt samråd	Planenligt	7 355 kr	3 678 kr	11 033 kr
A 1.11		Liten avvikelse	15 446 kr	3 678 kr	19 123 kr
A 1.12		Utanför planlagt område	15 446 kr	3 678 kr	19 123 kr
A 1.13	Tillbyggnad, utan tekniskt samråd	Planenligt	7 355 kr	3 678 kr	11 033 kr
A 1.14		Liten avvikelse	13 975 kr	3 678 kr	17 652 kr
A 1.15		Utanför planlagt område	13 975 kr	3 678 kr	17 652 kr
A 1.16	Tillbyggnad, med tekniskt samråd	Planenligt	13 239 kr	9 562 kr	22 801 kr
A 1.17		Liten avvikelse	24 272 kr	9 562 kr	33 833 kr
A 1.18		Utanför planlagt område	24 272 kr	9 562 kr	33 833 kr
A 1.19	Ny- och tillbyggnad av mycket enkel karaktär, max 20 kvm, utan tekniskt samråd, t.ex. växthus, oisolerat uterum, skärmtak, förråd, kolonistuga och komplementbyggnad	Planenligt	2 942 kr	2 207 kr	5 149 kr
A 1.20		Liten avvikelse	5 149 kr	2 207 kr	7 355 kr
A 1.21		Utanför planlagt område	2 942 kr	2 207 kr	5 149 kr
A 1.22	Mur och plank kortare än 10 meter, utan tekniskt samråd.	Planenligt	2 207 kr	2 207 kr	4 413 kr
A 1.23		Liten avvikelse	5 149 kr	2 207 kr	7 355 kr
A 1.24		Utanför planlagt område	5 149 kr	2 207 kr	7 355 kr
A 1.25	Mur och plank längre än 10 meter, utan tekniskt samråd.	Planenligt	4 413 kr	2 207 kr	6 620 kr
A 1.26		Liten avvikelse	8 091 kr	2 207 kr	10 297 kr
A 1.27		Utanför planlagt område	8 091 kr	2 207 kr	10 297 kr
A 1.28	Fasadändring liten, utan tekniskt samråd, per hus	Planenligt	2 207 kr	2 207 kr	4 413 kr
A 1.29		Liten avvikelse	3 678 kr	2 207 kr	5 884 kr
A 1.30	Fasadändring stor, utan tekniskt samråd, per hus	Planenligt	7 355 kr	2 942 kr	10 297 kr
A 1.31		Liten avvikelse	8 826 kr	2 942 kr	11 768 kr
A 1.32	Rivningslov för enbostadshus eller komplementbyggnad, utan tekniskt samråd, per hus	Planenligt	2 207 kr	2 207 kr	4 413 kr
A 1.33	Marklov, trädfällning utan tekniskt samråd	Planenligt	4 413 kr	2 207 kr	6 620 kr
A 1.34		Liten avvikelse	8 091 kr	2 207 kr	10 297 kr
A 1.35	Bygglov för inredning av ytterligare lägenhet i enbostadshus	Planenligt	10 297 kr	4 413 kr	14 710 kr
A 1.36		Utanför planlagt område	11 768 kr	4 413 kr	16 181 kr

A 2 Bygglov och genomförande för byggnader som inte är en- eller tvåbostadshus, del 1 Om ett eller flera hus är sammanbyggda i fastighetsgräns beräknas avgiften per fastighet. Om det är fler byggnader på samma fastighet tas fullt pris ut för den dyraste och avdrag med 50% på resterande					
Ärendetyp			Avgift Bygglov	Avgift Genomförande	Avgift Totalsumma
A 2.1		Planenligt	13 975 kr	6 620 kr	20 594 kr
A 2.2	Nybyggnad ≤100 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd	Liten avvikelse eller utanför planlagt område, men följer positivt förhandsbesked enligt tabell A13	23 536 kr	6 620 kr	30 156 kr
A 2.3		Utanför planlagt område	35 304 kr	6 620 kr	41 924 kr
A 2.4	Nybyggnad ≤100 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd	Planenligt	13 975 kr	30 891 kr	44 866 kr
A 2.5		Liten avvikelse eller utanför planlagt område, men följer positivt förhandsbesked enligt tabell A13	23 536 kr	30 891 kr	54 427 kr
A 2.6		Utanför planlagt område	35 304 kr	30 891 kr	66 195 kr
A 2.7	Nybyggnad 101-500 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd	Planenligt	17 652 kr	13 239 kr	30 891 kr
A 2.8		Liten avvikelse eller utanför planlagt område, men följer positivt förhandsbesked enligt tabell A13.	28 685 kr	13 239 kr	41 924 kr
A 2.9		Utanför planlagt område	43 395 kr	13 239 kr	56 634 kr
A 2.10	Nybyggnad 101-500 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd	Planenligt	17 652 kr	30 891 kr	48 543 kr
A 2.11		Liten avvikelse eller utanför planlagt område, men följer positivt förhandsbesked enligt tabell A13	28 685 kr	30 891 kr	59 576 kr
A 2.12		Utanför planlagt område	43 395 kr	30 891 kr	74 286 kr
A 2.13	Nybyggnad 501-1000 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd	Planenligt	26 478 kr	13 239 kr	39 717 kr
A 2.14		Liten avvikelse eller utanför planlagt område, men följer positivt förhandsbesked enligt tabell A13	38 246 kr	13 239 kr	51 485 kr
A 2.15		Utanför planlagt område	52 956 kr	13 239 kr	66 195 kr
A 2.16	Nybyggnad 501-1000 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd	Planenligt	26 478 kr	57 369 kr	83 847 kr
A 2.17		Liten avvikelse eller utanför planlagt område, men följer positivt förhandsbesked enligt tabell A13	38 246 kr	57 369 kr	95 615 kr
A 2.18		Utanför planlagt område	52 956 kr	57 369 kr	110 325 kr
A 2.19	Nybyggnad 1001-5000 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd	Planenligt	52 956 kr	32 362 kr	85 318 kr
A 2.20		Liten avvikelse eller utanför planlagt område, men följer positivt förhandsbesked enligt tabell A13	102 970 kr	32 362 kr	135 332 kr
A 2.21		Utanför planlagt område	102 970 kr	32 362 kr	135 332 kr
A 2.22	Nybyggnad 1001-5000 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd	Planenligt	52 956 kr	102 970 kr	155 926 kr
A 2.23		Liten avvikelse	102 970 kr	102 970 kr	205 940 kr
A 2.24		Utanför planlagt område	102 970 kr	102 970 kr	205 940 kr
A 2.25	Nybyggnad 5001-10000 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd	Planenligt	83 847 kr	52 956 kr	136 803 kr
A 2.26		Liten avvikelse	161 810 kr	52 956 kr	214 766 kr
A 2.27		Utanför planlagt område	161 810 kr	52 956 kr	214 766 kr
A 2.28	Nybyggnad 5001-10000 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd	Planenligt	83 847 kr	158 868 kr	242 715 kr
A 2.29		Liten avvikelse	161 810 kr	158 868 kr	320 678 kr
A 2.30		Utanför planlagt område	161 810 kr	158 868 kr	320 678 kr
A 2.31	Nybyggnad 10001-15000 kvm (BTA+OPA) med tekniskt samråd	Planenligt	114 738 kr	220 650 kr	335 388 kr
A 2.32		Liten avvikelse	223 592 kr	220 650 kr	444 242 kr
A 2.33		Utanför planlagt område	223 592 kr	220 650 kr	444 242 kr
A 2.34	Nybyggnad 15001-25000 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd	Planenligt	145 629 kr	311 852 kr	457 481 kr
A 2.35		Liten avvikelse	285 374 kr	311 852 kr	597 226 kr
A 2.36		Utanför planlagt område	285 374 kr	311 852 kr	597 226 kr
A 2.37	Nybyggnad 25001-50000 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd	Planenligt	197 114 kr	385 402 kr	582 516 kr
A 2.38		Liten avvikelse	379 518 kr	385 402 kr	764 920 kr
A 2.39		Utanför planlagt område	379 518 kr	385 402 kr	764 920 kr
A 2.40	Nybyggnad 50001-75000 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd	Planenligt	205 940 kr	414 822 kr	620 762 kr
A 2.41		Liten avvikelse	394 228 kr	414 822 kr	809 050 kr
A 2.42		Utanför planlagt område	394 228 kr	414 822 kr	809 050 kr
A 2.43	Nybyggnad >75000 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd	Planenligt	255 954 kr	523 676 kr	779 630 kr
A 2.44		Liten avvikelse	491 314 kr	523 676 kr	1 014 990 kr
A 2.45		Utanför planlagt område	491 314 kr	523 676 kr	1 014 990 kr
A 2.46	Nybyggnad av enkla oisolerade byggnader utan tekniskt samråd t.ex lagerlokaler, tält, enkla växthus ≤500 kvm (BTA+OPA)	Planenligt	8 091 kr	8 091 kr	16 181 kr
A 2.47		Liten avvikelse	13 239 kr	8 091 kr	21 330 kr
A 2.48		Utanför planlagt område	13 239 kr	8 091 kr	21 330 kr
A 2.49	Nybyggnad av enkla oisolerade byggnader utan tekniskt samråd t.ex lagerlokaler, tält, enkla växthus 501-1000 kvm (BTA+OPA)	Planenligt	13 975 kr	13 975 kr	27 949 kr
A 2.50		Liten avvikelse	23 536 kr	13 975 kr	37 511 kr
A 2.51		Utanför planlagt område	23 536 kr	13 975 kr	37 511 kr
A 2.52	Nybyggnad av enkla oisolerade byggnader utan tekniskt samråd t.ex lagerlokaler, tält, enkla växthus >1000 kvm (BTA+OPA)	Planenligt	26 478 kr	25 007 kr	51 485 kr
A 2.53		Liten avvikelse	42 659 kr	25 007 kr	67 666 kr
A 2.54		Utanför planlagt område	42 659 kr	25 007 kr	67 666 kr
A 2.55	Nybyggnad av enkla små byggnader utan tekniskt samråd t.ex kiosk, förråd, byggbodan ≤50 kvm (BTA+OPA)	Planenligt	8 091 kr	2 942 kr	11 033 kr
A 2.56		Liten avvikelse	11 768 kr	2 942 kr	14 710 kr
A 2.57		Utanför planlagt område	11 768 kr	2 942 kr	14 710 kr
A 2.58	Nybyggnad av enkla små byggnader utan tekniskt samråd t.ex kiosk, förråd, byggbodan >50 kvm (BTA+OPA)	Planenligt	13 975 kr	7 355 kr	21 330 kr
A 2.59		Liten avvikelse	20 594 kr	7 355 kr	27 949 kr
A 2.60		Utanför planlagt område	20 594 kr	7 355 kr	27 949 kr

A 3 Bygglov och genomförande för byggnader som inte är en- eller tvåbostadshus, del 2 Om ett eller flera hus är sammanbyggda i fastighetsgräns beräknas avgiften per fastighet. Om det är fler byggnader på samma fastighet tas fullt pris ut för den dyraste och avdrag med 50% på resterande.					
Ärendetyp		Avgift Bygglov	Avgift Genomförande	Avgift Totalsumma	
A 3.1	Tillbyggnad, Väsentligen annat ändamål (ändrad användning) ≤50 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd	Planenligt	8 091 kr	6 620 kr	14 710 kr
A 3.2		Liten avvikelse	14 710 kr	6 620 kr	21 330 kr
A 3.3		Utanför planlagt område	14 710 kr	6 620 kr	21 330 kr
A 3.4	Tillbyggnad, Väsentligen annat ändamål (ändrad användning) 51-100 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd	Planenligt	13 975 kr	7 355 kr	21 330 kr
A 3.5		Liten avvikelse	23 536 kr	7 355 kr	30 891 kr
A 3.6		Utanför planlagt område	23 536 kr	7 355 kr	30 891 kr
A 3.7	Tillbyggnad, Väsentligen annat ändamål (ändrad användning) 101-500 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd	Planenligt	19 859 kr	13 239 kr	33 098 kr
A 3.8		Liten avvikelse	29 420 kr	13 239 kr	42 659 kr
A 3.9		Utanför planlagt område	29 420 kr	13 239 kr	42 659 kr
A 3.10	Tillbyggnad, Väsentligen annat ändamål (ändrad användning) 101-500 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd	Planenligt	19 859 kr	23 536 kr	43 395 kr
A 3.11		Liten avvikelse	29 420 kr	23 536 kr	52 956 kr
A 3.12		Utanför planlagt område	29 420 kr	23 536 kr	52 956 kr
A 3.13	Tillbyggnad, Väsentligen annat ändamål (ändrad användning) 501-1000 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd	Planenligt	19 859 kr	13 239 kr	33 098 kr
A 3.14		Liten avvikelse	29 420 kr	13 239 kr	42 659 kr
A 3.15		Utanför planlagt område	29 420 kr	13 239 kr	42 659 kr
A 3.16	Tillbyggnad, Väsentligen annat ändamål (ändrad användning) 501-1000 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd	Planenligt	19 859 kr	25 007 kr	44 866 kr
A 3.17		Liten avvikelse	32 362 kr	25 007 kr	57 369 kr
A 3.18		Utanför planlagt område	32 362 kr	25 007 kr	57 369 kr
A 3.19	Tillbyggnad, Väsentligen annat ändamål (ändrad användning) >1000 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd	Planenligt	25 007 kr	13 239 kr	38 246 kr
A 3.20		Liten avvikelse	36 040 kr	13 239 kr	49 279 kr
A 3.21		Utanför planlagt område	36 040 kr	13 239 kr	49 279 kr
A 3.22	Tillbyggnad, Väsentligen annat ändamål (ändrad användning) >1000 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd	Planenligt	25 007 kr	57 369 kr	82 376 kr
A 3.23		Liten avvikelse	36 040 kr	57 369 kr	93 409 kr
A 3.24		Utanför planlagt område	36 040 kr	57 369 kr	93 409 kr
A 3.25	Tillbyggnad av mycket enkel karaktär t.ex. skärmtak, förråd, miljöhus utan tekniskt samråd	Planenligt	5 149 kr	2 207 kr	7 355 kr
A 3.26		Liten avvikelse	7 355 kr	2 207 kr	9 562 kr
A 3.27		Utanför planlagt område	7 355 kr	2 207 kr	9 562 kr
A 3.28	Uteservering (säsongslöv), utan tekniskt samråd	Planenligt	8 091 kr	8 091 kr	16 181 kr
A 3.29	Fasadändring, liten, utan tekniskt samråd, per hus	Planenligt	2 942 kr	2 207 kr	5 149 kr
A 3.30		Liten avvikelse	4 413 kr	2 207 kr	6 620 kr
A 3.31	Fasadändring, stor, utan tekniskt samråd, per hus	Planenligt	9 562 kr	3 678 kr	13 239 kr
A 3.32		Liten avvikelse	11 033 kr	3 678 kr	14 710 kr
A 3.33	Fasadändring, komplementbyggnad, utan tekniskt samråd, per hus	Planenligt	2 207 kr	2 207 kr	4 413 kr
A 3.34		Liten avvikelse	3 678 kr	2 207 kr	5 884 kr
A 3.35	Balkonger eller Inglasning av balkonger 1-5 balkonger, per hus, utan tekniskt samråd	Planenligt	3 678 kr	3 678 kr	7 355 kr
A 3.36		Liten avvikelse	5 884 kr	3 678 kr	9 562 kr
A 3.37		Utanför planlagt område	5 884 kr	3 678 kr	9 562 kr
A 3.38	Balkonger eller Inglasning av balkonger >5 balkonger per hus, utan tekniskt samråd	Planenligt	8 091 kr	6 620 kr	14 710 kr
A 3.39		Liten avvikelse	11 768 kr	6 620 kr	18 388 kr
A 3.40		Utanför planlagt område	11 768 kr	6 620 kr	18 388 kr

* A3.1 till och med A3.24 omfattar även tillkommande bostad och lokal.

A 4 Bygglov och genomförande för skyltar och ljusanordningar				
Ärendetyp		Avgift Bygglov	Avgift Genomförande	Avgift Totalsumma
A 4.1	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en skylt eller ljusanordning med liten omgivningspåverkan, utan tekniskt samråd. 1-5 skyltar.	4 413 kr	2 942 kr	7 355 kr
A 4.2	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en skylt eller ljusanordning med stor omgivningspåverkan, utan tekniskt samråd. 1-5 skyltar	9 562 kr	2 942 kr	12 504 kr
A 4.3	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en skylt eller ljusanordning med liten omgivningspåverkan, utan tekniskt samråd. 6-10 skyltar	11 768 kr	3 678 kr	15 446 kr
A 4.4	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en skylt eller ljusanordning med stor omgivningspåverkan, utan tekniskt samråd. 6-10 skyltar	19 123 kr	3 678 kr	22 801 kr
A 4.5	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en skylt eller ljusanordning med liten omgivningspåverkan, utan tekniskt samråd. Fler än 10 skyltar.	22 065 kr	3 678 kr	25 743 kr
A 4.6	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en skylt eller ljusanordning med stor omgivningspåverkan, utan tekniskt samråd. Fler än 10 skyltar.	26 478 kr	3 678 kr	30 156 kr

A 5 Bygglov och genomförande för andra anläggningar än byggnader, del 1		
Ärendetyp		Avgift
A 5.1	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av nöjesparker, djurparker, idrottsplatser, skidbackar med lifftar, kabinbanor, campingplatser, skjutbanor, småbåtshamnar, friluftsbad, motorbanor och golfbanor	Timdebitering enl. tabell D1
A 5.2	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av upplag och materialgårdar	Timdebitering enl. tabell D1
A 5.3	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av tunnlar och bergrum som inte är avsedda för väg, järnväg, tunnelbana eller gruvsdrift	Timdebitering enl. tabell D1
A 5.4	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av fasta cisterner och andra fasta anläggningar för kemiska produkter som är hälso- och miljöfarliga och för varor som kan medföra brand eller andra olyckshändelser	Timdebitering enl. tabell D1
A 5.5	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av vindkraftverk som a) är högre än 20 meter över markytan b) placeras på ett avstånd från gränsen som är mindre än kraftverkets höjd över marken c) monteras fast på en byggnad, eller d) har en vindturbin med en diameter som är större än tre meter	Timdebitering enl. tabell D1
A 5.6	Anordnande, inrättande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av begravningsplatser	Timdebitering enl. tabell D1

A 6 Bygglov och genomförande för andra anläggningar än byggnader, del 2					
Murar och plank, parkeringsplatser utomhus och transformatorstationer (gäller ej vid en- och tvåbostadshus)					
Ärendetyp		Avgift Bygglov	Avgift Genomförande	Avgift Totalsumma	
A 6.1	Anordnande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av mur eller plank, kortare än 50 m, utan tekniskt samråd, per styck	Planenligt	8 091 kr	2 942 kr	11 033 kr
A 6.2		Liten avvikelse	16 181 kr	2 942 kr	19 123 kr
A 6.3		Utanför planlagt område	16 181 kr	2 942 kr	19 123 kr
A 6.4	Anordnande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av mur eller plank, längre än 50 m, utan tekniskt samråd, per styck	Planenligt	11 033 kr	5 149 kr	16 181 kr
A 6.5		Liten avvikelse	19 123 kr	5 149 kr	24 272 kr
A 6.6		Utanför planlagt område	19 123 kr	5 149 kr	24 272 kr
A 6.7	Anordnande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av parkeringsplatser utomhus, fler än 10 platser, utan tekniskt samråd	Planenligt	11 033 kr	5 149 kr	16 181 kr
A 6.8		Liten avvikelse	19 123 kr	5 149 kr	24 272 kr
A 6.9		Utanför planlagt område	19 123 kr	5 149 kr	24 272 kr
A 6.10	Anordnande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av parkeringsplatser utomhus, färre än 10 platser, utan tekniskt samråd	Planenligt	8 091 kr	2 942 kr	11 033 kr
A 6.11		Liten avvikelse	16 181 kr	2 942 kr	19 123 kr
A 6.12		Utanför planlagt område	16 181 kr	2 942 kr	19 123 kr
A 6.13	Anordnande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av transformatorstation, sopskåp molok, återvinningsplats och dyl.lik, utan tekniskt samråd, per styck	Planenligt	8 091 kr	2 942 kr	11 033 kr
A 6.14		Liten avvikelse	16 181 kr	2 942 kr	19 123 kr
A 6.15		Utanför planlagt område	16 181 kr	2 942 kr	19 123 kr
A 6.16	Anordnande, uppförande, flytt eller väsentlig ändring av mast eller torn, utan tekniskt samråd, per styck	Planenligt	16 917 kr	2 942 kr	19 859 kr
A 6.17		Liten avvikelse	27 949 kr	2 942 kr	30 891 kr
A 6.18		Utanför planlagt område	27 949 kr	2 942 kr	30 891 kr

A 7 Nytt lov inom ramen för tidigare beviljat lov		
Ärendetyp		Avgift
A 7.1	Förlängning av tidsbegränsat bygglov , inom ramen för tidigare beviljat lov	9 562 kr
A 7.2	Förlängning av tidsbegränsat bygglov för ändamål av säsongskaraktär inom ramen för tidigare beviljat lov	9 562 kr
A 7.3	Ny prövning på grund av liten ändring från tidigare beviljat beslut om lov	9 562 kr
A 7.4	Ny prövning på grund av att tiden för lovet har gått ut innan färdigställande	Timdebitering enl. tabell D1 (minimum 2 timmar)

A 8 Anmälningsspliktig ombyggnad av byggnader		
Ärendetyp		Avgift
A 8.1	Ombyggnad ≤100 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd	8 826 kr
A 8.2	Ombyggnad 101-500 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd	14 710 kr
A 8.3	Ombyggnad 501-1000 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd	26 478 kr
A 8.4	Ombyggnad >1000 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd	59 576 kr

A 9 Anmälningsspliktiga åtgärder för en- och tvåbostadshus		
Vid fler åtgärder A9.1-A9.7 kan tabell A8 "Anmälningsspliktig Ombyggnad av byggnader" användas.		
Ärendetyp		Avgift
A 9.1	Rivning av byggnad eller del av en byggnad, utan tekniskt samråd	4 413 kr
A 9.2	Ändring av en byggnad, om ändringen innebär att konstruktionen av byggnadens bärande delar berörs eller byggnadens planlösning påverkas avsevärt, utan tekniskt samråd	5 884 kr
A 9.3	Installation eller väsentlig ändring av hiss för bostadsanpassning, utan tekniskt samråd, per hus	5 884 kr
A 9.4	Installation av eldstad eller anslutning kommunalt VA, utan tekniskt samråd	2 942 kr
A 9.5	Installation eller väsentlig ändring av anordning för ventilation, utan tekniskt samråd	5 884 kr
A 9.6	Installation eller väsentlig ändring av en anläggning för vatten och avlopp i en byggnad eller inom en tomt, utan tekniskt samråd	5 884 kr
A 9.7	Oljeavskiljare	2 942 kr
A 9.8	Fettavskiljare	2 942 kr
A 9.9	Ändring av byggnad som väsentligt påverkar byggnadens brandskydd, utan tekniskt samråd	5 884 kr
A 9.10	Uppförande eller tillbyggnad av sådan komplementbyggnad som avses i 9 kap. 4a § plan- och bygglagen, utan tekniskt samråd (Attefall)	8 826 kr
A 9.11	Uppförande eller tillbyggnad av sådant komplementbostadshus som avses i 9 kap. 4a § plan- och bygglagen, utan tekniskt samråd (Attefall)	13 239 kr
A 9.12	Göra sådan anmälningsspliktig tillbyggnad som avses i 9 kap. 4b § 1 st 1 plan- och bygglagen, utan tekniskt samråd (Attefall)	8 826 kr
A 9.13	Bygga sådan anmälningsspliktig takkupa som avses i 9 kap. 4b § 1 st 2 plan- och bygglagen, utan tekniskt samråd (Attefall)	8 826 kr
A 9.14	Sådan anmälningsspliktig inredning av ytterligare en bostad som avses i 9 kap. 4c § plan- och bygglagen, utan tekniskt samråd (Attefall)	13 239 kr

A 10 Anmälningspliktiga åtgärder, för andra byggnader än en- och tvåbostadshus		
Vid fler åtgärder A10.3-A10.16 kan tabell A8 "Anmälningspliktig ombyggnad av byggnader" användas.		
Ärendetyp		Avgift
A 10.1	Rivning av byggnad eller del av en byggnad, utan tekniskt samråd	11 033 kr
A 10.2	Rivning av byggnad eller en del av byggnad, med tekniskt samråd	21 330 kr
A 10.3	Ändring av en byggnad, om ändringen innebär att konstruktionen av byggnadens bärande delar berörs eller byggnadens planlösning påverkas avsevärt, utan tekniskt samråd, per hus	8 091 kr
A 10.4	Ändring av en byggnad, om ändringen innebär att konstruktionen av byggnadens bärande delar berörs eller byggnadens planlösning påverkas avsevärt, med tekniskt samråd, per hus	18 388 kr
A 10.5	Installation eller väsentlig ändring av hiss/hus, utan tekniskt samråd, per hus	13 239 kr
A 10.6	Installation eller väsentlig ändring av hiss, utan tekniskt samråd (bostadsanpassning), per hus	5 884 kr
A 10.7	Installation av eldstad, eller anslutning VA, utan tekniskt samråd, per hus	2 942 kr
A 10.8	Installation eller väsentlig ändring av eldstad eller rökkanal, med tekniskt samråd, per hus	18 388 kr
A 10.9	Installation eller väsentlig ändring av anordning för ventilation, utan tekniskt samråd, per hus	8 091 kr
A 10.10	Installation eller väsentlig ändring av anordning för ventilation, med tekniskt samråd, per hus	18 388 kr
A 10.11	Oljeavskiljare, per styck	2 942 kr
A 10.12	Fettavskiljare, per styck	2 942 kr
A 10.13	Installation eller väsentlig ändring av en anläggning för vattenförsörjning eller avlopp i en byggnad eller inom en tomt, utan tekniskt samråd, per fastighet	8 091 kr
A 10.14	Installation eller väsentlig ändring av anläggning för vattenförsörjning eller avlopp i en byggnad eller inom en tomt, med tekniskt samråd, per fastighet	18 388 kr
A 10.15	Ändring av byggnad som väsentligt påverkar byggnadens brandskydd, utan tekniskt samråd, per hus	8 091 kr
A 10.16	Ändring av byggnad som väsentligt påverkar byggnadens brandskydd, med tekniskt samråd, per hus	18 388 kr
A 10.17	Underhåll av sådant byggnadsverk med särskilt bevarandevärde som omfattas av skyddsbestämmelser som har beslutats med stöd av 4 kap. 16 § eller 42 § första stycket 5 c plan- och bygglagen eller motsvarande äldre föreskrifter, utan tekniskt samråd, per hus	19 859 kr
A 10.18	Underhåll av sådant byggnadsverk med särskilt bevarandevärde som omfattas av skyddsbestämmelser som har beslutats med stöd av 4 kap. 16 § eller 42 § första stycket 5 c plan- och bygglagen eller motsvarande äldre föreskrifter, med tekniskt samråd, per hus	30 891 kr
A 10.19	Nybyggnad eller väsentlig ändring av ett vindkraftverk, utan tekniskt samråd, per vindkraftverk	17 652 kr
A 10.20	Nybyggnad eller väsentlig ändring av ett vindkraftverk, med tekniskt samråd, per vindkraftverk	34 569 kr

A 11 Marklov				
Gäller ej vid en- och tvåbostadshus				
Ärendetyp		Avgift Bygglov	Avgift Genomförande	Avgift Totalsumma
A 11.1	Marklovppliktigt åtgärd, utan tekniskt samråd	5 149 kr	6 620 kr	11 768 kr
A 11.2	Marklovppliktigt åtgärd, med tekniskt samråd	5 149 kr	14 710 kr	19 859 kr
A 11.3	Marklov, trådfällning	Timdebitering enl. tabell D1 (minimum 2 timmar)		

A 12 Rivningslov				
Gäller ej vid en- och tvåbostadshus				
Ärendetyp		Avgift Bygglov	Avgift Genomförande	Avgift Totalsumma
A 12.1	Åtgärd som kräver rivningslov, utan tekniskt samråd	9 562 kr	6 620 kr	16 181 kr
A 12.2	Åtgärd som kräver rivningslov, med tekniskt samråd	9 562 kr	16 917 kr	26 478 kr
A 12.3	Mycket enkla byggnader som kräver rivningslov utan tekniskt samråd	3 678 kr	2 207 kr	5 884 kr

A 13 Förhandsbesked och Strandskydd			
Ärendetyp			Avgift
A 13.1	Förhandsbesked (per huvudbyggnad och både vid positiva och negativa beslut)	Inom planlagt område	18 388 kr
A 13.2		Utanför planlagt område	27 214 kr
A 13.3	Strandskyddsdispens	Utdräkning av gällande dispens	12 504 kr
A 13.4		Ny dispens	18 388 kr
A 13.5		Avskrivning strandskyddsdispens	2 942 kr
A 13.6	Tillsyn strandskydd	Timdebitering enl. tabell D1	

A 14 Villkorsbesked		
Ärendetyp		Avgift
A 14.1	Villkorsbesked	Timdebitering enl. tabell D1

A 15 Ingridandebesked		
Ärendetyp		Avgift
A 15.1	Ingridandebesked	Timdebitering enl. tabell D1

A 16 Extra tekniskt samråd, startbesked mm för en- och tvåbostadshus		
Ärendetyp		Avgift
A 16.1	Extra arbetsplatsbesök eller slutsamråd, per styck	5 884 kr
A 16.2	Extra tekniskt samråd, en- och tvåbostadshus, per styck	2 942 kr
A 16.3	Extra startbesked, per styck	2 942 kr
A 16.4	Interimistiskt slutbesked, per styck	2 942 kr
A 16.5	Förlängning av interimistiskt slutbesked, per styck	1 471 kr
A 16.6	Delslutbesked, per styck	2 942 kr
A 16.7	Utse ny kontrollansvarig, per styck	1 471 kr
A 16.8	Kompletterande villkor efter startbesked, 1-2 bostadshus, per styck	2 942 kr

A 17 Extra tekniskt samråd, startbesked m.m. för byggnader som inte är en- och tvåbostadshus		
Ärendetyp		Avgift
A 17.1	Extra arbetsplatsbesök eller slutsamråd, per styck	8 826 kr
A 17.2	Extra tekniskt samråd, per styck	5 884 kr
A 17.3	Extra startbesked, per styck	5 884 kr
A 17.4	Interimistiskt slutbesked, per styck	5 884 kr
A 17.5	Förlängning av interimistiskt slutbesked, per styck	1 471 kr
A 17.6	Delslutbesked, per styck	5 884 kr
A 17.7	Utse ny kontrollansvarig, per styck	1 471 kr
A 17.8	Kompletterande villkor efter startbesked, övriga byggnader, per styck	2 942 kr

A 18 Lov för åtgärder som inte kräver lov (frivilliga lov)		
Ärendetyp		Avgift
A 18.1	Åtgärd som inte kräver lov, där närliggande eller i princip motsvarande åtgärd finns i någon av taxans övriga tabeller	I enlighet med tillämplig tabell
A 18.2	Åtgärd som inte kräver lov, där närliggande eller i princip motsvarande åtgärd inte finns i någon av taxans övriga tabeller	Timdebitering enl. tabell D1

A 19 Andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder		
Ärendetyp		Avgift
A 19.1	Andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder, exempelvis förmöten.	Timdebitering enl. tabell D1

A 20 Avskrivning, Avvisning och Avslag		
Ärendetyp		Avgift
A 20.1	Avskrivning (Återkallad ansökan) Avgift för Avskrivning (återkallad ansökan) tas inte ut i tidigt skede av handläggningen utan först när antingen grannar har underrättats om ansökan, ärendet har skickats på remiss eller anmälts till byggnadsnämnden.	2 942 kr
A 20.2	Avvisning	1 471 kr
A 20.3	Avslag	Avgift tas ut för nedlagt arbete i enlighet med tidsuppskattningen för tillämplig ärendetyp

Taxetabell - Nybyggnadskartor

Stadsbyggnadsnämnden anger riktlinjer för när nybyggnadskartor ska upprättas. För upprättande av nybyggnadskarta debiteras fast avgift enligt tabell nedan. Avgiften utgår från beräknad genomsnittlig handläggningstid för respektive ärendetyp. För fler än en fastighet eller fastigheter med en yta som överstiger 15 000 kvm kan fler än en karta krävas. Debitering sker då per kartunderlag.

En normal nybyggnadskarta innehåller fastighetsgränser, höjder, befintliga byggnader, planinformation och anslutningspunkter. Kartan är kontrollerad i fält och är giltig i två år.

En enkel nybyggnadskarta innehåller fastighetsgränser, höjder och befintliga byggnader. Kartan kontrolleras i fält vid behov och är giltig i två år.

Kartutdrag används för nybyggnad som ersätter befintlig byggnad, murar och plank, ändrade marknivåer, bygglov för tillfälliga åtgärder (tidsbegränsade lov), altaner som inte bedöms vara tillbyggnad, balkonger (som placeras långt från gräns, inte påverkar underliggande mark eller bedöms som tillbyggnader), förhandsbesked, skyltar på allmänplatsmark.

Mervärdesskatt kan i vissa fall tillkomma på nedanstående avgifter.

A 21 Upprättande av nybyggnadskarta			
Ärendetyp			Avgift
A 21.1	Normal nybyggnadskarta för nybyggnad och större tillbyggnad. Fastighetens yta ≤5000kvm.	Nyupprättande av normal nybyggnadskarta	9 562 kr
A 21.2	Normal nybyggnadskarta för nybyggnad och större tillbyggnad. Fastighetens yta 5001-15000kvm.	Nyupprättande av normal nybyggnadskarta	16 181 kr
A 21.3	Enkel nybyggnadskarta för tillbyggnad av en och två bostadshus, för ny- och tillbyggnad av komplementbyggnad eller andra små byggnader samt för mindre ändringar av övriga byggnader.	Nyupprättande av enkel nybyggnadskarta	5 149 kr
A 21.4	Kartutdrag	Nyupprättande av kartutdrag	1 471 kr
A 21.5	Komplettering av gällande enkel- eller normal nybyggnadskarta. (OBS - kan bara beställas om särskilt avtal gällande parallella processer finns upprättat)	Komplettering	2 942 kr
A 21.6	Nybyggnadskarta med ej lagakraftvunna planbestämmelser. Varje leverans av karta i olika planskede debiteras separat. (OBS - kan bara beställas om särskilt avtal gällande parallella processer finns upprättad)	Komplettering	2 942 kr

Taxetabell - Utstakning och lägeskontroll

Utsakning

Avgift för utstakning debiteras per utstakningstillfälle, med en fast avgift, enligt tabell nedan. I avgiften ingår en byggnad, om flera byggnader ska sättas ut vid samma tillfälle, debiteras dessa extra per byggnad enligt taxan för tillägg. I avgiften för utstakning ingår markering av en bygghäls, som redovisas i läge och höjd på utstakningsskissen.

Utsakning kan utföras av stadsbyggnadsnämndens personal eller annan som byggherren föreslår. För varje ärende, där byggherren föreslagit annan än stadsbyggnadsnämndens personal, fordras anmälan till och godkännande av stadsbyggnadsnämnden.

Om utstakning utförs av annan än stadsbyggnadsnämndens personal, tas avgift ut för underlagsdata, beräkning, grundmaterial med mera med 20 procent av den avgift som skulle utgått om kommunen utfört arbetet.

I de flesta fall tillkommer mervärdesskatt på nedanstående avgifter.

A 22 Utsakning		
Ärendetyp		Avgift
A 22.1	Utsakning nybyggnad	Grovutstakning 5 149 kr
A 22.2	31-500 kvm (BYA + OPA), en byggnad	Finutstakning 8 826 kr
A 22.3	Utsakning nybyggnad	Grovutstakning 7 355 kr
A 22.4	≥501 kvm (BYA+OPA), en byggnad	Finutstakning 11 768 kr
A 22.5	Utsakning enstaka komplementbyggnad och andra små enkla byggnader/tillbyggnader	Grovutstakning 4 413 kr
A 22.6	≤30 kvm (t.ex. attefall, garage, uthus, transformatorstation)	Finutstakning 6 620 kr
A 22.7	Utsakning tillbyggnad ≤500 kvm (BYA+OPA)	Grovutstakning 5 149 kr
A 22.8	Utsakning tillbyggnad ≥501 kvm (BYA+OPA)	Grovutstakning 7 355 kr
A 22.9	Tillägg utstakning per byggnad/tillbyggnad ≤500 kvm (BYA + OPA)	Grovutstakning 1 471 kr
A 22.10	vid ett och samma tillfälle inom samma bygglov	Finutstakning 2 942 kr
A 22.11	Tillägg utstakning per byggnad/tillbyggnad ≥501 kvm (BYA + OPA)	Grovutstakning 2 207 kr
A 22.12	vid ett och samma tillfälle inom samma bygglov	Finutstakning 4 413 kr
A 22.13	Gränsanvisning startkostnad inkl. linje mellan 2st punkter	Gränsanvisning 4 413 kr
A 22.14	Tillägg per tillkommande punkt på samma fastighet vid ett och samma tillfälle	Gränsanvisning 736 kr
A 22.15	Övrig inmätning/utsakning (tex plank, mur, arbetspunkt), handläggningskostnad per timma, minsta debitering 3 timmar	Timdebitering enl. tabell D1

Lägeskontroll

Avgift för lägeskontroll debiteras per kontrolltillfälle, med en fast avgift enligt tabell nedan. I avgiften ingår en byggnad, om flera byggnader skall mätas in vid samma tillfälle, debiteras dessa extra per byggnad enligt taxan för tillägg. Lägeskontroll kan utföras av stadsbyggnadsnämndens personal eller annan som byggherren föreslår. För varje ärende, där byggherren föreslagit annan än stadsbyggnadsnämndens personal, fordras anmälan till och godkännande av stadsbyggnadsnämnden.

Om lägeskontrollen utförs av annan än stadsbyggnadsnämndens personal, tas avgift ut för bearbetning av inkommet material med 20 procent av den avgift som skulle utgått om kommunen utfört arbetet.

I de flesta fall tillkommer mervärdesskatt på nedanstående avgifter.

A 23 Lägeskontroll		
Ärendetyp		Avgift
A 23.1	Lägeskontroll nybyggnad/tillbyggnad 31-500 kvm (BYA + OPA), en byggnad	5 149 kr
A 23.2	Lägeskontroll nybyggnad/tillbyggnad ≥501 kvm (BYA+OPA), en byggnad	7 355 kr
A 23.3	Lägeskontroll enstaka komplementbyggnad/tillbyggnad och andra små enkla byggnader ≤30 kvm (t.ex. attefall, garage, uthus, transformatorstation)	4 413 kr
A 23.4	Tillägg lägeskontroll per byggnad/tillbyggnad ≤500 kvm (BYA + OPA) vid ett och samma tillfälle inom samma bygglov	1 471 kr
A 23.5	Tillägg lägeskontroll per byggnad/tillbyggnad ≥501 kvm (BYA + OPA) vid ett och samma tillfälle inom samma bygglov	3 678 kr
A 23.6	Lägeskontroll övrigt (tex plank, mur, skyllt), handläggningskostnad per timma, minsta debitering 3 timmar	Timdebitering enl. tabell D1

A 24 Fristående sakkunnig	
Ärendetyp	
A 24.1	Om utstakning och lägeskontroll utförs av annan än byggnadsnämndens personal, tas avgift ut för underlagsdata, beräkning, beredning av inkommet material mm, med 20% av den avgift som skulle utgått om kommunen utfört arbetet.

Taxetabell - Fastighetsrättsliga åtgärder

För fastighetsbildning, t.ex. avstyckning, fastighetsreglering och fastighetsbestämning, finns särskild taxa, beslutad av lantmäterimyndigheten.

För övriga fastighetsrättsliga uppdrag tillämpas taxa för fastighetsrättsliga åtgärder nedan.

Mervärdesskatt kan tillkomma på nedanstående avgifter.

A 25 Fastighetsrättsliga åtgärder		
Ärendetyp		Avgift
A 25.1	Fastighetsrättsliga åtgärder	Timdebitering enl. tabell D1

Taxetabell - Planbesked, detaljplaner och områdesbestämmelser

Avgift för planbesked debiteras sökande efter ansökan. Avgifter för detaljplanearbete debiteras löpande och regleras som huvudregel genom avtal mellan exploatör och kommunen. Kostnader för nödvändiga utredningar tillkommer. Stadsbyggnadsnämnden har till uppgift att bestämma vilka utredningar som krävs för att upprätta detaljplan eller områdesbestämmelse.

B 1 Planbesked, program, detaljplaner och områdesbestämmelser		
	Ärendetyp	Avgift
B 1.1	Planbesked	44 130 kr
B 1.2	Program, detaljplaner och områdesbestämmelser	Timdebitering enl. tabell D1
B 1.3	Tillkommande handläggningskostnad per timme	Timdebitering enl. tabell D1

Taxetabell - Kartor och geodata

Kommunens kartmaterial är upphovsrättsligt skyddat. Vid upplåtelse av kommunalt kartmaterial överläts normalt endast rätten att nyttja materialet för visst ändamål (icke exklusiv rätt). Nyttjanderätten begränsas normalt i tid och till visst angivet ändamål. Nyttjanderätt regleras via beställningsformulär vid beställning.

Vid varje beställning debiteras en startavgift om en halvtimmes tidsersättning. För varje påbörjad halvtimme därutöver debiteras tidsersättning. Debiteringen inkluderar guidning av kund, ärenderegistrering, fakturering och leverans.

Nedanstående taxa tillämpas för tillfälliga nyttjare av det kommunala kartmaterialet vid försäljning av enstaka kartor. Vid samtidig beställning av kartor eller andra tjänster som överstiger 20 000 kronor kan särskild överenskommelse träffas om avgiften (timdebitering enligt tidsersättning).

Mervärdesskatt kan i vissa fall tillkomma på nedanstående avgifter.

C 1 Geodata			
Ärendetyp		Avgift	
C 1.1	Baskarta Innehåll i kartan, digital information	Byggnader	Timdebitering enl. tabell D1
C 1.2		Topografiska objekt	Timdebitering enl. tabell D1
C 1.3		Vägar, järnvägar	Timdebitering enl. tabell D1
C 1.4		Höjdinformation	Timdebitering enl. tabell D1
C 1.5	Översiktlig karta		Timdebitering enl. tabell D1
C 1.6	Stadskarta		Timdebitering enl. tabell D1
C 1.7	Digital 3D-karta	Byggnader	Timdebitering enl. tabell D1
C 1.8		Laserdata (DSM)	Timdebitering enl. tabell D1
C 1.9		Höjdgrid (DTM)	Timdebitering enl. tabell D1
C 1.10	Digitalt ortofoto	Upplösning 0,16	Timdebitering enl. tabell D1
C 1.11		Upplösning 0,25	Timdebitering enl. tabell D1
C 1.12		Upplösning 0,5	Timdebitering enl. tabell D1
C 1.13	Karta/ortofoto/flygbild på papper Tidsersättning tas ut för layout- och bildbehandling i förekommande fall. Materialkostnad kan tillkomma.	Papper	Timdebitering enl. tabell D1
C 1.14		Annat media enligt överenskommelse	Timdebitering enl. tabell D1
C 1.15	Utskrift på papper Materialkostnad kan tillkomma.	Text och linjer	Timdebitering enl. tabell D1
C 1.16		Täckande utskrift (ytor, raster)	Timdebitering enl. tabell D1
C 1.17	Geodata för extern tryckning		Timdebitering enl. tabell D1
C 1.18	Månadsavgift abonnemang för åtkomst till digitala bygglovhandlingar.		Enligt licensavtal
C 1.19	Publicering på internet Utdrag av kartor i rasterformat		Timdebitering enl. tabell D1
C 1.20	Digital adressinformation Adresspunkt inklusive koordinat		Timdebitering enl. tabell D1
C 1.21	Snebild/fotografi (digital bild)		Timdebitering enl. tabell D1

C 2 Fastighetskarta		
Ärendetyp		Avgift
C 2.1	Fastigheter och rättigheter	390 kronor per ha

Taxetabell - Handläggningskostnad per timme

Tidersättning används vid beräkning av avgift då avtal tecknas samt i övrigt om åtgärd eller beslut inte kan avgiftsbestämmas med rimligt resultat enligt de i taxan förekommande tabellerna. I sådana fall beräknas avgiften utifrån den handläggningstid som krävs för att utföra åtgärden.

Tidersättning utgår med avgift motsvarande handläggningskostnad i kronor per timme enligt nedanstående tabell. Minsta debiterbara tid är 0,5 timme om inget annat anges.

Mervärdesskatt kan i vissa fall tillkomma på nedanstående avgifter.

D 1 Handläggningskostnad		
Ärendetyp		Avgift
D 1.1	Handläggningskostnad per timma	1 471 kr

Taxetabell - Brandfarliga och explosiva varor m.m.

Gäller endast ansökan från Räddningstjänsten i Storgöteborg.

Avgiften tas ut som tidersättning enligt 27 § Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Göteborgs
Stad

TAXA FÖR GÖTEBORGS BYGGNADSNÄMND VERKSAMHET

**Förtydligande:
Denna taxa gäller endast ärenden som
handläggs enligt PBL87**

Innehållsförteckning

Taxebestämmelser	3
1. Inledande bestämmelser	3
2. Allmänna bestämmelser	3
2.1 Beräkning av avgift	3
2.2 Betalning av avgift	4
2.3 Dröjsmålsränta	4
2.4 Upplysning om överklagande	4
2.5 Olovligt byggande m m	4-5
3. Särskilda bestämmelser	5
3.1 Återbetalning och avräkning	5
3.2 Återtaget och avvisat lovärende	5
3.3 Mervärdesskatt	5
Formler för beräkning av avgift	6

Tabeller

Tabell 1	Objektsfaktor (OF)	7
Tabell 2	Bygglov för byggnader	9
Tabell 3	Underrättelse till sakägare m fl - grannehörande	10
Tabell 4	Bygglov för skyltar och ljusanordningar	12
Tabell 5	Marklov	13
Tabell 6	Rivningslov	13
Tabell 7	Återkallad ansökan, avvisat ärende, avslag	13
Tabell 8	Bygg- och rivningsanmälan för byggnader	15
Tabell 9	Bygglov, bygg- och rivningsanmälan för anläggningar	16
Tabell 10	Godkännande av sakkunnig kontrollant för obligatorisk ventilationskontroll (OVK)	17
Tabell 11	Hissar och andra motordrivna anordningar	17
Tabell 12	Brandfarlig vara	18
Tabell 13	Planavgift	20
Tabell 14	Nybyggnadskarta	21
Tabell 15	Utstakning	22
Tabell 16	Lägeskontroll	23
Tabell 17	Tillfälligt nyttjande av analoga och digitala kartor	24-25
Tabell 18	Markering och inmätning av tillfällig mät punkt	26
Tabell 19	Utritning av karta	26
Tabell 20	Arkivservice	27-28
Tabell 21	Tidersättning	29

Stadsbyggnadskontoret

Box 2554, 403 17 Göteborg. Telefon 031 – 368 00 00. Fax 031 – 711 45 21. Besöksadress: Köpmansgatan 20
E-post: sbk@sbk.goteborg.se. Webbplats: www.goteborg.se

Taxebestämmelser

Taxan består av dessa bestämmelser och tillhörande tabeller.

1. Inledande bestämmelser

För åtgärder enligt plan- och bygglagen (PBL) erläggs avgift enligt denna taxa.

De åtgärder som avses är:

- ärenden angående bygglov och förhandsbesked om bygglov
- ärenden angående strandskydd
- ärenden angående skyltar och ljusanordningar
- kommunicering av ärende med sakägare m fl – grannhörande
- ärenden föranledda av bygg- och rivningsanmälan
- upprättande av detaljplan, områdesbestämmelser och fastighetsplan
- upprättande av nybyggnadskarta
- utstakning
- annan tids- eller kostnadskrävande åtgärd eller annat uppdrag

Taxan omfattar även andra avgifter i byggnadsnämndens verksamhet såsom:

- godkännande av lokal behörighet enligt förordningen om funktionskontroll av ventilationssystem.
Vad menas med lokal behörighet.
- ärenden enligt förordningen om hissar och vissa andra motordrivna anordningar
- ärenden enligt lagen och förordningen om brandfarliga och explosiva varor
- mätningstekniska tjänster och kartor
- arkivservice

2. Allmänna bestämmelser

2.1 Beräkning av avgift

Avgiften för en viss åtgärd beräknas genom att ett grundbelopp multipliceras med för ärendet tillämpliga handläggnings- och objektsfaktorer enligt tabellerna i denna taxa. För vissa åtgärder debiteras också tiderättning. Formler för beräkning av avgift finns på sid. 6. Exempel på avgifter finns i bilagan till denna taxa.

Avgiften beräknas enligt den taxa som gäller vid tidpunkten för beslut eller då beställd åtgärd slutförts.

Om byggnadsnämnden finner att det finns särskilda skäl, som motiverar en höjning eller minskning av avgiften, kan nämnden besluta om en sådan.

Om en åtgärd inte kan hänföras till tabellerna, beslutar byggnadsnämnden om skälig avgift grundad på tiderättning. Avgift för negativt beslut får inte överstiga avgift för positivt beslut. Avgifterna får inte överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för åtgärderna.

2.2 Betalning av avgift

Sökanden/beställaren betalar via faktura så snart denne fått byggnadsnämndens beslut, beställd handling eller resultatet av vidtagen åtgärd.

Vid bygglov tas avgiften ut efter nämndens beslut i bygglovärendet och vid bygganmälan efter nämndens beslut om kontrollplan. Avgift får tas ut i förskott. Uttag av planavgift se tabell 13.

2.3 Dröjsmålsränta

Betalas inte avgift vid den förfallodag som anges i fakturan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen från förfallodagen tills betalning sker.

2.4 Upplysning om överklagande

Kommunfullmäktiges **beslut om taxa** kan överklagas i den ordning som föreskrivs för laglighetsprövning enligt kommunallagen 10 kap (PBL 13 kap 1 §).

Byggnadsnämndens **beslut om debitering** kan överklagas genom förvaltningsbesvär. Den som vill överklaga skall lämna handlingarna till byggnadsnämnden inom tre veckor från den dag klaganden fått del av beslutet. Byggnadsnämnden prövar om överklagandet gjorts i rätt tid. Härefter överlämnas handlingarna till länsstyrelsen, som har att pröva överklagandet, som första instans.

2.5 Olovligt byggande m m

Utför någon utan lov en åtgärd som kräver bygglov, rivningslov eller marklov, skall byggnadsavgift tas ut. Byggnadsavgiften skall bestämmas till ett belopp som motsvarar fyra gånger den avgift som enligt taxan skulle ha betalats om lov till samma åtgärd hade meddelats. Byggnadsavgiften skall dock bestämmas till minst 1/20 prisbasbelopp.

Är överträdelsen ringa, kan byggnadsavgiften bestämmas till ett lägre belopp eller ingen avgift.

Utöver byggnadsavgift kan enligt PBL 10 kap 7 § även tilläggsavgift tas ut om åtgärden innebär att en byggnad uppförs, en tillbyggnad görs, en byggnad helt eller till viss del tas i anspråk eller inreds för ett väsentligen annat ändamål än det för vilket byggnaden eller byggnadsdelen senast har använts eller för vilket bygglov har lämnats eller att en byggnad rivs. Beträffande avgiftens storlek se 7 §.

Byggnadsavgift och tilläggsavgift tas ut enligt PBL 10 kap 4 och 7 §. Byggnadsavgiften beslutas av byggnadsnämnden och tilläggsavgiften beslutas av länsrätten efter ansökan från byggnadsnämnden. Båda avgifterna erläggs till länsstyrelsen. Endast byggnadsavgiften tillfaller byggnadsnämnden.

Särskild avgift enligt PBL 10 kap 6 § tas ut om överträdelse sker genom att arbete utförs utan att det finns någon kvalitetsansvarig enligt PBL 9 kap 13 §, någon underlåter att göra bygg- eller rivningsanmälan när sådan anmälan skall göras eller arbete utförs i strid mot något beslut som byggnadsnämnden har meddelat enligt lag.

Den särskilda avgiften skall bestämmas till minst 1/20 prisbasbelopp och högst ½ prisbasbelopp. Är överträdelsen ringa, behöver avgift inte tas ut.

3. Särskilda bestämmelser

3.1 Återbetalning och avräkning

För bygg- och rivningsanmälan gäller, om sökanden så begär, att nämnden skall återbetala avgifter som betalats i förskott för åtgärder som inte utförts.

Om åtgärder avseende bygg- och rivningsanmälan eller utstakning inte utförts i den utsträckning som beslutats, och sökanden inte har någon skuld i detta skall avgift inte utgå. Om slutlig avgift för byggsamråd och upprättande av kontrollplan avviker från i förskott erlagd avgift, skall avräkningen ske senast när slutbeviset utfärdas.

3.2 Återtaget och avvisat lovärende

När ett ärende återtas av sökanden eller när byggnadsnämnden avvisar ett ärende, tas en avgift för utfört arbete inklusive arkivering ut.

3.3 Mervärdesskatt

Avgifter för myndighetsutövning är momsbefriade. I de fall moms skall utgå, tillkommer denna utöver angivna priser.

Moms tillkommer med 25 % för lägeskontroll, för tillfälligt nyttjande av analoga och digitala kartor, för markering och inmätning av tillfällig mätpunkt och för utritning av karta.

Formler för beräkning av avgift

Avgiften för de olika åtgärderna beräknas enligt de formler som finns i rubriken till varje tabell.

Följande faktorer finns i taxan:

G = Grundbelopp

OF = Objektsfaktor för area

HF = Handlägningsfaktor för lov- och anmälningsärenden, ärenden om godkännande av sakkunnig kontrollant OVK och brandfarlig vara

PF = Planfaktor för områdesbestämmelser, detalj- och fastighetsplan

KF = Kartfaktor för nybyggnadskarta

MF = Mättningsfaktor för utstakning och lägeskontroll

Grundbeloppet (G) = 41 SEK ingår i samtliga formler

Tabell 1 visar **objektsfaktor (OF)**, som varierar beroende på objektets area.

Handlägningsfaktorernas (HF) storlek för åtgärder som utförs i olika ärenden framgår av respektive tabell.

Exempel på beräkning av avgift för bygglov:

Nybyggnad av ett enbostadshus med area 175 m² i enlighet med gällande detaljplan.

Grundbeloppets storlek finns angivet ovan

Objektsfaktor enligt tabell 1 vid 175 m² är 8.

Tabell 2 ger handlägningsfaktorer för de åtgärder som vidtas i ärendet om bygglov.

Åtgärd	Handlägningsfaktor (HF)
Administration inkl. arkivering	5
Planprövning	2
Förbesiktning	3
Byggnaden	5
Tomten	5
SUMMA	20

FORMEL: G x OF x HF översatt i detta exempel 41 x 8 x 20

Avgifter för nybyggnadskarta, bygganmälan, utstakning och lägeskontroll tillkommer. Planavgift tas endast ut för ärenden som berör planer enligt PBL.

Om ärendet inte stämmer helt med gällande detaljplan, men avvikelserna ändå kan anses vara i enlighet med planens syfte, tillkommer avgift för mindre avvikelse (tabell 2 HF = 3) samt avgift för hörande av grannar (tabell 3 Underrättelse till sakägare m fl – grannehörande).

Tabeller

Tabell 1 Objektsfaktor (OF)

Nedanstående OF ska multipliceras med faktor för relevant åtgärd enligt tabeller i ärenden rörande lov, bygg- och rivningsanmälan, detalj- och fastighetsplan samt områdesbestämmelser.

Area m ²	OF	Area m ²	OF	Area m ²	OF
1 – 20	3	801 – 1 000	23	8 001 – 10 000	101
21 – 40	4	1 001 – 1 200	26	Härutöver + 2 /1 000m ²	
41 – 70	5	1 201 – 1 500	30		
71 – 130	6	1 501 – 1 800	34		
131 – 160	7	1 801 – 2 200	39		
161 – 200	8	2 201 – 2 600	44		
201 – 240	9	2 601 – 3 000	48		
241 – 280	10	3 001 – 3 500	53		
281 – 350	12	3 501 – 4 000	58		
351 – 450	14	4 001 – 5 000	64		
451 – 600	17	5 001 – 6 000	72		
601 – 800	20	6 001 – 8 000	85		

OF för mindre komplementbyggnader och oisolerade byggnader utan installationer över 600 m² beräknas 0,6 x ärendets area.

Exempel: Areal 4 050 m² x **0,6** = 2 430 vilket ger OF 44.

Avgift för bygglov	beräknas efter bruttoarean (BTA) + öppenarean (OPA)
Avgift för bygganmälan	beräknas efter BTA + OPA
Planavgift	beräknas efter BTA + OPA (över 10 000 m ² höjs OF med 2 per 1 000 m ²)
Mättningsavgift	beräknas efter byggnadsarean (BYA) + OPA
Kartavgift	beräknas efter markarean

Vid beräkning av BTA, OPA och BYA skall mätreglerna enligt Svensk Standard SS 02 10 53 gälla i tillämplig omfattning. Areal bestäms med den noggrannhet som inlämnade ritningar medger.

I de fall ärendet har **flera byggnader av samma typ** beräknas areafaktorn efter dessa byggnaders totala BTA och OPA enligt tabell 1.

Om ett ärende innehåller **flera olika hustyper** räknas sammanlagda arean för varje hustyp för sig.

Tabell 2

PBL 3 kap

Krav på byggnader m m.

- 1 § Byggnader skall **placeras och utformas** på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen. Byggnader skall ha en **yttre form och färg** som är estetiskt tilltalande, lämplig för byggnaderna som sådana och som ger en god helhetsverkan.
- 2 § Byggnader skall **placeras och utformas** så att de eller deras avsedda användning inte inverkar menligt på trafiksäkerheten eller på annat sätt medför fara eller betydande olägenheter för omgivningen. Inverkan på grundvattnet som kan vara skadlig för omgivningen skall begränsas. I fråga om byggnader som skall placeras under markytan skall dessutom i skälighetsomfattning beaktas att användningen av marken över byggnaderna inte försvåras.
- 10 § Ändringar av byggnad skall utföras **varsamt** så att byggnadens karaktärsdrag beaktas och dess byggnadstekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden tas till vara.

Avgift för ändring av byggnad för **annat ändamål** liksom avgift för **tidsbegränsat bygglov** beräknas enligt tabell 2.

PBL 8 kap 1 §.

Bygglov krävs för att:

- 1 **uppföra byggnader**
- 2 **göra tillbyggnader**
- 3 ta i anspråk eller inreda byggnader helt eller till viss del för **väsentligen annat ändamål** än det för vilket byggnaden senast har använts eller för vilket bygglov har lämnats.
- 4 göra sådana ändringar av byggnader som innebär att det **inreds någon ytterligare bostad eller någon ytterligare lokal** för handel, hantverk eller industri.

I fråga om **ekonomibyggnader** för jordbruk, skogsbruk eller därmed jämförlig näring inom områden som inte omfattas av detaljplan krävs bygglov endast för åtgärder som anges i första stycket 3.

PBL 8 kap 14 §.

Kan bygglov inte lämnas pga bestämmelserna i 11 eller 12 §§ får **tidsbegränsat bygglov** lämnas, om sökanden begär det. Sådant lov skall lämnas om den sökta åtgärden har stöd i en detaljplanebestämelse om tillfällig användning av byggnad eller mark. Lovet skall lämnas för högst 5 år och kan på sökandens begäran förlängas med högst fem år i sänder. Den sammanlagda tiden får dock inte överstiga 10 år.

Vid sk **förnyat lov** (där bygget inte påbörjats inom 2 år), vid **ändring i lov** samt vid **förlängning av tidsbegränsat bygglov** omfattar prövningen i normalfallet planen och administration. Möjlighet finns att debitera timtid för handläggning och för administration 1 timma om arean ger orimlig avgift i förhållande till insats. Har planen ändrats prövas ärendet på nytt.

Tabell 2

Bygglov för byggnader

PBL kap 3 och 8

Avgift = G x OF x HF.

(OF enligt tabell 1)

Åtgärd	Handläggningsfaktor (HF)
Administration inkl arkivering	5
Planen	
Planprövning ¹⁾	2
Lämplighetsprövning inom detaljplan – vid mindre avvikelse	3
Lämplighets-/lokaliseringsprövning utom detaljplan – vid bygglov miljö- och omgivningspåverkan	5
Kontroll av överensstämmelse mot givet förhandsbesked	2
Förbesiktning	
Platsbesök	3
Byggnaden	
Yttre utformning, färgsättning och placering	5
Tomten	
Tomts ordnande	
Enkel kontroll av grundläggning och dagvattenanslutning	
Markmiljöundersökning	
Fyllning och schaktning (då marklov ej erfordras)	
Utfart, parkering, utrymnings- och räddningsvägar	
Måttgranskning (läge och höjdhöjdskontroll)	5
Varsamhet vid ändring av byggnad	2

¹⁾ Vid beslut om **anstånd** utgår ingen avgift. Ny detaljplan upprättas.

För **aktualitetsprövning** av detaljplan där genomförandetiden har gått ut samt för prövning av **dispenser** beslutade enligt tidigare lagstiftning tas avgift ut som tidersättning.

Vid definition av byggnadshöjd, sluttningsvåning, källare mm skall beräkningsregler och definitioner enligt plan- och byggförordningen 9 § tillämpas.

Övriga avgifter = G x HF

Åtgärd	Handläggningsfaktor (HF) eller tidersättning
Förhandsbesked	Antal timmar (minst 1 timma)
Strandskyddsdispens ²⁾	100
Mindre fasadändring	25
Större fasadändring	50

²⁾ Miljöbalken 7 kap 13–18 §§

Administrationsavgift ingår i avgifterna för strandskyddsdispens och för mindre och större fasadändring

Tabell 3

Underrättelse till sakägare m fl – grannehörande

PBL 8 kap 22 §

Avgift = G x HF

	Handläggningsfaktor (HF)
Sakägare 1 – 5	20
Sakägare 6 – 10	40
Sakägare fler än 10	60
Kungörelse	50 + faktisk avgift för annons
Kontroll av grannehörande	20

Byggnadsnämnden ska bereda berörda sakägare m fl tillfälle att yttra sig om åtgärden innebär avvikelse från detaljplan eller områdesbestämmelser. Detsamma gäller om åtgärden ska utföras i ett område som inte omfattas av detaljplan, inte är kompletteringsåtgärd och inte heller är reglerat i områdesbestämmelser.

Om sökanden väljer att själv höra grannar, tas avgift ut för kontroll av grannehörandet.

Tabell 4

Exempel på vad som räknas som skylt eller skyltanordning:

- **Målning**
på fasad med reklam och/eller firmanamn
- **Pelare**
 - med ett eller flera företagsnamn
 - med logotype för viss firma med eller utan reklam
- **Skylt**
 - på stativ, fundament, husfasad
 - på mast eller pylon
- **Tavla**
på mark eller fasad för reklam (d v s skyltanordning) t ex **trekantspelare**, **ljusvitrin** eller **stadspelare** (utan nyttighet i form av toalett el dyl)
- **Vepa** på fasad

Samtliga kan vara belysta eller obelysta.

Exempel på vad som räknas som ljusanordning:

- **Fasadbelysning** såväl på byggnad som på annan yta

Vad innebär liten påverkan på stads- eller landskapsbilden?

En skylt som ingår i ett sammanhang. Den inordnar sig i en helhet som en bland flera med likartad utformning, storlek och/eller placering. Den utgör inte heller något dominerande blickfång.

Kommentar: Exempel kan vara en konsolhängd skylt utefter en butiksgata där det etablerade sättet att skylta är konsolhängda skyltar ovanför entréer. Eller en större skylt på en industribyggnads fasad där det etablerade sättet att skylta är stora skyltar på fasad.

Vad innebär stor påverkan på stads- eller landskapsbilden?

En skylt som i kraft av sin storlek, utformning och/eller placering avviker från helheten och/eller utgör ett markant blickfång.

Kommentar: En skylt kan ha stor omgivningspåverkan och fortfarande vara förenlig med PBL 3 kap 1 §, utifrån huset eller platsen/tomten, men i kraft av just detta utgöra ett markant blickfång.

Vid ny prövning av tidigare beviljat tidsbegränsat lov kan avgift beräknas enligt tidersättning.

Tabell 4

Bygglov för skyltar och ljusanordningar

Prövning skall ske som för byggnader enligt PBL 3 kap 14 §.

Avgift tas ut med hänsyn till åtgärderna och omgivningspåverkan.

$$\text{Avgift} = G \times HF$$

Administrationsavgift ingår i avgiften för skyltar och ljusanordningar.

Åtgärd	Liten påverkan på stads- eller landskapsbilden (HF)	Stor påverkan på stads- eller landskapsbilden (HF)
Prövning utan gällande skyltprogram		
Placering		
Utformning		
Miljö- och omgivningspåverkan	45	105
Därutöver per skylt	23	53
Prövning mot för fastigheten gällande skyltprogram	20	20
Därutöver per skylt	10	10
Remiss vägverket m fl	15	15

Åtgärd	Handläggningsfaktor (HF)
Förbesiktning per gång	20

Väsentlig ändring av skylt eller ljusanordning medför samma arbetsinsatser som vid ansökan om ny. Avgift tas därför ut som vid ny skylt eller ljusanordning.

Skylt i samband med bygge, max 15 m² är avgiftsfri. Är skylten större än 15 m² tas avgift ut enligt tabell 4.

Skyltprogram kan tas fram i samförstånd mellan fastighetsägaren och stadsbyggnadskontoret. Det består av dokument/ritning som visar var på fasaderna skyltar skall placeras och kan även innehålla principer för skyltars utformning. Avgiften reduceras om skyltprogrammet följs.

Om en skylt/pelare innehåller en **nyttighet**, tas avgift ut för nyttigheten enligt tabell 2 eller tidersättning. Exempel på nyttigheter är reklampelare med toalett, telefonkiosk med reklam-vitrin, informationstavla, väderskydd etc med reklam.

Tabell 5

Marklov

PBL 8 kap 9 och 18 §§

Avgift tas ut som tidersättning

Åtgärd	Tidersättning
Marklov såväl schakt som fyllning	Antal timmar (minst 1 timma)
Bygglov för schakt	Antal timmar (minst 1 timma)

Tabell 6

Rivningslov

PBL 8 kap 8 och 16 §§

Avgift = G x HF

Åtgärd	Handläggningsfaktor (HF)
Enbostadshus och mindre objekt	20
Större objekt	40

Tabell 7

Återkallad ansökan, avvisat ärende, avslag

Avgift tas ut för administration (1 timma) samt utförd prövning.

Åtgärd	Tidersättning
Återkallad ansökan (avskrivet ärende)	Antal timmar (minst 1 timma)
Avvisat ärende	Antal timmar (minst 1 timma)
Avslag såväl bygglov, marklov, rivningslov som förhandsbesked	Antal timmar (minst 1 timma)

Avgift för negativt beslut får inte överstiga avgift för positivt beslut.

Tabell 8

Debitering för bygganmälan grundad på area.

Administration debiteras **alltid**. (HF 5)

Genomgång av handlingar debiteras **alltid**. (HF 5)

Byggsamråd, beslut om kontrollplan, protokoll debiteras då samråd hållits. (HF 10)

Vissa entreprenörer har eget kvalitetssystem, är certifierade. Då tillämpas HF 6.

Telefonsamråd och protokoll (HF 4) skall kombineras med **beslut om kontrollplan** (HF 4) om telefonsamråd förekommit. (HF 4+4=8)

Beslut om kontrollplan (HF 4) debiteras då stadsbyggnadskontoret skapar kontrollplanen exempelvis vid garage där endast krav om utstakning eller lägeskontroll motiverar bygganmälan.

Slutbevis debiteras **alltid**. (HF 3)

Normal HF för nybyggnad av enbostadshus skall vara $5 + 5 + 10 + 3 = 23$

Normal HF för nybyggnad av garage skall vara $5 + 5 + 4 + 3 = 17$

Avgift för bygg och rivningsanmälan ($G \times OF \times HF$) kombineras med övriga avgifter ($G \times HF$) i följande två undantagsfall:

1. Avgift för godkännande av ej riksbehörig **kvalitetsansvarig** tas ut om certifierad kvalitetsansvarig saknas. ($G \times HF 20$)
Gäller ej ärenden där endast registrering av ej certifierad kvalitetsansvarig sker (tex eldstad, röckanal, carport).
2. Avgift tas ut vid beslut om **byggförsäkring och färdigställandeskydd**. (Avgift för beslutet tas ut som tidsersättning.)
Genomgång av handlingarna är avgiftsfri.

Övriga avgifter

Avgift för administration ingår i avgiften för **eldstad, röckanal**.

Timdebitering för **VVS-installation, VA-anläggning, ventilationsanläggning** tillämpas endast vid bygganmälan som gäller enbart installation/anläggning. Ett exempel är indragning av kommunalt VA. Både handläggningstid och tid för administration (1 timma) debiteras.

Timdebitering för **ändring av planlösning och ändring av bärande konstruktion** tillämpas endast vid bygganmälan som gäller enbart dessa åtgärder. Arbetet skall inte ha något samband med ändringsarbeten i övrigt där debitering med area är tillämplig. Både handläggningstid och tid för administration (1 timma) debiteras.

Tabell 8

Bygg- och rivningsanmälan för byggnader

PBL 9 kap m m.

Avgift = G x OF x HF.

(OF enligt tabell 1)

Åtgärder	Handläggningsfaktor (HF)
Administration inkl arkivering	5
Projektets art och omfattning Genomgång av bygg- och eller rivningsanmälan och tillhörande handlingar	5
Ställningstagande till kontroll och bestyrkandefrågor – Byggsamråd, protokoll och kontrollplan utan eget kvalitetssäkringssystem – Byggsamråd, protokoll och kontrollplan med eget kvalitetssäkringssystem	10 6
Telefonsamråd och protokoll	4
Beslut om kontrollplan	4
Godkännande av rivningsplan – Enbostadshus och mindre objekt – Större objekt	4 6
Extra samråd. Faktor per samrådstillfälle + ev ändring av kontrollplan	3 + 1
Varsamhet vid ändring av byggnad	2
Slutbevis eller avslutning av ärende Kontroll av intyg mot kontrollplanen och utfärdande av slutbevis eller avslutning av ärende	3

Övriga avgifter = G x HF

Åtgärder	Handläggningsfaktor (HF) eller tidsättning
Godkännande av ej riksbehörig kvalitetsansvarig	20
Beslut om att byggförsäkring och färdigställandeskydd erfordras eller inte.	Antal timmar (minst 1 timma)
Eldstad, röckanal.	25
VVS-installation, VA-anläggning, ventilationsanläggning.	Antal timmar (minst 1 timma)
Ändring av planlösning, ändring av bärande konstruktion.	Antal timmar (minst 1 timma)
Rivningsanmälan – åtgärder som för bygganmälan i relevanta delar	Antal timmar (minst 1 timma)

Tabell 9

Bygglov, bygg- och rivningsanmälan för anläggningar

PBL 8 kap 2 §

Avgift tas ut som tidersättning

Avgiften avser bygglov för att anordna, inrätta eller uppföra en anläggning (ej byggnad) eller väsentligt ändra anläggning. Byggnader eller andra lovpliktiga åtgärder inom anläggningen debiteras som separat ärende.

Anläggningar	Tidersättning
1. anordna nöjesparker, djurparker, idrottsplatser, skidbackar med liftar, kabinbanor, campingplatser, skjutbanor, småbåtshamnar, friluftsbad, motorbanor och golfbanor	Antal timmar (minst 1 timma)
2. anordna upplag eller materialgårdar	Antal timmar (minst 1 timma)
3. anordna tunnlar eller bergrum som inte är avsedda för tunnelbana eller gruvdrift	Antal timmar (minst 1 timma)
4. inrätta fasta cisterner eller andra fasta anläggningar för kemiska produkter, som är hälso- och miljöfarliga, och för varor som kan medföra brand eller andra olyckshändelser	Antal timmar (minst 1 timma)
5. uppföra radio- eller telemaster eller torn	Antal timmar (minst 1 timma)
6. uppföra vindkraftverk, om vindturbinens diameter är större än två meter eller om kraftverket placeras på ett avstånd från gränsen som är mindre än kraftverkets höjd över marken eller om kraftverket skall fast monteras på en byggnad	Antal timmar (minst 1 timma)
7. uppföra murar eller plank	Antal timmar (minst 1 timma)
8. anordna parkeringsplatser utomhus	Antal timmar (minst 1 timma)
9. anordna begravningsplatser	Antal timmar (minst 1 timma)
10. väsentligt ändra anläggningar som avses i 1 – 9	Antal timmar (minst 1 timma)

Tabell 10

Godkännande av sakkunnig kontrollant för obligatorisk ventilationskontroll (OVK)

Avgift = G x HF

Åtgärd	Handlägningsfaktor (HF)
Ny sakkunnig	50
Förnyelse av tidigare godkännande	25

Avgift tas ut enligt förordningen 1991:1273 om funktionskontroll av ventilationssystem.

Tabell 11

Hissar och andra motordrivna anordningar

Avgift tas ut som tidersättning

Åtgärd	Tidersättning
Medgivande eller förbud att använda hissarna	Antal timmar (minst 1 timma)

Avgift tas ut enligt förordningen 1999:371 om hissar m m i byggnadsverk

Tabell 12 Brandfarlig vara

Avgift = G x HF

Brandfarlig vara	Handläggnings- faktor (HF) – total	Därav för räddnings- tjänstens insats
Anläggning för förvaring i cistern		
1 cistern	180	60
2 – 4 cisterner	240	80
5 – cisterner	360	120
Anläggning för förvaring och försäljning ur cistern (bensinstationer)		
1 cistern	270	90
2 – 4 cisterner	360	120
5 – cisterner	450	150
Tillägg för förvaring i lösa behållare eller enhet	120	40
Nytt tillstånd enligt § 35 FBE vid innehavarskifte	20	
Avslag	20	

Tidersättning

Tidersättning debiteras i ärenden, som ej går att definiera enligt ovan t ex transporter i rörledning, förhandsbesked, tillverkning, bearbetning och användning, brandfarlig biograffilm (>5kg), varor innehållande lågnitrerad nitrocellulosa, extra avsyning och andra åtgärder.

Avgift tas ut enligt 20 § lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) och förordningen om brandfarliga och explosiva varor (FBE).

Avgiften innefattar kommunens totala insats för tillståndsgivningen. I avgiften ingår även avsyning.

Tabell 13

(se sidan 20)

Planavgift tas ut i förskott och slutregleras vid beslut om att planen antas, ändras eller upphävs. För plan där avgift inte slutreglerats vid beslut om antagande av plan tas avgift ut senast vid beslut om kontrollplan (byggnämnan). Planavtal tecknas med intressenter för att specificera betalningsvillkor och parternas åtagande i övrigt.

I planer som annan än kommunen helt eller delvis har utfört och bekostat, t ex på grund av ett exploateringsavtal eller planavtal, reduceras planavgiften i motsvarande grad.

Planavgift uttages inte om bygglov har lämnats enligt PBL 8 kap 11 § stycke 3 (ändring i strid mot plan) eller vid tidsbegränsat bygglov enligt PBL 8 kap 14 § i strid mot plan. Planavgift kan dock uttagas om det lämnade bygglovet medges med mindre avvikelser från planen (tolkningsutrymmet).

Vid ändring av en del av en äldre detaljplan (inte PBL-plan), uttages planavgift för berörd byggrätt inom det område som ändrats.

Om det är en generell ändring av en bestämmelse inom en eller flera äldre detaljplaner (inte PBL-planer), uttages planavgift inom hela den gamla detaljplanens område om åtgärden som skall utföras endast har stöd i ändringen av detaljplanen (t.ex. inredning av vindar).

Förtydligande

Denna taxa gäller alla detaljplaner som handläggs enligt
PBL87 (SFS 1987:10)

Tabell 13

Planavgift

(se sidan 19)

Avgift för områdesbestämmelser, detalj- och fastighetsplan

För tillbyggnad/komplementbyggnad i separat ärende skall OF användas enligt tabell 1.

För tillbyggnad som överstiger 50 % av huvudbyggnadens BTA tillämpas planfaktor som för nybyggnad.

Planavgift tas inte ut för

- nybyggnad av enstaka komplementbyggnad mindre än 30 m²
- tillbyggnader oavsett byggnad mindre än 30 m²

G x OF x PF

OF sätts enligt tabell 1 t o m 10 000 m². Därutöver höjs OF med 2 per 1 000 m².

(Exempel: OF 10 000 m² = 101; 11 000 m² = 103)

	Planfaktor (PF) Nybyggnad	PF Tillbyggnad	PF Ändring av anläggning. Gäller inte byggnad.
Områdesbestämmelser	100	60	60
Detaljplan	220	100	100
Fastighetsplan (PBL)			
– utan villkorsprövning enligt anläggningslagen (AL)	70	30	
– Med villkorsprövning enligt AL	75	35	

Villkorsprövning enligt anläggningslagen innebär att gemensamhetsanläggning har föreslagits.

Avgift för upphävande av fastighetsplan

G x PF

Åtgärd	Planfaktor (PF)
Upphävande av fastighetsplan	300

Tabell 14

Nybyggnadskarta

$$\text{Avgift} = G \times \text{KF}$$

Nybyggnadskarta krävs om byggnadsnämnden anser det nödvändigt och i dessa fall anger nämnden riktlinjer för när en sådan ska upprättas. Nybyggnadskarta kan levereras digitalt.

Enligt PBL 11 kap 2 § andra stycket har byggnadsnämnden till uppgift att upprätta nybyggnadskartor.

Då flera tomter för enbostadshus eller annan enstaka byggnad ingår i samma ärende och samma bygglovbeslut, reduceras avgiften med 30 % för varje byggnad utöver den första.

Nybyggnadskarta	Kartfaktor (KF) eller tidersättning
Enkel karta Fastighetsgränser, höjder, befintliga byggnader	15 + 15 (digital)
Enbostadshus eller enstaka byggnad Oavsett tomtyta	150
Övriga byggnader: sammanbyggda enbostadshus, flerbostadshus samt alla övriga byggnader och anläggningar Tomtyta mindre än eller lika med 1 999 m ²	150
2 000 – 4 999 m ²	250
5 000 – 9 999 m ²	350
10 000 – 14 999 m ²	450
Tomtyta större än 15 000 m ²	Skälighetsbedömning eller antal timmar

ÖVRIGT	Kartfaktor (KF) eller tidersättning
Granskning av nybyggnadskarta	10
Komplettering av nybyggnadskarta	40
Nybyggnadskarta eller särskilda kompletteringar utanför primärkartområdet	Antal timmar (minst 1 timma)
Övriga åtgärder	Antal timmar (minst 1 timma)

Tabell 15

Utstakning

Avgiften för utstakning skall beräknas för hela ärendet om det ingår i samma beslut om lov, även om det består av flera fristående byggnader och dessa stakas ut vid samma tillfälle. När utstakning av grupphusområde görs vid flera tillfällen, korrigeras avgiften för extrakostnader i efterhand i samband med slutavräkning. Om ett ärende innehåller **flera olika hustyper** räknas sammanlagda byggnadsarean (BYA) för varje hustyp för sig.

I avgiften för utstakning ingår markering av en höjdfix. Byggfixen redovisas i läge och höjd på utstakningsskissen.

Utsakning kan utföras av byggnadsnämndens personal eller annan som byggherren föreslår. För varje ärende, där byggherren föreslagit annan än byggnadsnämndens personal, erfordras godkännande av byggnadsnämnden. Den som utför utstakning ska inneha kompetens i enlighet med kraven i mätningsskuggörelsen.

Om utstakning utförs av annan än byggnadsnämndens personal, uttages avgift för underlagsdata, grundmaterial m m med 20 % av den avgift, som skulle utgått om kommunen utfört arbetet.

$$\text{Avgift} = G \times MF$$

Nybyggnad (4 punkter)	Mättningsfaktor (MF)
15 – 49 m ²	80
50 – 199 m ²	180
200 – 499 m ²	210
500 – 999 m ²	240
1 000 – 1 999 m ²	290
2 000 – 2 999 m ²	340
3 000 – 5 000 m ²	390
Tillägg per punkt utöver 4	10

Nybyggnad av komplementbyggnader (garage/uthus) till en- och tvåbostadshus (4 punkter)	Mättningsfaktor (MF)
15 – 199 m ²	70
Tillägg per punkt utöver 4	5

Tillbyggnader (4 punkter)	Mättningsfaktor (MF)
15 – 199 m ²	50
200 – 1 000 m ²	100
Tillägg per punkt utöver 4	5

För ärende större än 5 000 m² vid nybyggnad och större än 1 000 m² vid tillbyggnad gäller anbudsförfarande.

Utsakning	Tidersättning
Detaljpunkter och mättningslinjer	Antal timmar (minst 1 timma)

Tabell 16

Lägeskontroll

(Moms 25% tillkommer)

$$\text{Avgift} = G \times MF$$

Lägeskontroll sker för:

- Ny- och tillbyggnader större än eller 50 m²
- I ärenden avseende ny- och tillbyggnad mellan 15 och 49 m² utförs lägeskontroll för ajourhållning av kartdatabas (debiteras ej).

Lägeskontroll utförs inte i ärenden < 15 m²

Om ett ärende innehåller **flera olika hustyper** räknas sammanlagda byggnadsarean (BYA) för varje hustyp för sig.

Nybyggnad (4 punkter)	Mättningsfaktor (MF)
50 – 199 m ²	75
200 – 499 m ²	90
500 – 999 m ²	110
1 000 – 1 999 m ²	130
2 000 – 2 999 m ²	150
3 000 – 5 000 m ²	170
Tillägg per punkt utöver 4	2

Nybyggnad av komplementbyggnader (garage/uthus) till en- och tvåbostadshus (4 punkter)	Mättningsfaktor (MF)
50 – 199 m ²	40
Tillägg per punkt utöver 4	1

Tillbyggnader (4 punkter)	Mättningsfaktor (MF)
50 – 199 m ²	40
200 – 1 000 m ²	80
Tillägg per punkt utöver 4	1

För ärende större än 5 000 m² vid nybyggnad och större än 1 000 m² vid tillbyggnad gäller anbudsförfarande.

Tabell 17

Tillfälligt nyttjande av analoga och digitala kartor

(Moms 25% tillkommer)

Vid försäljning av kartor tas användaravgift samt avgift för kopiering och utritning. För permanenta användare av kommunalt kartmaterial träffas normalt avtal som löper flera år. Taxan är avsedd att användas för tillfälliga användare. Nyttjanderätten upplåts i dessa fall för visst ändamål och är begränsad i tid (icke exklusiv rätt).

Vid externa beställningar av grundkartor för att upprätta detaljplaner på egen bekostnad, beräknas avgiften på samma sätt som för primärkarta. För handläggning och redigering tas avgift ut som tidersättning.

Om karta används fortlöpande i någon verksamhet förutsätts att särskilt avtal om nyttjandeavgift träffas med användaren.

För äldre, analoga kartor kan särskild överenskommelse träffas om nedsättning av avgiften.

För utskärning av områden, komplettering av digital karta samt transferering till format annat än Autodesk och MapInfo tas tidersättning ut enligt tabell 21

Primärkarta	Kronor/ha
Digital	1 800
Analog 1:400	400
Analog 1:1000	100
Analog 1:2000	40

Översiktskarta	Kronor/ha
Digital	80
Analog 1:1000	10
Analog 1:2000	4
Analog 1:4000	2
Analog 1:10000	0,50
Analog 1:15000	0,25

Adresskarta	Kronor/ha
Digital ¹⁾	4
Analog 1:1000	4
Analog 1:2000	2

¹⁾ Digital adresskarta levereras som adresspunkter och gatunamn.

Ortofoto flyghöjd 2300 m Upplösning (m/pixel)	Digital Kronor/km ²	Analog Kronor/km ²
0,2	750	75
0,5	300	30
1,0	150	15
2,0	75	7
4,0	35	3
8,0	15	1

Göteborgskartan Uttag för tryck	Kronor
Hela Göteborg	60 000
A2	20 000
A3	10 000
A4	5 000
A5	2 500

Ersättning för upplagens storlek tillkommer vid tryckning av Göteborgskartan

Göteborgskartan analog	Kronor
Hela Göteborg	2 400
A0	600

Publicering på internet	Kronor/pixel
Utdrag av kartor i rasterformat	0,006

Lägsta avgift för publicering på Internet är 1 200 kronor.

Tabell 18

Markering och inmätning av tillfällig mätpunkt

(Moms 25% tillkommer)

Objekt	Kronor
Markering och inmätning av tillfällig mätpunkt	400

Tabell 19

Utritning av karta

(Moms 25% tillkommer)

Utskrift på papper	Kronor
A2 text och linjer	120
A2 täckande utskrift (ytor, raster)	200
A1 text och linjer	140
A1 täckande utskrift (ytor, raster)	350
A0 text och linjer	160
A0 täckande utskrift (ytor, raster)	600

Vid tidskrävande monteringsarbeten tas ersättning ut enligt tabell 21.
Kostnader för material tillkommer.

Material	Kronor per m ²
Kapaskiva	370
Laminering	200

Tabell 20

Arkivservice

Analog kopiering

Papperskopior	Kronor
A4/folieformat	5
A3	10
A2	20
A1	40
70 x 90	50
A0	60
Större än A0	100

Transparent kopia	Kronor
A1	80
70 x 90	100
A0	120
Större än A0	200

Utskrifter från databaser arkivregister	Kronor
A4	5

Utskrift av koordinatförteckning och punktskiss (max 10 st)	Kronor
A4	5

Bygglovärenden microfilm eller skanning

Papperskopior	Kronor
A2/A3	40
A1	80
A0	100
Skanning digitalt TIF-fil per bildkort på mail	40
Skanning digitalt TIF-fil per bildkort på CD-skiva	40 + 20 (CD-skiva)

Digitala kartprodukter

Utskrift av kartutdrag s/v eller färg
skala 1:400, 1:1000, 1:2000, 1:4000

Kartutdrag inkl nyttjandeavgift	Kronor
Översikts-, register-, bestämmelse- och adresskarta. Planer och bestämmelser, st-omnätsskarta, punktskisser, ortofoto mm	
A4	50
A3	100
Primärkarta	
A4	100
A3	200

Lägsta avgift vid beställning skickad med fax eller brev är 50 kronor.
Ritningskopior skickas inte via fax. Arkivservice är momsbefriad.

Tabell 21
Tidersättning

Löneintervall (månadslön) kronor	Timpris
– 21 999	600
22 000 – 27 999	700
28 000 – 33 999	800
34 000 – 39 999	900
40 000 – 45 999	1 000
46 000 –	1 100

Göteborgs Stad
Stadsbyggnadskontoret

Adress: Box 2554, 403 17 Göteborg. Besöksadress: Köpmansgatan 20.
Telefon 031-368 00 00. www.goteborg.se sbk@stadsbyggnad.goteborg.se

**Göteborgs
Stad**

Göteborgs Stads riktlinje för beslutsnivåer vid investering i och inhyrning av samt inriktning för att äga eller hyra - kommunala verksamhetslokaler

Reglerande styrande dokument

Policy

► **Riktlinje**

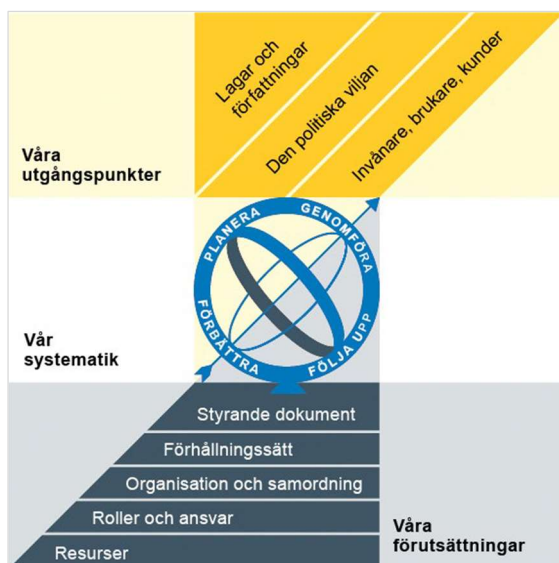
Regel

Anvisning

Rutin

Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Dokumentnamn: Göteborgs Stads riktlinje för beslutsnivåer vid investering i och inhyrning av samt inriktning för att äga eller hyra - kommunala verksamhetslokaler

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Gäller för:
Nämnder och
bolagsstyrelser

Diarienummer:
0387/22

**Datum och paragraf för
beslutet:**
KF 2023-01-26 §22

Dokumentsort:
Riktlinje

Giltighetstid:
Tills vidare

Senast reviderad:
20XX-XX-XX

Dokumentansvarig:
Avdelningschef planering
och analys

Innehåll

Inledning	4
Syftet med denna riktlinje	4
Vem omfattas av riktlinjen	4
Bakgrund	4
Koppling till andra styrande dokument.....	4
Stödjande dokument	5
Vägledning	5
Riktlinjen	5
Beslutsnivåer och ansvarsfördelning	5
Lokalärenden där beslut krävs i kommunfullmäktige	6
Lokalärenden där beslut krävs i kommunstyrelsen.....	7
Inriktning – äga eller hyra kommunala verksamhetslokaler	8

Inledning

Syftet med denna riktlinje

I riktlinjen anges beslutsnivåer och ansvarsfördelning vid investering i och inhyrning av kommunala verksamhetslokaler. Riktlinjen omfattar nyinvesteringar såväl som de investeringar som krävs för att säkra befintliga fastigheters långsiktiga värde och funktion. I riktlinjen anges också inriktning för när staden bör äga eller hyra kommunala verksamhetslokaler.

Vem omfattas av riktlinjen

Stadens nämnder omfattas av riktlinjen i sin helhet medan stadens bolagsstyrelser endast berörs i samband med angivna principer för inhyrning av kommunala verksamhetslokaler och då endast gällande kontorslokaler.

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade 2020-12-09 § 1030 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att göra en översyn gällande befintlig styrning av stadens lokalförsörjning. Översynen utmynnade i ett förslag om att befintliga sex styrande dokument bör revideras, i delar slås samman och i delar upphöra. Den nya styrningen har också anpassats i enlighet med de organisatoriska förändringar som har skett i Göteborgs Stad mellan 2018–2023.

Koppling till andra styrande dokument

Nedan redovisas kopplingen mellan riktlinjen och övriga styrdokument som ingår i lokalförsörjningens styrmiljö. Dokumenten i kursivt är ännu inte beslutade men ingår i målbilden för den nya styrmiljön.

Styrande dokument	Koppling till denna riktlinje
Göteborgs Stads riktlinje för stadens lokalförsörjningsplan och nämnders lokalbehovsplaner	Utifrån de behov som anges i nämndernas lokalbehovsplaner beställer nämnderna lokalförsörjningsuppdrag i enlighet med denna riktlinje.
<i>Göteborgs Stads riktlinje för styrande nyckeltal för kommunala verksamhetslokaler</i>	<i>De styrande nyckeltalen anger de ytmässiga ramarna för de lokalförsörjningsuppdrag som beställs.</i>
<i>Göteborgs Stads policy för samnyttjan och samlokalisering av kommunala verksamhetslokaler</i>	<i>Vid beställning av lokalförsörjningsuppdrag ska frågan om samnyttjan och samlokalisering alltid beaktas.</i>
<i>Göteborgs Stads riktlinje för överlåtelse av fastigheter och överföring av byggnader och anläggningar</i>	<i>I samband med överföring och överlåtelse prövas alltid om det föreligger några kända kommunala behov.</i>

Stödjande dokument

Bedömningar av kommande lokalbehov inför beställning av lokalförsörjningsuppdrag har beröringspunkter med flertalet av stadens styrande dokument. Exempel på dokument som stödjer processen är befolknings- och bostadsprognoser, stadsfastighetsnämndens underhållsplanering och strategiska fastighetsplan, stadens lokalförsörjningsplan och nämndernas lokalbehovsplaner, gällande översiktsplan och utbyggnadsplanering.

Vägledning

Vid behov ska stadens nämnder och bolagsstyrelser värdera om kompletterande styrande dokument behövs ta fram inom den egna organisationen i syfte att säkerställa följsamhet gentemot denna riktlinje. Nämnder och bolagsstyrelser ska också värdera om det finns behov av att fastställa gemensamma processer kopplat till investeringar i- och inhyrning av kommunala verksamhetslokaler med andra nämnder eller bolagsstyrelser.

Riktlinjen

I riktlinjen definieras fyra sakområden vilka tillsammans utgör stadens ramstyrning i enlighet med riktlinjens syfte.

- Beslutsnivåer och ansvarsfördelning
- Inriktning – äga eller hyra kommunala verksamhetslokaler
- Lokalärenden där beslut krävs i kommunfullmäktige
- Lokalärenden där beslut krävs i kommunstyrelsen

Beslutsnivåer och ansvarsfördelning

Stadens nämnder

För att kunna leverera kommunal service i enlighet med sitt uppdrag ansvarar stadens nämnder för beställning av lokalförsörjningsuppdrag till stadsfastighetsnämnden samt fattar beslut om genomförande i enlighet med ordinarie beslutsprocess för investeringar och inhyrningar.

Stadsfastighetsnämnden

Utöver nämndens uppdrag i reglementet att säkra befintliga fastigheters långsiktiga värde och funktion ansvarar nämnden för att säkerställa stadens lokalförsörjningsbehov genom hantering av inkommande uppdrag från stadens nämnder. Nämnden ska också vid behov bistå stadens bolagsstyrelser vid inhyrning av kontorslokaler.

Nämnden ansvarar för att värdera och föreslå beställande nämnd hur identifierade lokalbehov skulle kunna lösas. Detta kan ske antingen genom ny-, till-, eller ombyggnation eller inhyrning. Nämnden ansvarar för framtagande av nödvändigt beslutsunderlag inkluderat hyresekonomiska konsekvenser till beställande nämnder inför

genomförandebeslut. Lediga lokaler hos stadens nämnder och bolagsstyrelser ska i första hand beaktas.

Nämnden ansvarar för att värdera, om säkerställandet av befintliga fastigheters långsiktiga värde och funktion samt inkommande lokalförsörjningsuppdrag, kräver beslut i kommunfullmäktige eller i kommunstyrelsen, i enlighet med vad som framgår av denna riktlinje.

Om ett lokalförsörjningsuppdrag inte kräver beslut i kommunfullmäktige eller i kommunstyrelsen fattar stadsfastighetsnämnden själv beslut om genomförande i enlighet med ordinarie beslutsprocess för investeringar och inhyrningar. Detta ska alltid föregås av beslut i beställande nämnd eller bolagsstyrelse.

Idrotts- och föreningsnämnden

Nämnden ansvarar för att värdera om planerade lokalinvesteringar kräver beslut i kommunfullmäktige eller i kommunstyrelsen, i enlighet med vad som framgår av denna riktlinje. Om nämnden ser behov av att hyra in lokaler i stället för att investera i egna lokaler ska ett inhyrningsuppdrag ställas till stadsfastighetsnämnden.

I den händelse en lokalinvestering inte kräver beslut i kommunfullmäktige eller i kommunstyrelsen fattar nämnden själv beslut om genomförande i enlighet med nämndens ordinarie beslutsprocess för investeringar.

Bolagsstyrelser

Det står stadens bolagsstyrelser fritt att inom eget lokalbestånd ombesörja det egna behovet av kontorslokaler. Vid inhyrning av kontorslokaler från annan part (nämnd, bolagsstyrelse eller externt bolag) gäller de principer för inhyrning av kommunala verksamhetslokaler som framgår av denna riktlinje. Om den tilltänkta inhyrningen inte omfattas av dessa principer står det berörd bolagsstyrelse fritt att hyra in kontorslokaler. Vid behov kan stadsfastighetsnämnden bistå i inhyrningsprocessen.

Oaktat om inhyrningen omfattas av riktlinjen eller inte ska alltid lediga kontorslokaler hos stadens nämnder och bolagsstyrelser i första hand beaktas.

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen

Ansvarar för att fatta beslut i lokalärenden i enlighet med vad som framgår av denna riktlinje.

Lokalärenden där beslut krävs i kommunfullmäktige

I lokalärenden av principiell beskaffenhet och större vikt krävs alltid beslut i kommunfullmäktige i enlighet med vad som framgår av detta avsnitt. Stadsfastighetsnämnden samt idrotts- och föreningsnämnden ska alltid värdera om ett ärende kan anses vara av principiell beskaffenhet eller större vikt oavsett investeringsnivå. I berörda nämnders ärendeberedning ska samråd ske med stadsledningskontoret.

Lokalinvesteringar där den totala projektutgiften överstiger 7 800 prisbasbelopp¹

Stadsfastighetsnämnden samt idrotts- och föreningsnämnden ansvarar för att säkerställa att lokalprojekt som omfattas av denna kategori hanteras i enlighet med riktlinjen.

För lokalprojekt som omfattas av denna kategori krävs ett inriktningsbeslut i kommunfullmäktige efter genomförd förstudie för att projektet ska kunna fortgå. Efter avslutad projektering och innan byggnation kan påbörjas krävs ett genomförandebeslut för investeringen i kommunfullmäktige.

Lokalärenden där beslut krävs i kommunstyrelsen

För att genomföra projekt som omfattas av en eller flera av de tre kategorierna nedan krävs beslut i kommunstyrelsen. I berörda nämnders beredning av dessa ärenden ska samråd ske med stadsledningskontoret.

Investeringar där den totala projektutgiften väsentligt överstiger normalutfall

Angiven kategori omfattar lokalprojekt som inte kräver beslut i kommunfullmäktige.

Om projektutgiften, som senast efter avslutad projektering men innan byggnation startar, bedöms väsentligt överstiga normalutfall, krävs genomförandebeslut för investeringen i kommunstyrelsen innan byggnation kan påbörjas.

Stadsfastighetsnämnden samt idrotts- och föreningsnämnden ansvarar för att säkerställa att lokalprojekt som omfattas av denna kategori hanteras i enlighet med riktlinjen.

Inhyrningar om 20 år eller längre

Stadsfastighetsnämnden samt berörd bolagsstyrelse ansvarar för att säkerställa att lokalprojekt som omfattas av denna kategori hanteras i enlighet med riktlinjen.

Innan en inhyrning av en kommunal verksamhetslokal som omfattas av denna kategori kan ske krävs ett inhyrningsbeslut i kommunstyrelsen.

Inhyrningar med ett kapitalbindande värde för den första kontraktperioden överstigande 1 650 prisbasbelopp²

Stadsfastighetsnämnden samt berörd bolagsstyrelse ansvarar för att säkerställa att lokalprojekt som omfattas av denna kategori hanteras i enlighet med riktlinjen.

Innan en inhyrning av en kommunal verksamhetslokal som omfattas av denna kategori kan ske krävs ett inhyrningsbeslut i kommunstyrelsen.

¹ cirka 460 mnkr i 2025 års prisnivå

² cirka 97 mnkr i 2025 års prisnivå

Inriktning – äga eller hyra kommunala verksamhetslokaler

Äga kommunala verksamhetslokaler

Vid långsiktiga lokalbehov om 15 år eller längre ska staden sträva efter att äga fastigheter och byggnader i egen regi (nämnd eller bolagsstyrelse). De kommunala behov som bedöms vara rimliga att beakta som långsiktiga omfattar i huvudsak men inte uteslutande verksamhetslokaler till förskola, grundskola, idrottsanläggningar, bostad med särskild service samt vård- och omsorgsboende för äldre.

Om platsen inte möjliggör egna fastigheter eller byggnader ska förutsättningar för 3D-fastighetsbildning prövas som alternativ. Om staden inte kan möta långsiktiga lokalbehov på egen mark, egna fastigheter eller om ett eget ägande bedöms vara till nackdel för staden kan det bli nödvändigt att hyra in lokaler även för i grunden långsiktiga lokalbehov. Detta skulle exempelvis kunna aktualiseras om ett inköp av mark eller fastigheter blir för kostsamt alternativ att markförvärv inte är möjligt.

Hyra kommunala verksamhetslokaler

För kortsiktiga, varierande eller osäkra behov ska staden sträva efter att hyra verksamhetslokaler. Dessa lokalbehov omfattar i huvudsak men inte uteslutande kontorslokaler, mindre verksamhetslokaler samt lokaler för tillfälliga uppdrag. Lokalbehov som omfattas av denna kategori understiger i normalfallet hyresavtal med en löptid om mindre än 15 år.

Vid behov av ställningstagande – äga eller hyra

Uppstår behov av ställningstagande ska avstämning mellan berörda nämnder ske. Detta gäller för såväl enskilda lokalprojekt som i större stadsutvecklingsprojekt och berör i normalfallet främst exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden samt berörda verksamhetsnämnder.

Ett ställningstagande ska ske utifrån angiven inriktning för äga och hyra men bör även ta hänsyn till verksamhetslokalernas uppskattade livscykelkostnader, angivna verksamhetsbehov, givna geografiska förutsättningar samt ekonomiska konsekvenser sett utifrån ett hela staden perspektiv.

Budget 2025

Göteborgs Stad

Socialdemokraterna

Vänsterpartiet

miljöpartiet
de gröna

Innehåll

Förord	4
Ledning, styrning och mål	6
Personal	10
Miljö, klimat och energi	12
Trygghet	14
Demokrati och mänskliga rättigheter	16
Förskola	18
Grundskola	20
Gymnasieskola	22
Sociala frågor	24
Äldre och hälso- och sjukvård	27
Funktionsrätt	29
Idrott och förening	31
Näringsliv	33
Turism och evenemang	35
Stadsmiljö	37
Stadsutveckling	40
Exploatering och mark	42
Bostäder och lokaler	44
Kultur	47
Arbetsmarknad och vuxenutbildning	49
Inköp och upphandling	51
Ekonomi	54
Ekonomisk sammanställning	60

Förord

Sedan det rödgröna styret tillträdde har vårt främsta fokus varit att skydda Göteborg från den ekonomiska krisen och regeringens politik samtidigt som vi fortsätter bygga ut välfärden, bryta segregationen och ta ansvar för miljön. Det har inneburit svåra prioriteringar och att flera viktiga reformer inte har kunnat genomföras.

Vi lever i en orolig tid med fler internationella konflikter än på över 70 år och ett osäkert ekonomiskt läge. Regeringens prioritering av skattesänkningar för höginkomsttagare innebär att vi för tredje året i rad inte har haft tillräckligt statligt stöd. Men precis som tidigare år är vi i det rödgröna styret fast beslutna att ta ansvar. Göteborgarnas välfärd, trygghet och gröna omställning ska inte få betala priset för nationella felprioriteringar.

Det ekonomiska läget har inneburit en mycket ansträngd situation för skolor, förskolor, socialtjänst och omsorg. Det har satt sina spår. Vi rödgröna vet att göteborgarna och personalen förväntar sig mer. Den globala ekonomin väntas återhämta sig det kommande året. Krisen är dock inte över och vi gör allt i vår makt för att lindra konsekvenserna. Barnen är vårt främsta fokus.

Vi befinner oss i ett klimatnödläge och Göteborg ska fortsätta ta sitt ansvar för klimatet och miljön. Göteborg ska ligga i framkant. Det gynnar både oss som lever nu och inte minst de unga. Den gröna omställningen skapar möjligheter till nya jobb i den cirkulära ekonomin och i den fossilfria industrin. Behovet av förnybar el är akut och vi ser med oro på regeringens bristande förmåga att presentera lösningar som kommer möta behoven i tid.

Vi rödgröna fortsätter att bygga ihop Göteborg till en nära, vacker och grön stad. Vi bygger fler hyresrätter, ersätter tomma asfaltsytor med lummig trädgårdsstad och låter stadsdelar växa ihop med varandra. Alla områden i Göteborg ska vara bra att bo i. Det innebär att alla göteborgare ska ha nära till skolor, service, grönska, kollektivtrafik och ett rikt kultur- och nöjesliv.

Under det senaste året har splittringen i samhället har ökat, det märks i Göteborg och i det gemensamma samtalet. Det finns krafter som försöker ställa grupper mot varandra genom att peka ut vissa som illegitima och som problem. De undergräver tilliten i samhället och tilltron till demokratin.

Det rödgröna styret vill göra tvärtom. Vi kommer stå upp för alla göteborgare. Med gemensamma lösningar på gemensamma problem gör vi allt i vår makt för att bygga upp välfärden, minska klyftorna och genomföra den gröna omställningen. Vår budget tar oss inte hela vägen, men den utgör ett ännu ett steg i riktningen mot ett ännu bättre Göteborg.

Jonas Attenius (S), Daniel Bernmar (V) och Karin Pleijel (MP)

Ledning, styrning och mål

Mål:

Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet.

Segregationen i Göteborg ska brytas.

Göteborg ska klara kompetensförsörjningen.

Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist.

Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald.

Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.

Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.

Göteborgs Stads budget är det övergripande och överordnade styrdokumentet för nämnder och bolagsstyrelser. Budgeten anger kommunfullmäktiges mål och inriktningar samt ekonomiska ramar för verksamheten. Planer, program, riktlinjer, uppdrag, inriktningar och andra styrdokument som kommunfullmäktige, nämnder och bolagsstyrelser har antagit ska följas och genomföras, men är underordnade budgeten.

Göteborgs Stads politiska inriktning styrs av ovanstående övergripande mål som gäller för samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Målen gäller för hela mandatperioden och måluppfyllelse ska eftersträvas snarast möjligt. Nämnder och bolagsstyrelser ska ange hur de avser att arbeta för att nå god måluppfyllelse i sina genomförandepaner, budgetar och/eller affärsplaner. Målen ska omsättas i praktisk handling av nämnder och bolagsstyrelser och anpassas till deras specifika verksamhet. Göteborgs Stads mål ska bidra till att uppnå regionala, nationella och globala mål, där FN:s globala hållbarhetsmål utgör ramen.

Budgeten är förändringsinriktad. Den beskriver huvuddragen i vad som ska förändras i verksamheterna. Inriktningarna anger de strategier och arbetssätt som huvudsakligen förväntas bidra till måluppfyllelse. Alla nämnder och bolagsstyrelser ska ha ett befolkningsperspektiv med fokus på de som Göteborgs Stad är till för. Nämnder och bolagsstyrelser ska även ha ett kommunövergripande perspektiv. Samarbetet över förvaltnings- och bolagsgränser ska förstärkas, särskilt där det krävs för att uppnå av kommunfullmäktiges mål, inriktningar och uppdrag. Arbetet med de tre hållbarhetsdimensionerna social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet ska integreras i ordinarie arbete. Arbetet inom hållbarhetsdimensionerna ska samordnas. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska ha ett systematiskt miljöarbete i enlighet med Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning.

Styrningen ska vara tillitsbaserad i större utsträckning än idag. Den tillitsbaserade styrningen ska genomsyras av delegering, brukarfokus, öppenhet och dialog. Medarbetares kompetens ska tillvaratas. Styrning och systematiskt kvalitetsarbete som enbart utgår ifrån mätbara data riskerar att leda till en ineffektiv organisation med omotiverat stor administration. Snabba förändringar i omvärlden och nya utmaningar kräver ett aktivt utvecklingsarbete i nämnder och bolagsstyrelser.

Uppdrag och återrapportering

Uppdragen ska genomföras under ett år om inget annat anges, men fortsätter att gälla till dess att de har genomförts och avslutats. Kommunfullmäktiges budgetuppdrag är överordnade andra uppdrag som tillkommer genom initiativ i nämnder och bolagsstyrelser. Nämnder och bolagsstyrelser ska prioritera kommunfullmäktiges budgetuppdrag och planera sin verksamhet så att uppdragen kan genomföras. Utredningsuppdrag som kan innebära väsentliga ekonomiska konsekvenser ska genomföras på ett sådant sätt att de kan redovisas i tid för att kunna hanteras som ett underlag till den ordinarie budgetprocessen.

I varje budgetavsnitt anges ett antal ansvariga nämnder och bolagsstyrelser, men det kan även förekomma uppdrag som riktar sig till fler nämnder och bolagsstyrelser än de ansvariga. För mindre uppdrag riktade till en nämnd/bolagsstyrelse ska uppdraget återrapporteras direkt till ansvarig nämnd, bolagsstyrelse eller kommunstyrelsen. Ansvarig nämnd/bolagsstyrelse kan dock begära att uppdraget istället ska återrapporteras i kommunfullmäktige. Ärenden av principiell beskaffenhet och/eller större vikt ska alltid återrapporteras till kommunfullmäktige. En sammanställning av huruvida uppdrag är fullgjorda eller pågår ska överlämnas till kommunfullmäktige i årsrapporterna.

Genomförandeplaner

Nytt för 2025 är införandet av genomförandeplaner. Genomförandeplaner för Göteborgs Stads budget ska tas fram av politikerna i nämnder och bolagsstyrelser och antas innan nämnder och bolagsstyrelser beslutar om budget/affärsplaner. Syftet med genomförandeplanerna är framförallt att förverkliga målen och uppdragen i Göteborgs Stads budget.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtanden och andra formella beslutsunderlag är avgörande för en välfungerande politisk verksamhet. Kvaliteten på bedömningarna ur de tre dimensionerna ska höjas. Göteborgs Stads tjänstepersoner bidrar till att höja kvaliteten på det demokratiska beslutsfattandet genom sitt arbete. Kontinuerlig dialog mellan förvaltningar/bolag och nämnder/bolagsstyrelser är nödvändig för att skapa ömsesidig förståelse. För att invånare enkelt ska kunna följa Göteborgs Stads beslutsprocesser ska det pågående arbetet med tydligt formulerade beslutsunderlag fortsätta under 2025. Målet är att fler ska kunna ta del tjänsteutlåtanden.

Uppföljning

Uppföljningen ska spegla inriktningen om att minska administrationen och öka den tillitsbaserade styrningen. Det innebär att uppföljningen ska ske genom ordinarie uppföljningsrapporter per mars, augusti och december och vid behov ämnesspecifika fördjupningar. Delårsrapporten per mars månad ska i huvudsak fokusera på uppföljning av ekonomin.

Administration och digitalisering

En fortsatt minskning av administrativa arbetsuppgifter och kostnader ska genomföras under året. Besparingen ska även innefatta lednings- och styrningsarbete och marknadsföring. Detta kan exempelvis göras genom digitalisering eller borttagna arbetsuppgifter. Samtliga nämnder ska redovisa vilka kostnader som reducerats under 2025 i delårsrapporterna. Även bolagsstyrelser ska se över sina kostnader inom området. Samtliga bolagsstyrelser som får kommun- eller koncernbidrag ska redovisa vilka kostnader som reducerats och därigenom hur de minskat behovet av bidrag i delårsrapporterna. Även åtgärder som ökat inkomster under 2025 ska redovisas. Den särskilda anställningsprövningen som infördes 2024 ska kvarstå, men justeras så att den inte längre omfattar kortvariga anställningar, exempelvis vikariat. Detta gäller samtliga nämnder.

Digitaliseringsfunktioner är till för att förenkla processer och förbättra kvaliteten. Den tekniska utvecklingen ger stora möjligheter till automatisering och rationalisering av arbete som utförs inom Göteborgs Stad, i synnerhet för administrativa tjänster. AI-funktioner ska utredas och stegvis implementeras i fler verksamheter. Det är viktigt att digitalisering och automatisering introduceras på ett ekonomiskt och verksamhetsmässigt ansvarsfullt sätt med respekt för personalens förutsättningar. Digitala verktyg ska prövas mot behovet i varje verksamhet

Rotelansvar

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har samtliga ansvarsområden i kommunstyrelsen i enlighet med de politiska överenskommelserna som reglerar arbetet i kommunstyrelsen mellan styret och den största oppositionskonstellationen. Ansvarsområdena har fördelats mellan de styrande kommunalråden genom så kallade rotlar. Rotelansvariga kommunalråd ansvarar för att samordna det politiska arbetet, följa nämnder och bolagsstyrelserns arbete inom roteln och tillvarata deras intressen i det kommuncentrala arbetet.

Uppdrag:

- » Miljö- och klimatnämnden och kommunstyrelsen får i uppdrag att bistå övriga nämnder och bolagsstyrelser i det fortsatta arbetet med implementeringen av klimatbudget och hållbarhetsredovisning. Stödet till nämnder med stor klimatpåverkan ska prioriteras. I uppdraget ingår även att miljö- och klimatnämnden ska ta fram ett stöd för nämnder och bolagsstyrelser att kunna synliggöra sina klimatåtaganden på ett enhetligt sätt där tillkommande administration minimeras.

Personal

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser: Alla

Inriktning:

Personalen är Göteborgs Stads viktigaste resurs. Den främsta utmaningen är kompetensförsörjningen och alla verksamheter ska därför arbeta med kompetensförsörjningsplanen. Göteborgs Stad ska erbjuda hälsofrämjande arbetsplatser som bidrar till att minska sjukskrivningarna. Personalen i Göteborgs Stad ska ha goda arbetsvillkor, en bra arbetsmiljö och trygga tillsvidareanställningar. Personalens inflytande över arbetet ska öka, exempelvis gällande schemaläggning och arbetets innehåll.

Arbetstidsinnovationer ska fortsatt genomföras, såsom förkortad arbetstid. Innovationerna ska främst genomföras för yrkesgrupper i första linjens välfärdsverksamheter där det är svårt att rekrytera och/eller behålla personal

Första linjens personal är basen i välfärden. Delade turer och ofrivillig deltid ska inte förekomma, samtidigt som möjligheten att frivilligt arbeta deltid ska synliggöras. Arbetet för att väsentligt minska andelen timanställda och arbetstid som utförs av konsulter ska fortsätta. För att fler ska vilja jobba kvar i Göteborgs Stad ska lönenivåerna höjas och arbetskamraterna bli fler inom välfärden. Rekryteringsprocesserna ska förstärkas och efterlevnaden förbättras. Processen ska vara tydlig, förutsägbar och rättssäker.

Göteborgs Stad ska tillämpa tillitsbaserad styrning där fördelningen av arbetsmiljöansvaret är tydlig. Ansvar och befogenheter gällande verksamhetslokaler och digitala hjälpmedel ska klargöras. Osakliga löneskillnader ska minska med målet att de helt ska försvinna under mandatperioden. Göteborgs Stad ska erbjuda löpande utbildningar och kompetensutveckling samt validering av kunskaper. Det pågående arbetet att se över hur chefer och medarbetare kan bli bättre på att upptäcka våld i nära relationer och stötta anställda ska utvecklas. Inspiration kan hämtas från den statliga samverkan för ökad upptäckt av våld.

Erfaren personal har mycket värdefull kompetens. Samtidigt orkar inte alla arbeta heltid hela yrkeslivet. Därför ska äldre personal erbjudas en arbetssituation som möjliggör ett hållbart arbetsliv fram till pensionen, där mentorskap och metodhandledning för nyanställda kan vara en del.

I det fortsatt svåra ekonomiska läget ska välfärdspersonalen och den första linjens personal prioriteras. Göteborgs Stads kommunikationsarbete ska fortsatt effektiviseras och bli mer ändamålsenligt. Verksamheterna och personalen ska skyddas från otillåten påverkan.

Uppdrag:

- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med samtliga nämnder och bolagsstyrelser utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet. Metoder ska tas fram och spridas för att förebygga sjukskrivningar.
- » Socialnämnderna, nämnden för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att genomföra arbetstidsinnovationer, exempelvis sänkt arbetstid. Innovationerna ska tas fram i samverkan med arbetstagarorganisationer och genomföras i verksamheter med hög sjukfrånvaro och där möjligheterna till distansarbete är begränsade. Återrapporteringen ska ske till kommunstyrelsen.
- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att minska löneskillnaderna för de yrkesgrupper som ligger sämst till givet den lönepolitiska målbilden. Återrapporteringen ska ske till kommunstyrelsen.

Miljö, klimat och energi

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser: Alla

Inriktning:

De tre målen i miljö- och klimatprogrammet för Göteborgs Stad ska uppnås genom konkret handling. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att detta ska ske. Miljö- och klimatinämnden ska aktivt bistå övriga att nå målen. Eftersom takten inte är tillräcklig ska fler och förstärkta åtgärder genomföras. Världen befinner sig i ett klimatinödläge och den biologiska mångfalden minskar. Göteborgs Stad ska vara en föregångare i miljö- och klimatarbetet och bli en av EU:s första klimatneutrala städer 2030. Stora systemförändringar och nytänkande behövs för att uppnå tydliga utsläppsminskningar under mandatperioden. Kommunstyrelsens styrgrupp för miljö och klimat ska bidra till förstärkt samordning och hantering av målkonflikter med syfte att påskynda arbetet.

Omställningen skapar en bra stad för människor och fler gröna arbeten och företag. För att omställningen ska lyckas krävs en bred folklig acceptans och att den är rättvis. Det ska vara enkelt för alla att vara en del av lösningen. Resultatet från arbetet med medborgarrådet och andra medborgardialoger ska vara ett underlag för miljö- och klimatarbetet.

Resurs- och energihushållningen ska förbättras och Göteborgs Stads avfallsplans mål ska nås. Minskad förbränning av plast är en prioriterad fråga och cirkulär ekonomi ska främjas. Hanteringen av vatten och avlopp ska genomsyras av resurseffektivitet och miljöhänsyn.

Göteborg ska ha en hållbar och robust energiförsörjning. Omställningen gör att behovet av lokal och regional, förnybar el och fjärrvärme ökar kraftigt. Göteborg Energi AB:s strategiska arbete för ökad elproduktion är en viktig del i att intensifiera klimatomställningen, minska utsläppen och försörja göteborgarna och företag med förnybar el. Andelen hållbart producerad fjärrvärme ska öka och bolaget ska aktivt underlätta för kunder och leverantörer att minska sin klimatpåverkan exempelvis genom ekonomiska incitament. Lagrings- och flexibilitetslösningar ska utvecklas. Göteborg Energi AB, Renova, AB Framtiden, stadsfastighetsnämnden och Göteborgs Hamn AB har ett stort ansvar att gemensamt genomföra de systemförändringar som krävs inom energiområdet.

Miljö- och hälsoskyddstillsynen ska stärkas för att nå miljömålen och för att verksamhetsutövare ska känna sig trygga med handläggningen. Arbetet mot osund konkurrens och arbetet med digitalisering och effektivisering av tillståndprocesser ska fortsätta. Alla som bor och vistas i Göteborg ska ha en hälsosam livsmiljö fri från farliga kemikalier, buller och föroreningar. Särskilt ska miljöer där barn vistas prioriteras.

Göteborg ska vara en grön stad med levande natur och fungerande ekosystemtjänster nu och i framtiden. God vattenstatus ska uppnås. Miljöövervakningen ska utvecklas för att tillvarata naturvärden. Livsmiljöer för biologisk mångfald ska värnas och utvecklas på land och i vatten.

Uppdrag:

- » Göteborg Energi AB får i uppdrag att minska de fossila koldioxid-utsläppen från all sin energiproduktion även vid effektoppar.
- » Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att säkerställa en hållbar livscykelhantering av bärbar elektronik.
- » Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att utreda hur tillsynen av serveringsansvariga i verksamheter med serveringstillstånd kan stärkas. Återrapporteringen ska ske till miljö- och klimatnämnden.
- » Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att utöka arbetet med proaktiv tillsyn av förorenade områden. Kartläggning av PFAS ska ingå i uppdraget. Återrapporteringen ska ske till miljö- och klimatnämnden.
- » Miljö- och klimatnämnden och nämnden för demokrati och medborgarservice får i uppdrag att synliggöra målbilden för miljö- och klimatprogrammet och involvera fler inom civilsamhälle, näringsliv och akademi att bli en del i omställningen.
- » Miljö- och klimatnämnden och nämnden för demokrati och medborgarservice får i uppdrag att utveckla arbetet med medborgarråd för Göteborgs Stads miljö- och klimatomställning, utifrån inhämtade erfarenheter från tidigare medborgarråd.
- » Grundskolenämnden och äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att implementera arbetssätt och rutiner för att förebygga och minska avfall i samtliga verksamheter.

Trygghet

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser: Alla

Inriktning:

Alla som bor och vistas i Göteborg ska kunna känna sig trygga. Tillit mellan människor och till samhällets institutioner är grunden för trygghet. Upplevd otrygghet och brottsutsatthet begränsar människor. Göteborgs Stads verksamheter ska bidra till att minska otryggheten.

Göteborgs Stad har kommit långt i implementeringen av det nya lagstadgade ansvaret för brottsförebyggande arbete. Denna utveckling ska fortsätta för att förhindra fler brott och öka tryggheten. De polisiära resurser som finns tillgängliga behöver få större effekt. Genom fortsatt utveckling av samverkan mellan polisen och Göteborgs Stad ska det brottsförebyggande arbetet byggas ut och nya arbetssätt prövas. De lägesbilder och mått som tas fram av Göteborgs Stad som komplement till polisens lista över utsatta områden ska utgöra grunden för trygghetsinsatser under kommande år.

Gängkriminalitet och parallella samhällsstrukturer ska motverkas genom fördjupad samverkan, lokal närvaro och en implementering av den nya socialtjänstlagen. Att bryta de kriminella gängens nyrekrytering ska prioriteras, särskilt den som riktar sig till allt yngre barn. Avhopparverksamheten ska förstärkas. Alla som söker sig till avhopparverksamheten ska ges snabb och effektiv hjälp, oavsett position i den kriminella hierarkin. Göteborgs Stad ska vidta mer omfattande åtgärder för att förhindra narkotikaförsäljning i skolorna. Trygg i-modellen utgör det mest systematiska trygghetsarbetet. Modellen ska fortsätta anpassas efter lokala förutsättningar och genomföras i samarbete med polisen. Ett trygghetshandslag i Angered ska antas. Arbetet med Purple Flag-modellen ska utökas till fler delar av Göteborg.

Tryggheten på offentlig plats är mycket viktig. Kamerabevakning är en del av trygghetsarbetet och kan bidra till brottsbekämpning. Ordningsvakter för LOV3-områden ska kvarstå i liknande omfattning som idag. Antalet LOV3-områden kan justeras efter behov och efter samverkan med polisen. Samverkan mellan polisen och ordningsvakter ska förbättras. Vid allvarliga incidenter ska ordningsvakterna bidra till att korrekt information når allmänheten.

Civilsamhällets roll för att skapa trygghet ska stöttas, exempelvis genom nattvandringar. Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer ska bekämpas. Göteborgs Stads arbete mot hedersförtryck och parallella samhällssystem ska förstärkas och nya åtgärder vidtas under mandatperioden. Göteborgs Stads verksamheter ska löpande stötta polisen och andra myndigheter i bekämpningen av brott, däribland välfärdsbrottslighet, folkbokföringsbrott, svartkontrakt och våldsbejakande extremism. Omvärldshändelser ska bevakas och insatser för att motverka våldsbejakande extremism ska fortsätta genomföras.

Uppdrag:

- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med Västtrafik AB öka tryggheten på hållplatser och knutpunkter utifrån behov. Kamerabevakning kan vara en del av arbetet.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med socialnämnderna, Higab AB, AB Framtiden och idrotts- och föreningsnämnden identifiera platser som är lämpliga för kameror i brottsförebyggande och trygghetsskapande syfte.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att genomföra en översyn av Göteborgs Stad gång- och cykeltunnlar i syfte att öka tryggheten. Allmänheten ska bjudas in att delta i arbetet. Återrapporteringen ska ske till stadsmiljönämnden.

Demokrati och mänskliga rättigheter

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser: Alla

Inriktning:

Ett demokratiskt samhälle bygger på att allas mänskliga rättigheter respekteras och att alla har lika rätt och möjligheter att påverka samhället och sina livsvillkor. Arbetet för ökad jämlikhet, för att tillgodose allas mänskliga rättigheter samt för att erbjuda likvärdig service ska genomföras både kommunövergripande och i alla nämnder och bolagsstyrelser.

Nämnder och bolagsstyrelser ska arbeta aktivt med delaktighet, inflytande och löpande medborgardialog samt bidra till det kommunövergripande demokratiuppdraget. Ofta deltar resursstarka grupper i högre utsträckning i medborgardialoger. Medborgardialogerna ska därför genomföras så att även grupper som sällan kommer till tals blir inkluderade och det ojämlika deltagandet ska vägas in när resultaten omhändertas.

En viktig del i demokratiarbetet är medborgarservicen till invånarna. Den inkluderar bland annat ett proaktivt demokratiarbete, konsumentrådgivning, privatekonomisk rådgivning och ett kontaktcenter som är vägen in till samtliga verksamheter inom Göteborgs Stad. Kontaktcenter ska arbeta med att förkorta svarstiden och förbättra återkopplingen. Nämnden för demokrati och medborgarservices utvecklingsarbete för demokrati och inflytande där nya modeller provas ska fortsätta.

Göteborg är en mycket segregerad stad där skillnader i livsvillkor skiljer sig stort mellan olika områden. Särskilt i Göteborgs socioekonomiskt utsatta områden behöver invånarnas möjligheter att organisera sig och delta i civilsamhället förbättras. Folkrörelser och lokalsamhället ska stärkas. Eftersom valdeltagandet är lågt i delar av Göteborg ska arbetet för ökat valdeltagande fortsätta utvecklas. Under året pågår förberedelser inför allmänna val. Eftersom vallokaler, även för förtidsröstning, ska vara spridda över hela Göteborg behöver övriga nämnder och bolagsstyrelser samarbeta med valnämnden.

Göteborgs Stad ska stärka rättigheterna för invånare som drabbas av rasism och kontinuerligt bekämpa alla exkluderande och diskriminerande strukturer. Särskilt fokus ska läggas på att motarbeta rasismens spridning bland barn och ungdomar. Homofobin ska bekämpas i hela Göteborg och hbtqi-personers livsvillkor ska förbättras.

Folkbildning på lokal nivå ska stödjas och alla studieförbund ska behandlas lika avseende vilka krav som ställs på dem för att få bidrag.

Personer som lever utan tillgång till det generella välfärdssystemet riskerar att utsättas för fysiskt, psykiskt och sexuellt våld samt utnyttjande i olika former och kvinnor är ofta särskilt utsatta. Göteborgs Stads arbete för att erbjuda tak över huvudet och rådgivning till dessa grupper ska särskilt värnas.

Uppdrag:

- » Förskolenämnden, grundskolenämnden och utbildningsnämnden får i uppdrag att identifiera förskolor och skolor med effektivt arbete för jämställdhet, normmedvetenhet och våldsprevention och utarbeta en modell för att sprida kunskapen till övriga skolor.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att förstärka arbetet mot könsstereotypa normer i verksamheter för barn och unga.
- » Nämnden för demokrati och medborgarservice får i uppdrag att säkra ökad framdrift för planerade allaktivitets- demokrati- och kulturhus i exempelvis Biskopsgården. Återrapporteringen ska ske till nämnden för demokrati och medborgarservice.
- » Socialnämnden Centrum får i uppdrag att utlysa ett särskilt bidrag till civilsamhället till stöd för nationella minoriteters bevarande av språk och kultur. Återrapporteringen ska ske till socialnämnden Centrum.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta över och genomföra utbildningarna inom mänskliga rättigheter från nämnden för intraservice.
- » Socialnämnden Hisingen får i uppdrag att permanenta medborgarbudgeten. Socialnämnden Nordost och socialnämnden Sydväst får i uppdrag att genomföra pilotprojekt för medborgarbudget till och med 2026. Pilotprojekten ska genomföras i utsatta områden och inriktas på projekt som leder till konkreta förbättringar för människor i området.

Förskola

Ansvarig nämnd: Förskolenämnden

Inriktning:

Alla barn i Göteborg har rätt att gå i förskola med hög kvalitet. Det ger bättre förutsättningar för god läsförmåga, högre studieresultat och social utveckling. En välfungerande förskola inklusive barnomsorg på obekväm arbetstid är också avgörande för ett jämställt och jämlikt samhälle.

Barngruppernas sammansättning speglar ojämlikheten i samhället i stort. Förskolan ska vara kompensatorisk och utbildningen ska anpassas till barns olika förutsättningar och behov. Stöd till barn med särskilda behov ska stärkas. Specialförskolorna ska samlokaliseras med ordinarie verksamhet i den mån det är möjligt. Förskolan ska motverka könsmonster som begränsar barnens utveckling, val och lärande. Den pedagogiska måltiden ska fortsatt vara avgiftsfri.

Göteborgs Stads förskolor ska lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling, exempelvis genom läsfrämjande insatser. Tillräckliga kunskaper i svenska språket är viktigt kollegialt och för barnens språkliga utveckling och inläring. Digitala läromedel och verktyg ska ha ett tydligt pedagogiskt syfte och användas återhållsamt. Användningen ska följa rekommendationer och forskning kring barns skärmtid.

Förskolepersonalen behöver bättre villkor och ska ges rätt verktyg för att kunna utföra sitt arbete. Arbetsmiljön ska förbättras och sjukskrivningstalen minska. Förebyggande insatser med fokus på arbetsmiljö och rehabiliteringsarbete ska stärkas. Personal ska erbjudas kompetensutveckling och vidareutbildning på betald arbetstid. Exempelvis ska förskoleassistenter ges möjlighet till vidareutbildning för att bli barnskötare. Fler utbildade pedagoger ska lockas till att arbeta i socioekonomiskt utsatta stadsdelar, exempelvis genom särskilda anställningsvillkor där stegvis införd arbetstidsförkortning kan vara en lösning. Fler vikarier ska fastanställas för att säkerställa kvaliteten vid frånvaro av ordinarie personal. Projekten med sju timmars arbetsdag i Eriksbo och Lundby ska fortgå. En plan ska tas fram för att sju timmars arbetsdag ska bli norm inom förskolan i utsatta områden.

För att få fler barn till förskolan ska uppsökande verksamhet från och med att barnet fyller tre år fortsätta och utvecklas. Samarbete mellan förskolan, öppna förskolan, kulturtolkar och familjecentraler är viktigt för att ge barn en bra start i utbildningskedjan och för att stärka det förebyggande arbetet. Samarbetet med Västra Götalandsregionen ska värnas för att bevara familjecentralerna men framför allt för att utöka dem till fler områden där behov finns.

Demografiska förändringar med minskat antal barn i förskolan innebär en utmaning som kräver att förskolenämnden anpassar verksamheten och samtidigt upprätthåller kvaliteten. Skäligt erbjudande gällande förskoleplats behöver ta hänsyn till familjernas vardagslogistik och resväg. Dialog mellan familjer och förvaltning är ett viktigt verktyg för att öka tillit och nöjdhet.

Uppdrag

- » Förskolenämnden får i uppdrag att utöka arbetet med sju timmars arbetsdag på ytterligare två förskolor. Återrapporteringen ska ske till förskolenämnden.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med förskolenämnden och grundskolenämnden genomföra en kartläggning och forskningsstudie tillsammans med akademien för att undersöka det genomsnittliga ordförrådet för barn i fyra- och sjuårsåldern i olika stadsdelar. Forskningsstudien ska jämföra det genomsnittliga ordförrådet mellan barn i minst ett särskilt utsatt område, ett med lågt, ett med medel och ett med högt socioekonomiskt index. Studien ska föreslå vilka insatser som kan vidtas för att förbättra barns språkutveckling. Återrapporteringen ska ske till kommunstyrelsen.

Grundskola

Ansvarig nämnd: Grundskolenämnden

Inriktning:

Kunskap, god undervisning och studiero i skolan är centralt för att skapa mer jämlika livsvillkor. Den pedagogiska segregationen ska brytas och alla elever ges möjlighet att nå kunskapsmålen. Det förutsätter flera insatser. Bland annat att Göteborgs skolor ska ha en bra arbetsmiljö och fredas från tillkommande krav och uppdrag. Socioekonomisk viktning av resurser ska fortsätta och behöriga lärare behöver bli fler. För en god arbetsmiljö och bättre rekryteringsmöjligheter ska lärarnas undervisningstid anpassas för att möjliggöra nödvändig planering och återhämtning. Det gäller särskilt skolor med högt index. Fritidshemmen fördjupar kunskaper och dess kompensatoriska funktion ska stärkas. För att skapa bättre förutsättningar ska grupperna inom fritidshemmen minska. Rekommendationerna från utredningen om de stadengemensamma områdena ska tas tillvara och resurserna komma verksamheterna och eleverna till del. Alla elever ska garanteras en plats i en skola nära hemmet. Familjer som inte aktivt önskar skola ska inte drabbas negativt så långt det är möjligt.

Marknadsskolans segregeringseffekter ska motverkas och nya skolor planeras för en socioekonomiskt varierad elevsammansättning. Hög elevrörlighet bör motverkas då den försvårar måluppfyllelse, ger en sämre arbetsmiljö och skapar sämre ekonomiska förutsättningar. Bemannade skolbibliotek och fysiska läroböcker ska i högre grad finnas på skolor. Biblioteken ska vara öppna för eleverna under skoldagen i så stor utsträckning som möjligt. Digitala läromedel och verktyg ska ha ett tydligt pedagogiskt syfte och användas återhållsamt. Användningen ska följa rekommendationer och forskning kring barns skärmtid.

Att införa mobilfri skoldag ska uppmuntras för att motverka negativ inverkan på elevers inlärning och hälsa. Skolan ska vara avgiftsfri och lovskola ska erbjudas.

Skolpersonalen ska ha attraktiva arbetsvillkor, erbjudas kompetensutveckling för att ge eleverna förutsättningar att lyckas samt ha befogenheter att upprätthålla studiero. Elever med särskilda behov ska identifieras och omhändertas i tid för att kunna främja elevernas utveckling. Resursskolor och särskilda undervisningsgrupper ska finnas lokalt. Med socialförvaltningspersonal i skolan kan behov av insatser uppmärksammas och verkställas tidigt. Personalen kan även stötta barnen och avlasta lärarna från uppgifter som inte rör undervisning.

Skolan ska vara trygg för alla oavsett kön, bakgrund, funktionalitet, sexuell läggning och könsidentitet. Jämställdhetsarbetet ska bidra till måloppfyllelse och inkludera våldsförebyggande åtgärder. Nationella minoriteters rättigheter ska tillgodoses. Sociala färdigheter och en positiv skolkultur är viktiga för ungas livschanser. Studie- och yrkesvägledningen ska arbeta kompensatoriskt med färdighetsträning, nätverksskapande och ge inblick i arbetsmarknadens behov. Profilinriktning kan gynna elevernas utveckling och öka den kommunala skolans attraktivitet. Befintliga profiler ska bevaras och fler skolor få en inriktning som gynnar kunskapsutveckling, exempelvis musik, teknik och matematik. Skolan ska uppmuntra elevinflytande, socialt engagemang och samhällsansvar.

Behov av anpassad skola ökar, det ställer krav på utbyggnad och kompetent personal. Elevehälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande och ge eleverna verktyg för självkännedom och ett hälsosamt liv. Narkotika-användning ska motverkas och skolan vara fri från narkotika.

Kulturskolan ska ge alla elever möjlighet att utöva olika konstformer och avgifterna fortsatt vara låga. Fler platser ska tillskapas i kulturskolans långkurser. Att fler får plats i kulturskolans långkurser bidrar till både kortare köer och ger fler elever möjlighet till fördjupning. Det bidrar också till kontinuitet och hållbara arbetsvillkor för personalen.

Uppdrag:

- » Grundskolenämnden får i uppdrag att utreda lämpliga profilinriktningar som gynnar elevernas utveckling, ett blandat elevunderlag och de kommunala skolornas attraktivitet. Återrapporteringen ska ske till grundskolenämnden.
- » Grundskolenämnden får i uppdrag att öka barns sociala färdigheter genom kompensatoriska insatser. I uppdraget ska exempelvis barn få ökade kunskaper om sina rättigheter och skyldigheter, stärka sina verbala färdigheter och samspela med andra i det offentliga rummet. Återrapporteringen ska ske till grundskolenämnden.
- » Grundskolenämnden får i uppdrag att undersöka möjligheterna att anpassa eller utöka öppettiderna på skolbibliotek. Återrapporteringen ska ske till grundskolenämnden.
- » Grundskolenämnden får i uppdrag att genomföra en normkritisk granskning av ett urval av skolor i syfte att förbättra unga hbtqi-personers arbetsmiljö. Återrapporteringen ska ske till grundskolenämnden.

Gymnasieskola

Ansvarig nämnd: Utbildningsnämnden

Inriktning:

Gymnasieskolan utgör ungas steg in i vuxenlivet. Fullgjorda studier underlättar möjligheten att få ett arbete och leva det liv man önskar. Lärandet förutsätter att eleverna får tid med sina lärare och att lärarna fredas från tillkommande uppdrag. Personalen ska ges goda förutsättningar för kompetensutveckling. Resurserna ska viktas efter socioekonomi. Utbildningarnas kvalitet ska öka och likvärdigheten förstärkas.

Studie- och arbetsmiljö ska ha fokus på kunskap och utbildning. Hot, våld, kränkningar och narkotikaanvändning ska bekämpas effektivt. För ökad likvärdighet ska kompensatoriska insatser sättas in på skolor där kunskapsresultaten utvecklas negativt. Skolbiblioteken ska vara attraktiva som studieplats genom bemannade öppettider samt genom förstärkning med studiestödjande och kompensatoriska insatser. Rekommendationerna från utredningen om de stadsgemensamma områdena ska tas tillvara och resurser komma verksamheterna och eleverna till del.

Gymnasieskolan är segregerad utifrån olika program och elevsammansättning. En hög andel av gymnasieeleverna går i fristående skolor vilket försvårar planeringsmöjligheterna och ger sämre ekonomiska förutsättningar för den kommunala skolan.

Skolor ska i större utsträckning erbjuda ett blandat utbud med både yrkesprogram och högskoleförberedande utbildningar. Detta för att höja statusen för yrkesprogrammen och öka de kommunala skolornas attraktivitet. Elever på vård- och omsorgsprogrammet ska erbjudas vikariat och de som fullgjort utbildningen ska garanteras anställning i Göteborgs Stad. Göteborgs Stad ska vara en attraktiv arbetsplats med tillgängliga praktikplatser för yrkeselever. Introduktionsprogram ska, där det är möjligt, finnas på alla kommunala skolor och ha en koppling till det övriga programutbudet på skolan.

Insatser krävs för en mer jämställd och inkluderande skolmiljö för alla oavsett kön, bakgrund, funktionalitet, sexuell läggning eller könsidentitet. Jämställdhetsarbetet ska bidra till måluppfyllelse och inkludera våldsförebyggande åtgärder. Nationella minoriteters rättigheter ska tillgodoses. Skolan ska stärka elevernas inflytande, sociala engagemang och samhällsansvar.

Elevhälsan ska arbeta förebyggande och främjande i syfte att ge eleverna verktyg för självkännedom och ett hälsosamt liv. Studie- och yrkesvägledningen ska arbeta kompensatoriskt med sociala färdigheter, nätverksskapande och ge en tydlig inblick i arbetsmarknadens behov. Med kontinuerlig vägledning genom skolkedjan ska elever få förutsättningar att utveckla social kompetens, orientera sig om olika yrken samt att bryta mot traditionella studie- och yrkesval. Andelen elever i anpassad gymnasieskola ökar, en utveckling som måste mötas av både fler lokaler och personal med rätt kompetens.

Uppdrag:

- » Utbildningsnämnden får i uppdrag att undersöka möjligheterna att anpassa eller utöka öppettiderna på skolbibliotek. Återrapporteringen ska ske till utbildningsnämnden.
- » Utbildningsnämnden får i uppdrag att undersöka möjligheterna till extra stöd och läxhjälp i anslutning till skoldagen. Återrapporteringen ska ske till utbildningsnämnden.
- » Utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda lämpliga profiler och kombinationer av program för att bidra till ett blandat elevunderlag och kommunala skolors attraktivitet. Återrapporteringen ska ske till utbildningsnämnden.
- » Utbildningsnämnden får i uppdrag att införa avgiftsfri körkortsutbildning för elever som går vård- och omsorgsprogrammet. Återrapporteringen ska ske till utbildningsnämnden.

Sociala frågor

Ansvariga nämnder: Socialnämnden Centrum, socialnämnden Hisingen, socialnämnden Nordost, socialnämnden Sydväst, exploateringsnämnden

Inriktning:

Socialnämnderna ska främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i livsvillkor och aktivt deltagande i samhällslivet. Tidiga insatser, uppsökande och förebyggande arbete är prioriterade för att motverka den ökande ojämlikheten och skillnaderna i livsvillkor och hälsa. Socialtjänsten ska bli mer tillgänglig för invånarna och arbeta utifrån människors behov och rättigheter, i enlighet med den nya socialtjänstlagen. Det sociala arbetet ska bidra till att bryta segregationen och öka tilliten.

Arbetsmiljön och arbetsvillkoren behöver förbättras och den personliga tryggheten säkerställas. Insatser mot desinformation om socialtjänsten och fritidsverksamheten ska vidareutvecklas.

De som är beroende av samhällets stöd för sin dagliga försörjning har rätt till ett värdigt liv. För att säkerställa likabehandling ska socialtjänsten erbjuda praktiskt stöd med att ansöka om bistånd baserat på behov. Fler invånare ska ges bättre förutsättningar till arbete eller meningsfull sysselsättning. Antalet hushåll med egen försörjning ska öka.

Barnrättsperspektivet ska genomsyra det sociala arbetet. Det familjecentrerade arbetssättet och socialtjänstens arbete på skolor ska utökas. Barn i samhällets vård ska få stöd och behandling av hög kvalitet. Fler kommunala familjehem behöver rekryteras och stödet till familjehemmen utvecklas. Hem för vård och boende ska hålla en hög kvalitet och i högre grad drivas i egen regi.

Fler invånare ska erbjudas aktiviteter och mötesplatser för en meningsfull fritid. Fritidsverksamhet för barn och unga är prioriterad, särskilt mellan- och högstadieåldern. Bemanningen och öppettiderna för mötesplatser och fritidsverksamhet för barn och unga ska utökas. De tidigare tillfälliga medlen för helg, lov- och kvällsaktiviteter för barn och unga permanentas. Socialnämnderna ska arbeta relationsskapande tillsammans med invånarna genom lokala föreningsbidrag, samverkan med civilsamhället och medskapande, exempelvis via medborgarbudget.

Göteborgs Stad har en nollvision mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, prostitution, människohandel och sexuell exploatering. Fler insatser ska göras för att nå denna vision. Det våldsförebyggande arbetet ska öka, framför allt för barn och unga. Långsiktig samverkan med tjej- och kvinnojourer är avgörande för arbetet. Arbetet med våldsprevention, inklusive våld i nära relation och machokultur bland barn och unga ska stärkas. Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck ska utvecklas, bland annat genom ökat användande av resursteam heder och regionalt stödcentrum heder. Arbetet med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR, ska fortsätta.

Alla med beroendeproblematik ska ges möjlighet att lämna eller minska sitt beroende så snart som möjligt. Samarbetet med beroendevården behöver stärkas. Det evidensbaserade arbetet för att förebygga och motverka missbruk av narkotika med fokus på ungdomar ska prioriteras och ske i samverkan med skolan.

Hemlösheten ska minska och barnfamiljer ska inte vräkas. Modellen "Bostad först" ska utökas och Göteborgs Stad ska bli ledande i arbetet. Människor i behov av akut hjälp med mat eller tak över huvudet ska få hjälp utifrån sina individuella behov.

Uppdrag:

- » Socialnämnderna får i uppdrag att ta fram och implementera rutiner för intern utlåning av jourfamiljehem och familjehem mellan socialnämnderna.
- » Socialnämnden Sydväst får i uppdrag att i samverkan med socialnämnderna inrätta fler HVB-hem i egen regi.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att samarbeta mellan olika stadsområden för att öka integration genom fritidsverksamheter och lovaktiviteter.

- » Socialnämnderna, nämnden för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utöka det vräkningsförebyggande arbetet med särskilt fokus på barnfamiljer, personer med funktionsnedsättning och äldre.
- » Socialnämnden Centrum får i uppdrag att införa avgiftsfri alkoholrådgivning. Återrapporteringen ska ske till socialnämnden Centrum.
- » Socialnämnden Centrum får i uppdrag att utreda hur Skolfam kan behållas vid vårdnadsöverflytt. Återrapporteringen ska ske till socialnämnden Centrum.
- » Socialnämnden Hisingen får i uppdrag att utreda hur socialtjänstens mottagningsenheter kan bli mer tillgängliga, hur ansökningar kan förenklas och hur stödet kan stärkas till individer i ansökningsprocessen. Uppdraget är stadenövergripande med syftet att skapa en rättssäker, inkluderande och tillitsskapande socialtjänst.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att utöka tidiga, förebyggande och uppsökande verksamheter för barn, unga och föräldrar utifrån lokala behov, exempelvis genom fler fältarbetare.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att starta en ny familjecentral i stadsområdet eller utöka familjecentralsliknande verksamhet.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna och följa upp Göteborgs Stads arbete för att motverka segregation inklusive alla integrationsinsatser.
- » Socialnämnden Hisingen får i uppdrag att utföra ett särskilt verksamhetsstöd för att värna minnet av Backabrandens offer, stötta minnesceremonier om Backabranden och säkerställa upprätthållandet av minneslokalen. Uppdraget ska genomföras i samarbete med Brandoffrens Anhörigförening (BOA). Återrapporteringen ska ske till socialnämnden Hisingen.

Äldre och hälso- och sjukvård

Ansvarig nämnd: Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

Inriktning:

Att åldras i Göteborg ska präglas av en hög livskvalitet och självständighet. Ett led i det arbetet är att stärka folkhälsoåtgärder riktade till äldre. Uppsökande arbete ska vara en del, exempelvis genom mötesplatser för seniorer. I arbetet för att stärka folkhälsan och minska ofrivillig ensamhet ska alla berörda nämnder, civilsamhället och de äldre involveras. Idag är många äldre aktiva, deras erfarenheter och kontakter bör tas tillvara. Arbetet för ett aktivt och hälsosamt åldrande ska stärkas.

Göteborgs Stad har antagit en kompetensförsörjningsplan för att möta behovet av personal i välfärden, där äldre samt vård- och omsorgsnämndens yrkesgrupper utgör en betydande del. Vård- och omsorgsyrkerna konkurrerar med både andra välfärdssektorer och en mer välavlönad privat sektor. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden genomförde en låglönesatsning under föregående år men arbetsmiljön behöver fortsatt förbättras för att göra yrkena mer attraktiva och för att kunna behålla personal. Det gäller både omsorgsnära och handläggande personal. Betungande administrativa uppgifter behöver minskas till förmån för mer brukarnära arbete. Äldre medarbetare kan uppmuntras att stanna kvar i yrket genom anpassade uppgifter. I syfte att rekrytera och behålla personal ska kontinuerlig kompetensutveckling erbjudas samtliga anställda. Insatser för att utveckla kompetensen inom demens ska genomföras. Kompetensutveckling ska även möjliggöras inom fler områden, exempelvis medicinsk kompetens, basala hygienrutiner och språklift. För att möta omsorgstagarnas behov behöver det, utöver goda kunskaper i svenska, finnas fler språkkompetenser i personalgruppen.

Arbetet med att förbättra hemtjänst i egen regi ska utökas. Minutscheman ska avskaffas, personalkontinuiteten förbättras och riktlinjen för fast omsorgskontakt ska införas fullt ut.

Göteborgs Stad ska erbjuda attraktiva vård- och omsorgsboenden i hela Göteborg och även erbjuda olika inriktningar. Vid nya upphandlingar bör äldre samt vård- och omsorgsnämnden överväga att helt eller delvis reservera dessa för idéburen sektor. Vid eventuella avvecklingar av boenden ska hyresgästernas bästa prioriteras först. En balans mellan boenden i egen och extern regi ska eftersträvas. Hyresgästerna ska erbjudas meningsfulla aktiviteter och en hälsofrämjande tillvaro, inklusive hög kvalitet på maten inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Utemiljöerna i anslutning till vård- och omsorgsboenden ska bjuda in till samvaro och utevistelse. Hyresgästerna ska ges möjlighet att ha inflytande över sin vardag och sin boendesituation.

Uppdrag:

- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att ta fram en plan för att få äldre medarbetare att stanna kvar inom vård- och omsorgsycket, exempelvis genom anpassade uppgifter. Återrapporteringen ska ske till äldre samt vård- och omsorgsnämnden.
- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att säkerställa tillgång till delade ytterkläder för personal på vård- och omsorgsboenden. Återrapporteringen ska ske till äldre samt vård- och omsorgsnämnden.
- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att öppna en hbtqi-avdelning på ett vård- och omsorgsboende. Återrapporteringen ska ske till äldre samt vård- och omsorgsnämnden.
- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda hur ett system för sammanhållna team för serviceinsatser kan inrättas i egen regi. Återrapporteringen ska ske till äldre samt vård- och omsorgsnämnden.
- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att i samverkan med AB Framtiden utreda möjligheter att underlätta för seniorer att starta flyttkedjor. Möjligheten att erbjuda flytthjälp för seniorer i behov ska övervägas inom ramen för uppdraget.

Funktionsrätt

Ansvariga nämnder: Alla

Inriktning:

Göteborg ska vara en inkluderande stad där alla kan delta på lika villkor oavsett funktionalitet. För att nå dit måste funktionsrätts- och tillgänglighetsperspektivet inkluderas i alla områden. Nämnden för funktionsstöd har dock ett särskilt ansvar för myndighetsutövning, ge stöd till personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga samt ha dialog med funktionsrättsrörelsen. Då funktionsrättsfrågorna ofta reduceras till funktionsstödsfrågor är det viktigt att ett funktionsrättsperspektiv inkluderas i alla verksamheter.

Den ekonomiska utsattheten är stor för personer med funktionsnedsättning som försörjer sig genom statliga ersättningar. Personer med funktionsnedsättning blir ofta diskriminerade på arbetsmarknaden och riskerar därmed att leva ett helt liv i fattigdom. För att motverka detta ska Göteborgs Stad vara en förebild som arbetsgivare och erbjuda fler praktikplatser, inklusive för elever på anpassad gymnasieskola, och anställningar med olika typer av lönebidrag. Göteborgs Stad ska också i högre grad anställa personer med funktionsnedsättning på ordinarie anställningar. För att fortsätta utveckla den dagliga verksamheten ska möjligheten att göra en reserverad upphandling för idéburna aktörer provas.

Kompetensförsörjning är en av välfärdens största utmaningar. Svårigheter med att rekrytera utbildad personal påverkar arbetsmiljön och kvaliteten i verksamheterna negativt. Nämnden för funktionsstöds arbete med att främja en rimlig arbetsbelastning och förstärka möjligheterna till återhämtning ska fortsätta.

Den fysiska tillgängligheten ska fortsatt förbättras i byggnader, transportmedel och Göteborgs Stads lokaler. Det gäller även allmänna ytor som exempelvis lekplatser, badplatser och parker. Göteborgs Stad ska i samarbete med föreningslivet möjliggöra en bra fritid, ett tillgängligt kulturliv och utveckla nya möjligheter till fritidssysselsättning, inte minst för barn och unga.

På grund av hur domstolar runt om i Sverige har tolkat lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, har stödet till personer med funktionsnedsättning försämrats. Göteborgs Stad ska så långt det är möjligt kompensera för denna utveckling och sträva efter att fatta tillåtande beslut inom befintligt lagrum. Icke biståndsbedömd verksamhet ska användas som komplement för att tillgodose behov av exempelvis miljöombyte och fritidssysselsättning. Insatser ska göras så att även personer med svåra funktionsnedsättningar ska kunna delta på olika typer av aktiviteter.

Uppdrag

- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att tillgängliggöra Göteborgs Stads badplatser inom ramen för enkelt avhjälpta hinder. Återrapporteringen ska ske till stadsmiljönämnden.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda hur Göteborgs Stads kan bli en bättre arbetsgivare för personer med neuropsykiatriska diagnoser. Återrapporteringen ska ske till kommunstyrelsen.
- » Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att införa habiliteringsersättning under semestermånaderna.
- » Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att stärka arbetet med biståndslösa och förebyggande insatser riktade till barnfamiljer inom nämndens målgrupp. Återrapporteringen ska ske till nämnden för funktionsstöd.
- » Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att införa arbetsskor till personalen i brukarnära verksamheter. Återrapporteringen ska ske till nämnden för funktionsstöd.

Idrott och förening

Ansvariga nämnder: Idrotts- och föreningsnämnden, nämnden för funktionsstöd, socialnämnderna, exploateringsnämnden

Inriktning:

Föreningslivet spelar en viktig roll som mötesplats för att utveckla sociala relationer och bidra till människors välmående. För många unga är föreningslivet starten på ett livslångt intresse och positivt engagemang. Göteborgs Stad ska värna allas rätt till en meningsfull fritid på ett inkluderande sätt. Idrotten utgör en stor och viktig del av föreningslivet, men det finns även många andra föreningar som bidrar till Göteborg på ett positivt sätt. Aktiviteter för äldre, scouting, delningsekonomi och körsång är exempel på verksamheter som inte kräver stora kommunala anläggningar men som tydligt bidrar till folkhälsan. För att förbättra föreningarnas förutsättningar ska tillräckliga föreningsbidrag och ett starkt praktiskt stöd erbjudas. Särskild hänsyn ska tas till tjejers och kvinnors möjligheter till idrottande och friskvård och till föreningar vars medlemmar bor i utsatta områden. Arbetet med att inrätta och driva fler fritidsbanker ska fortsätta.

Göteborgs Stad ska stötta föreningarna så att de kan bli fler och växa. Göteborgs Stad ska bli bättre på att synliggöra aktiva föreningar och göra det enkelt för göteborgarna att hitta föreningar som matchar deras intressen. Fler ska ges möjlighet till fysisk aktivitet. Som en del i det arbetet ska en digital plattform för Göteborgs idrottsföreningar tas fram. Plattformen ska exempelvis innehålla var föreningarna finns geografiskt, kontaktuppgifter, information om pågående aktiviteter och om de tar emot nya medlemmar.

Att behålla motions- och gymanläggningar i kommunal regi säkerställer god tillgång till prisvärd motion för invånare som vanligtvis inte motionerar. Vid planering av idrottsanläggningar ska inriktningen vara kommunal drift och regi. Anläggningarnas negativa miljö- och klimatpåverkan ska minska. Två nya konstgräsplaner, utöver de som ligger i plan, ska anläggas varav en ska placeras i Kviberg. Anläggningarna ska följa anvisningen avseende konstgräs och mikroplast. Strategin för Göteborgs sim- och badanläggningar ska vara vägledande för utbyggnaden av bad- och simhallar. Konkreta steg ska tas för att hitta en lämplig lokalisering för det planerade områdesbadet i Majorna-Linné.

Idrotts-, förenings- och folkhälsoperspektiven ska inkluderas i all stadsplanering. Det gemensamma åtagandet för idrottslig infrastruktur i form av idrottsplatser, idrottshallar och områden för spontanidrott och utevistelse ska tillgodoses.

Lokalbidraget ska möjliggöra för föreningar att kunna bedriva sin verksamhet långsiktigt, oavsett om hyresvärden är Göteborgs Stad eller annan aktör. Det ska finnas en tydlig kontroll över föreningsbidragen och begränsa riskerna att bidrag betalas ut till föreningar som inte följer beslutade regler. Samtidigt är det viktigt att små föreningar med små bidrag inte belastas onödigt med betungande administrativa krav.

Uppdrag:

- » Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att utöka stödet och anpassa organisationen till att även inkludera föreningar inom delningsekonomin. Återrapporteringen ska ske till idrotts- och föreningsnämnden.
- » Idrotts- och föreningsnämnden och socialnämnderna får i uppdrag att utreda samordningsansvaret för fritidsbankerna.
- » Socialnämnden Hisingen får i uppdrag att i samverkan med Idrotts- och föreningsnämnden inrätta och driva en fritidsbank inom stadsområde Hisingen.
- » Idrotts- och föreningsnämnden och kulturnämnden får i uppdrag att utreda hur samlokaliseringen av idrott- och kulturverksamheter kan öka där det bedöms lämpligt ur verksamhetssynpunkt.
- » Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att utreda hur det administrativa stödet till föreningar kan stärkas och arbetssätten förbättras. Återrapporteringen ska ske till idrotts- och föreningsnämnden.
- » Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att anlägga ytterligare ett utomhusgym där det bäst gynnar folkhälsan. Återrapporteringen ska ske till idrotts- och föreningsnämnden.
- » Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att införa gratis mensskydd på idrottsanläggningar. Återrapporteringen ska ske till idrotts- och föreningsnämnden.
- » Idrott- och föreningsnämnden får i uppdrag att minska miljö- och klimatpåverkan från nyproduktion, ombyggnationer och drift av de anläggningar som nämnden ansvarar för. Minskningarna för övriga byggnader ska vara på samma nivå som de som finns med i miljö- och klimatprogrammet för Göteborgs Stad. Återbrukat material ska användas i högre utsträckning.

Näringsliv

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser: Business Region Göteborg AB, Göteborgs Hamn AB, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, stadsmiljönämnden, miljö- och klimatnämnden, inköps- och upphandlingsnämnden.

Inriktning:

Göteborgs Stad har ett stort intresse av att det lokala näringslivet utvecklas. Jobb skapas, välfärden finansieras och segregationen minskar när företag kan etablera sig i och rekrytera människor från hela Göteborg. I den gröna omställningen och den snabbt växande cirkulära ekonomin är näringslivet och industrin avgörande. För att klara omställningen behövs mer förnybar el. Därför ska Göteborgs Stad aktivt verka för att öka lokal och hållbar el-produktion. För att stötta etableringen av grön industri ska det säkerställas att det finns lämplig mark för industriell produktion och logistikverksamhet. Erfarenheterna från de senaste årens lyckade företagsetableringar ska tillvaratas och användas för att locka fler etableringar och arbetstillfällen till Göteborg. Näringar inom matproduktion och förädling har stor potential att skapa nya jobb och ska stöttas. Ytorna för kommersiell odling ska utökas. Näringslivsperspektivet ska finnas med i stadsplaneringen. För att locka arbetskraft måste Göteborg vara en bra stad för familjer.

Under de senaste årtiondena har beroendet av stora arbetsgivare minskat och näringslivet diversifierats. Den växande tjänstesektorns kärna består av små och medelstora företag, som i vissa fall upplever Göteborgs Stad som svårnavigerad. För att stötta mindre företag och bidra till ökad sysselsättning ska regelverk förenklas, transparens främjas och handläggningstider kortas. Kvinnligt företagande ska stöttas, med särskilt fokus på utsatta områden. Kooperativt och socialt företagande ska också erbjudas stöd.

För företagens fortsatta konkurrenskraft är det avgörande att rätt kompetens kan rekryteras och att bristyrkesproblematik möts med vidareutbildning, validering och generell kompetenshöjning. Göteborgs Stad ska därför, i samverkan med näringslivet, förstärka yrkes- och vuxenutbildningar med fokus på bristyrken.

I det näringslivsstrategiska och näringslivsfrämjande arbetet ska hållbarhet och goda arbetsvillkor genom exempelvis kollektivavtal eller villkor motsvarande kollektivavtal främjas. Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program är ett stöd i det arbetet.

Göteborgs Hamn är ett nav för hela Sveriges import och export. Hamnen ska öka volymerna i syfte att återta de marknadsandelar som tappats över tid och vara en aktiv part i den gröna omställningen. Uppföljningen av kraven i koncessionsavtalen för containerhamnen ska öka.

Uppdrag

- » Higab AB får i uppdrag att i samverkan med kulturnämnden och idrotts- och föreningsnämnden tilldela fler hyreskontrakt till sociala företag i Göteborgs Stads lokaler.
- » Business Region Göteborg AB får i uppdrag att utveckla arbetet med industriell symbios i syfte att skapa arbetstillfällen och gynna ett hållbart näringsliv. Återrapporteringen ska ske till Business Region Göteborg AB.
- » Business Region Göteborg AB får i uppdrag att i samverkan med exploateringsnämnden skapa fler jobb inom gröna näringar och öka självförsörjningsgraden av livsmedel inom ramen för Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program.

Turism och evenemang

Ansvarig bolagsstyrelse: Göteborg & Co AB

Inriktning:

För att stärka Göteborg som destination ska både invånare och besökare stå i fokus och fler delar av Göteborg bli besöksmål. Det kräver en medveten marknadsföringsstrategi inom flera verksamhetsområden och som inkluderar alla Göteborgs stadsområden.

Besöksnäringen bidrar till sysselsättning, upplevelser, ekonomisk tillväxt och stadsutveckling. Den fortsatta utvecklingen ska primärt genomföras i linje med Göteborgs Stads program för destinationsutveckling och dess riktning mot att skapa en både ekologiskt och socialt hållbar besöksnäring. De som arbetar i besöksnäringen ska ha bra arbetsvillkor.

Göteborg som destination kännetecknas av både stora och välbesökta evenemang och mer småskaliga, alternativa kultur- och nöjesyttringar. Göteborg ska fortsätta vara en attraktiv destination där dessa två samspelar. Göteborgs Stad ska ge utrymme till alternativa och småskaliga aktörer att pröva nya idéer, koncept och besöksmål, men också bidra genom ett positivt och stöttande bemötande. Administrativa hinder ska undanröjas och tillståndshandläggningen genomföras på ett så enkelt sätt som möjligt. Göteborgs Stad ska ha en positiv inställning till tillfälliga nöjesinitiativ, särskilt under sommarhalvåret.

De stora evenemangen är en styrka. Göteborg ska fortsätta att locka världsartister men också garantera en bredd av andra högkvalitativa och intressanta evenemang. Hållbar infrastruktur för besöksnäringen och särskilt för evenemangen ska eftersträvas i stadsutvecklingen. Rimliga ytor för stora evenemang och elitidrott ska tillgodoses. Därför är utvecklingen av arenorna viktig. Göteborgs Stads arenor behöver upprustas och moderniseras för att stärka attraktiviteten och förbättra förutsättningarna för de som hyr arenorna.

Göteborg har utsetts till världens mest hållbara destination, dessa höga ambitioner ska bibehållas och utvecklas. Göteborgs Stad ska aktivt arbeta för att besökare ska kunna resa till och från Göteborg på ett hållbart sätt genom exempelvis tåg, färja, buss och cykel.

För att fler ska kunna ta del av nöjeslivet och upptäcka Göteborg ska avgiftsfria evenemang arrangeras i offentlig miljö. Utbudet ska utformas så att invånare från hela Göteborg känner sig lockade, exempelvis genom artister som inte annars uppträder i Sverige.

Platsutveckling ska vara en del av destinationsarbetet, exempelvis genom att både centrala och mindre centrala platser används som kultur- och nöjesytor i väntan på mer permanent stadsutveckling. Även lämpliga platser utanför de centrala stadsdelarna kan utvecklas och rymma vissa evenemang, nöjen och kulturinslag. Berörda nämnder och bolagsstyrelser ska bidra till framdrift i platsutvecklingen på identifierade platser.

Uppdrag:

- » Göteborg & Co AB får i uppdrag att utreda möjligheten att rabattera inträde till sevärdheter eller evenemang under förutsättning att besökaren rest till Göteborg på ett hållbart sätt. Återrapporteringen ska ske till Göteborg & Co AB.
- » Göteborg & Co AB får i uppdrag att arbeta för tågförbindelser mellan Göteborg och viktiga tågknutpunkter i Europa. Återrapporteringen ska ske till Göteborg & Co AB.

Stadsmiljö

Ansvarig nämnd: Stadsmiljönämnden

Inriktning:

Stadsmiljön är avgörande för att skapa ett attraktivt stadsliv med goda livsmiljöer. Transportbehovet för alla ska tillgodoses samtidigt som luftkvaliteten, bullernivån och trafiksäkerheten förbättras. Arbetet med att sänka bashastigheten och skapa bilfria zoner i närheten av lämpliga skolor med otrygga trafikmiljöer ska intensifieras. Trafikstrategin ska ligga i linje med målen i miljö- och klimatprogrammet för Göteborgs Stad. Trafikstrategins mål för transportslagen ska styra inriktningen för trafikplaneringen och vara överordnad vid målkonflikter.

Vägrafiken ska minska totalt sett samtidigt som andelen resor med kollektivtrafik, cykel och till fots ska öka. Befintliga boendeparkeringar ska bevaras till antalet i den mån det är möjligt utan att det hämmar stadsutvecklingen. Effektiv och billig kollektivtrafik krävs för att fler ska resa kollektivt. Göteborg ska vara pådrivande i förverkligandet av Målbild Koll2035. Kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för alla oavsett funktionalitet. Göteborgs Stad ska arbeta för att begränsa biltrafiken över kommungränsen för att minska utsläppen och förenkla för kollektivtrafiken. Stadsmiljönämnden har en viktig funktion för kollektivtrafikens planering och underhåll. Därför ska samverkan med Göteborgs Spårvägar AB och Västtrafik AB prioriteras. Översynen av olycksdrabbade övergångar i spårvägsnätet ska fortsätta. Innerstaden ska bli utsläppsfri med inspiration från Stadsmiljöplanen. Miljözon klass 3 ska införas stegvis som ett av flera verktyg för att nå miljö- och klimatmålen.

För att fler ska kunna gå och cykla säkert behöver utrymme för fotgängare och cyklister ges hög prioritet. Arbetet med cykelprogrammet för en nära storstad ska påskyndas, där åtgärder för ökat cyklande prioriteras. Med rätt förutsättningar kan fler cykelpendla året om. Mikromobilitetstjänster kan bidra till hållbara transportmönster, men ska regleras för att inte försämra framkomligheten för fotgängare- och cyklister eller orsaka trafikskador. Punktinsatser ska genomföras för att förbättra för cyklister och fotgängare på de platser som är mest olycksdrabbade och där det inkommer många klagomål. Arbetet med bilfria zoner och säkra cykelvägar runt grundskolor ska fortsätta och förstärkas.

Grönområden, parker och offentliga platser i hela Göteborg ska vara tillgängliga och välskötta samt bidra till biologisk mångfald i gröna stråk. Gröna miljöer är viktiga för hälsan, växt- och djurlivet och lokalklimatet. Därför ska de bevaras och utvecklas genom bland annat trädplantering, mer ängs- och våtmarker samt fler betesdjur på Göteborgs Stads marker. Göteborgarnas möjlighet att komma nära vattnet ska säkerställas. Förändringar i gestaltningen av det offentliga rummet ska göras varsamt och ta hänsyn till uppskattade platsernas kulturhistoriska kvaliteter. Säsongsbelysningen i stadskärnan ska förbättras i samverkan med Citysamverkan. I arbetet med att utforma och förbättra Göteborgs stadsmiljöer är god synpunktshantering och medborgardialog centrala.

Uppdrag:

- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden påskynda sänkningen av bashastigheten i enlighet med Göteborgs riktlinje för hastighetsgränser.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att genomföra ett pilotprojekt för trafikljus med smart detektering för att ge bättre flyt i trafiken och minska utsläppen. Återrapporteringen ska ske till stadsmiljönämnden.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att intensifiera arbetet med att införa parkeringsförbud för delade elsparkcyklar på gång- och cykelbanor och i gångfartsområden. Återrapporteringen ska ske till stadsmiljönämnden.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att genomföra ett tvåårigt pilotprojekt för lånecykelsystem i Angered. Återrapporteringen ska ske till stadsmiljönämnden.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med Parkering AB och AB Framtiden kontinuerligt flytta gatu- och markparkering till parkeringsanläggningar.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att utreda hur fler parkeringsplatser på gator i mellanstaden kan avgiftsbeläggas, exempelvis genom att omvandla avgiftsfri parkering till boendeparkering där behovet finns. Återrapporteringen ska ske till stadsmiljönämnden.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med näringslivet utreda lämpliga områden för att inrätta en miljözonklass 3 för tunga och lätta lastbilar samt att begära av Trafikverket att få genomföra ett pilotprojekt med denna inriktning, i syfte att stimulera teknikskifte och få en tydlig positiv miljöeffekt.

- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att när det köps in och/eller upprättas nya funktionsbyggnader i offentliga miljöer ska dessa hålla hög arkitektonisk kvalitet och ta hänsyn till omgivande bebyggelse. Nämnden ska också ta större hänsyn till kulturhistoriska värden i samband med omdaning och upprustning av offentliga platser och gator. Återrapporteringen ska ske till stadsmiljönämnden.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda nämnder utreda hur träråvara från Göteborgs Stads hyggesfria skogsbruk till större andel kan användas inom Göteborgs Stads verksamheter.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att utöka arbetet mot invasiva arter. Återrapporteringen ska ske till stadsmiljönämnden.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden arbeta för att öka kröntäckningsgraden och minska andelen hårdgjord yta i de delar av Göteborg där behovet är som störst.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att projektera och bygga plaskdammar i enlighet med förslag i tidigare utredning och förstudie. Nämnden ska återkomma med investeringskostnad till nästkommande budgetunderlag.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att utöka antalet fritidsresor inom färdtjänsten. Återrapporteringen ska ske till stadsmiljönämnden.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag inrätta en sommarbadbuss till Delsjöbadet i syfte att öka tillgängligheten.

Stadsutveckling

Ansvarig nämnd: Stadsbyggnadsnämnden

Inriktning:

Göteborg är en socioekonomiskt segregerad stad. Stadsutvecklingens syfte är att skapa en levande, blandad, grön, vacker och trygg stad för alla. Göteborgs Stad behöver därför arbeta för hög produktion och planering av bostäder.

"Göteborgs utvidgade innerstad" och AB Framtidens arbete med värdeskapande stadsutveckling ska utgöra grunden för Göteborgs utbyggnad under mandatperioden. Göteborgs Stad ska planera stora områden långsiktigt med fokus på att skapa sammanhållande stråk, bygga en tät stad och omvandla överdimensionerade vägar till stadsgator. Vägtrafiken ska totalt sett minska samtidigt som andelen resor med kollektivtrafik, cykel och till fots ska öka. Stadsplaneringen behöver ge förutsättningar för detta. Inriktningen ska vara att Göteborg ska bli en 15-minutersstad där det mesta som behövs dagligen finns nära bostaden inom 15 minuters gång- eller cykelavstånd. Det ställer krav på yteffektiv stadsplanering. Gröna och blå stråk ska värnas för att skapa hälsofrämjande livsmiljöer, vackra stadsmiljöer och säkra den biologiska mångfalden. Inriktningen i grönplanen, som bland annat innebär närhet till grönska, ska följas. Framdriften av strategin grön och robust stad inom miljö- och klimatprogrammet ska stärkas.

Modernistisk stadsplanering ska undvikas i högsta möjliga mån, exempelvis punkt- och lamellhus utan koppling till gatan. Trädgårdsstad och kvartersstad med sammanbyggda kvarter och levande bottenplan ska premieras i planering och nyproduktion under mandatperioden. Nybyggnation ska i första hand ske på redan exploaterad mark och i nära anslutning till kollektivtrafik. Nya flerbostadshus ska hålla hög arkitektonisk kvalitet, exempelvis genom i klassisk, traditionell arkitektur och moderna landshövdingehus. Nybyggnation ska ta hänsyn till omgivande bebyggelse med hög kvalitet. Mer varierad arkitektur och tilltalande gestaltning är viktiga delar av stadsplaneringen. Värdefulla naturområden ska värnas och inriktningen är att jordbruksmark inte ska bebyggas. Klimatanpassningsarbetet ska påskyndas, i första hand med värdeskapande gröna och blå lösningar.

Stadsbyggnadsnämndens strategiska ansvar är att hålla ihop den framtida stadsutvecklingen. Gullbergsvass och Södra Änggården (Högsbo industriområde), resten av Dag Hammarskjöldsleden, Almanacksvägen och Hjalmar Brantingsgatan är viktiga framtida områden för Göteborg. Planeringen av dessa ska påskyndas för att säkra framtida bostäder. Fokus på hållbar utveckling där invånare inkluderas är central för stadsutvecklingen. Detaljplaneringen ska göras snabbare i möjligaste mån för att minska tiden från planbesked till byggstart.

Uppdrag:

- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att påskynda arbetet med planerna på ny bebyggelse vid Södra Änggården (Högsbo industriområde). Återrapporteringen ska ske till stadsbyggnadsnämnden.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att påskynda arbetet med planerna på ny bebyggelse vid Gullbergsvass. Återrapporteringen ska ske till stadsbyggnadsnämnden.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att pröva att reglera lägenhetsstorlekar i detaljplan. Återrapporteringen ska ske till stadsbyggnadsnämnden.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att genomföra ett treårigt projektför att minska handläggningstiden av bostadsanpassningsstödet. Återrapporteringen ska ske till stadsbyggnadsnämnden.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att stärka arbetet med klimatanpassning och det förebyggande arbetet mot översvämningar. Återrapporteringen ska ske till stadsbyggnadsnämnden.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stads- miljönämnden, exploateringsnämnden, kretslopp- och vatten- nämnden och miljö- och klimatnämnden stärka samarbetet kring vattenfrågor i planering, byggnation, förvaltning och uppföljning för att nå god vattenstatus.

Exploatering och mark

Ansvarig nämnd: Exploateringsnämnden

Inriktning:

Gemensamt ägda tillgångar ska värnas. Därför är inriktningen att mark och fastigheter ska säljas för marknadspris och att exploateringsekonomin ska ge ett överskott. Därigenom kan även planer och projekt som inte kan generera överskott finansieras, exempelvis i ytterområden eller i områden där höga naturvärden ska bevaras. Exploatering genom multifunktionellt byggande frigör resurser till de kommunala verksamheter som bidrar till detta.

Stadsutvecklingen förutsätter ett effektivt nyttjande av den begränsade mark som ligger nära redan utbyggd kollektivtrafik. Fastigheter ska ha många användningsområden för att skapa levande miljöer under större delen av dygnet. Genom att planera yteffektivt kan naturområden och brukbar jordbruksmark sparas. Möjligheter för privat och kommersiell odling ska öka för att möjliggöra mer självförsörjning av livsmedel och skapa ett mer robust livsmedelssystem. Det är av stor vikt att koloniområden inte friköps och görs om till åretruntbostäder.

Det miljöstrategiska arbetet ska stärkas. För att minska de negativa effekterna av nybyggnation ska Göteborgs Stad ställa höga krav på miljöanpassat byggande, både för bostadshus och byggnationer för andra ändamål inklusive byggarbetsplatserna.

Göteborgs Stad ska fortsatt säkerställa att det finns tillräckligt med lämplig mark för industriell produktion och logistikverksamhet. Utbyggnaden av ny industrimark ska ske effektivt, bland annat genom förtätning av redan etablerade industriområden där det är möjligt. Mark ska garanteras för kommunala ändamål, såsom skolor, service och bostäder.

Markanvisningarna ska följa inriktningarna i Göteborgs Stads budget. Göteborgs Stad ska verka för att öka byggandet av kategoriboenden såsom studentbostäder, trygghetsbostäder och seniorbostäder. För att bygga bort den akuta bostadsbristen ska tillfälliga bostäder byggas där det inte är möjligt att bygga permanenta bostäder. Hänsyn ska tas till ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

Göteborgs Stad ska inte anvisa mark till eller planera för vinstutdelande skolor. Markanvisningar för hyresrätter ska öka i områden med en majoritet bostadsrätter och markanvisningar till småhus ska öka.

Den genomsnittliga tiden att få en bostad genom Boplats ska halveras till 3,2 år senast 2030. När marknaden drar ner på byggtakten är det angeläget att AB Framtiden kan säkra framdrift i sina projekt. Exploateringsnämnden ska aktivt bidra till att AB Framtiden har mark för att nå sitt produktionsmål. För att det privata bostadsbyggandet inte ska stanna av ska Göteborgs Stad underlätta för exploatörer att byta upplåtelseform till hyresrätt i de fall det är nödvändigt.

Uppdrag:

- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att markanvisa för minst 500 hyresrätter i områden med en majoritet bostadsrätter. Återrapporteringen ska ske till exploateringsnämnden.
- » Stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden får i uppdrag att utöka planeringen av trygghetsbostäder och underlätta för aktörer att konvertera bostäder i befintlig form till trygghets- eller seniorbostäder.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och stadsmiljönämnden ta fram rutiner och ekonomiska incitament för att bevara biologisk mångfald i exploateringsprojekt.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att revidera styrande dokument för arrenden på jordbruksmark för att möjliggöra längre arrendeavtal vid odling. Återrapporteringen ska ske till exploateringsnämnden.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att utveckla och expandera konceptet stadsnära odling, exempelvis genom att sprida kunskaperna från Angereds gård och utveckla samverkan med AB Framtiden. Återrapporteringen ska ske till exploateringsnämnden.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att projektera ett stadsdelsväxthus eller liknande verksamhetsform. I uppdraget ingår att säkerställa möjligheten för utomstående aktörer att driva växthuset i ett område där förutsättningarna för snabb framdrift finns. Återrapporteringen ska ske till exploateringsnämnden.

Bostäder och lokaler

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser:

Stadsfastighetsnämnden, idrotts- och föreningsnämnden,
AB Framtiden, Higab AB

Inriktning:

Till 2026 års slut ska 25 000 bostäder planeras, framför allt genom att påbörja planering för kvartersstad på ytor som sedan tidigare identifierats som lämpliga för bostadsbyggnation.

Det finns stor efterfrågan på hyresrätter med låg hyra. Då det allmännyttiga beståndet finns i centrala och halvcentrala delar av Göteborg kan även de med lägre inkomster bo i nästan alla områden. Inga ombildningar ska genomföras i den kommunala allmännyttan. Blandade bostadsområden ska uppnås genom nyproduktion där fokus ska ligga på den upplåtelseform som saknas i respektive område. Omflyttning för bland annat äldre ska möjliggöras genom uppsökande arbete.

AB Framtiden ska arbeta aktivt för att kunna hålla låga hyror generellt och i nybyggnation. Nya hyror ska löpande jämföras med andra fastighetsägares hyror i jämförbara projekt med målet att AB Framtidens hyror ska hålla ett lägre snitt.

I första hand ska befintliga bostäder och lokaler underhållas och renoveras. Hållbarhet och återbruk ska vara utgångspunkten. AB Framtiden ska planera långsiktigt för underhåll och varsam renovering av det allmännyttiga beståndet. Renoveringsplaneringen ska anpassas för att förhindra renoveringsvräkningar och långsiktigt minimera orimliga hyror. Ett särskilt fokus ska läggas på att underlätta för hyresgästerna vid ökade kostnader

Göteborgs Stad ska aktivt arbeta med att ställa höga krav på miljömässigt byggande och samtidigt hålla låga hyror i nybyggnation, det gäller även boenden med särskild service. Minskad miljöpåverkan kan bland annat åstadkommas med förnybara eller koldioxidreducerade material och en högre andel återbrukat material.

AB Framtiden ska komplettera sitt bestånd med de storlekar och lägenhetstyper som saknas i varje område. Både allmännyttan och ansvariga nämnder ska verka för en ökad andel större lägenheter. 500 småhus ska byggas varje år, primärt med små tomter och i vissa fall med hyresrätt som upplåtelseform. Småhusen ska planeras och byggas i hela Göteborg i anslutning till befintlig infrastruktur och kollektivtrafik.

Försörjningen av bostäder till studenter är viktigt och bör öka. Både nybyggnation och omvandling inom det befintliga fastighetsbeståndet kan användas för att främja studentbostäder.

Göteborgs Stad har länge haft fördröjning i planeringen av välfärdslokaler, idrottslokaler och annan kommunal service. För att kunna producera fler bostäder i centrala och halvcentrala lägen är det viktigt att välfärdsnämnderna får möjlighet att inkomma med synpunkter tidigt. Ny kommunal service ska i högre grad inhysas i multifunktionella fastigheter. För att öka föreningslivets, kulturens och småföretagarnas möjlighet att hyra ska det planeras för lokaler i bottenplan vid nybyggnation där det är möjligt. Göteborgs Stads lokaler ska vara av blandad storlek för att kunna möta föreningslivets varierande behov. Göteborgs Stads riktlinje för hantering och upplåtelse av (skol-)lokaler ska följas i samband med övernattningsverksamhet vid idrottscuper och andra föreningsarrangemang för ungdomar.

Uppdrag:

- » AB Framtiden får i uppdrag att planera att bygga eller hyra ut fler bostäder som studentbostäder i utsatta områden. Återrapporteringen ska ske till AB Framtiden.
- » AB Framtiden får i uppdrag att i samverkan med socialnämnderna möjliggöra omflyttning av familjer som är utsatta för hot till andra områden.
- » AB Framtiden får i uppdrag att utreda och implementera hur våldsutsatta hyresgäster, även de som inte uppfyller alla hyresvillkor, kan få en ny bostad inom beståndet. Återrapporteringen ska ske till AB Framtiden.
- » Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att utöka andrahandsuthyrningen av tomställda lokaler till extern part och minimera tiden som Göteborgs Stads lokaler står outnyttjade. Återrapporteringen ska ske till stadsfastighetsnämnden.
- » AB Framtiden får i uppdrag att inrätta minst 150 nya trygghetsbostäder under 2025. Inrättandet ska ske inom befintligt bestånd. Återrapporteringen ska ske till AB Framtiden.

- » Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att i samverkan med grundskolenämnden prioritera underhåll och renovering av skollokaler och skolors utemiljöer i utsatta områden.
- » Stadsfastighetsnämnden, Higab AB och AB Framtiden får i uppdrag att öka sin antikvariska kompetens i syfte att vårda Göteborgs Stads fastigheters kulturhistoriska värden och minska renoveringskostnaderna i samband med renoveringar.
- » AB Framtiden får i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett centrallager för återbruk. Uppdraget kan samverkas även med privata företag. Återrapporteringen ska ske till AB Framtiden.

Kultur

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser: Kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Higa AB

Inriktning:

Kultur och bildning är centralt för människors personliga frihet och utveckling. Kulturen har en viktig roll i demokratin, för samhällets hållbara utveckling och som del av vår gemensamma välfärd. Kulturen ska ge människor möjlighet att frigöra sina tankar och sin skaparkraft genom ökad kunskap och tillgänglighet.

De kommunala kulturinstitutionerna och de fria kulturutövarna är viktiga delar av den kulturella välfärden. Genom museum, bibliotek, teaterscener, kulturhus, musik, dans och film träffas människor med olika bakgrund och ålder från hela Göteborg.

Barn och ungdomars rätt till konst och kultur ska prioriteras. Fler ska få uppleva minst en konst- eller kulturupplevelse per år för att redan tidigt i livet kunna upptäcka och utforska kulturella yttringar. Därför behöver ”KuBo”, kultur för barn och unga, fortsätta utvecklas och stärkas.

Folkbiblioteken är en av Göteborgs Stads mest besökta verksamheter och mötesplatser, därför ska de särskilt värnas. Alla invånare ska ha nära till ett folkbibliotek med generösa öppettider som är anpassade efter göteborgarnas behov. Litteratur och kultur har stor betydelse för den språkliga utvecklingen och sociala gemenskapen. Biblioteken ska göras tillgängliga på ett mer jämlikt sätt, särskilt för att främja läslust.

Göteborgs Stad ska arbeta för en välfungerande kulturell infrastruktur i form av lokaler, ateljéer och stöd till det fria kulturlivet i hela Göteborg. Det fria kulturlivet ska vara öppet och levande för att bidra till att skapa ett Göteborg som fler människor vill bo i och besöka. Det är viktigt att värna samarbetet mellan det offentliga och fria kulturlivet, exempelvis genom att offentliga lokaler tillgängliggörs för kulturutövare och föreningar, att skäligen hyror erbjuds och att mer resurser avsätts till att stötta det fria kulturlivet. Stadsmiljön ska präglas av öppenhet för både planerade och spontana kulturuttryck.

Det lokala kulturarvet ska tillgängliggöras. Genom att uppmärksamma och ge människor kunskap om den lokala kulturhistorien skapas sammanhållning och gemenskap mellan människor, oavsett ursprung och bakgrund. Kulturhistoriskt intressanta platser och miljöer ska vara lätta att besöka.

Uppdrag:

- » Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att ge förslag på hur Göteborgs Stad kan möta kulturarbetares och föreningslivets behov av verksamhetslokaler. Uppdraget ska undersöka nya och befintliga lösningar samt se över möjligheter till samnyttjande.
- » Kulturnämnden får i uppdrag att säkerställa att besökare enkelt kan få reda på vilka kulturarrangemang som erbjuder syntolkning. Återrapporteringen ska ske till kulturnämnden.
- » Kulturnämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda nämnder och bolagsstyrelser inom tillståndshantering, fastighet och besöksnäringsnärings undanröja hinder och ta fram åtgärder för ökad filmproduktion i Göteborg.
- » Kulturnämnden får i uppdrag att utveckla och utöka konceptet meröppet på Göteborgs Stads bibliotek. Återrapporteringen ska ske till kulturnämnden.

Arbetsmarknad och vuxenutbildning

Ansvarig nämnd: Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

Inriktning:

Tillgång till arbete är grundläggande för både individen och samhället. Fler göteborgare ska stöttas till självförsörjning och studier. För de som står långt ifrån arbetsmarknaden behövs en variation av vuxenutbildning och arbetsmarknadsåtgärder. Antalet hushåll med egen försörjning ska öka. Socioekonomisk tillhörighet, etnisk bakgrund, kön och funktionalitet påverkar möjligheten att få ett arbete. Göteborgs Stad ska arbeta för att motverka dessa ojämlikheter.

Kompetensförsörjningen är avgörande för Göteborgs Stad. Genom samverkan och nytänkande ska antalet jobb bli ännu fler. Omställning och yrkesväxling för att fler ska söka jobb inom bristyrken i välfärden ska erbjudas. Göteborgs Stads kompetenscenter har en viktig funktion för att invånare i behov av ekonomiskt bistånd ska minska. Riktade arbetsmarknadsinsatser ska fokusera på unga, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning. Samtliga utbildningar ska vara inkluderande och tillgängliga. Alla, oavsett kön, ska uppmuntras till icke-stereotypa yrkesval. Särskilt fokus ska läggas på att stötta arbetslösa vårdnadshavare till sysselsättning, bland annat genom konceptet "Fler föräldrar i arbete". Ferie- och extrajobb till unga ska erbjudas.

Vuxenutbildning, svenska för invandrare (SFI) och andra utbildningar i svenska är avgörande för nyanländas möjligheter till arbete. Svenskundervisning ska erbjudas så tidigt som möjligt genom bland annat yrkesutbildning med modersmålsstöd. Kombinationer av arbetsmarknadspolitiska insatser, vuxenutbildning och flexibelt språkstöd ska användas.

Göteborgarna ska ges goda möjligheter att kunna komplettera sin gymnasiebehörighet genom vuxenutbildningen. Insatser behövs för den grupp av unga som av olika skäl har svårt att tillgodogöra sig gymnasiestudier men vars bidrag och kompetens behövs på arbetsmarknaden. Fler åtgärder behövs också för att ge unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar bättre förutsättningar till arbete och sysselsättning.

Klimatomställningen, industriell utveckling och nyetablering av företag skapar behov av nya kompetenser. Vuxenutbildningen ska, i dialog med näringslivet, bidra till att utbilda rätt kompetens för att stärka omställningen. Detta är viktigt för att behålla och attrahera nya företag och ge fler möjligheter till egen försörjning och goda livschanser.

Uppdrag:

- » Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att ge förslag på hur unga som fyllt 20 år och som inte har förankring alternativt begränsad förankring på arbetsmarknaden, kan följas upp och stöttas i syfte att minska ungdomsarbetslösheten. Återrapporteringen ska ske till nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning.
- » Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att stärka samverkan med näringslivet, framförallt industrin, kring lärlingsplatser samt kombinerade arbets- och studieplatser. Återrapporteringen ska ske till nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning.

Inköp och upphandling

Ansvarig nämnd: Inköps- och upphandlingsnämnden

Inriktning:

Göteborgs Stad ska ställa långtgående miljömässiga, sociala och etiska krav vid upphandling för att sänka kostnaderna och bidra till social och ekologisk hållbarhet. Inköpsprocessen ska präglas av cirkularitet och minimal påverkan på miljö och klimat. Dessa principer ska tillämpas av alla upphandlande aktörer och inkluderas i avtalen. Energi- och resurseffektiviteten ska förbättras genom minskad konsumtion, förlängning av produkters livslängd, mer samnyttjande, effektivare inköpssamordning, samordnad varudistribution och höjd beställarkompetens. Kategoristyrningsmodellen ska implementeras fullt ut i alla verksamheter. Ramavtalen ska nyttjas i hög grad av både nämnder och bolagsstyrelser.

Kraven vid upphandling ska följas upp, även hos underleverantörer. Aktörer som inte följer avtal ska uteslutas i enlighet befintliga rutiner. Göteborgs Stad ska säkerställa att inköp och upphandlingar inte leder till löne- eller villkorsdumpning för arbetstagare och nuvarande praxis på området ska fortsatt utmanas. Dialog ska föras med fackförbunden för att förbättra avtalen kopplade till arbetsmiljö. Inköps- och upphandlingsnämndens arbetsplatskontroller ska utökas och fokusera på riskbranscher. Kompetensen att identifiera utnyttjande av arbetskraft ska öka och Göteborgs Stads projektledare ska stödjas i att agera på arbetsplatskontrollernas slutsatser.

Andelen ekologisk och närproducerad mat ska öka till minst 60 procent 2026 och 80 procent 2030. Den fisk som Göteborgs Stad upphandlar ska vara miljömärkt och inte bottenråladd. Kött ska vara ekologiskt eller naturbeteskött och uppfylla svenska djurskyddskrav inklusive kors rätt till utomhusbete. Om ekologiskt kött som följer svenska djurskyddsregler inte finns att tillgå ska tillfälligt undantag medges där djurskyddsregler prioriteras. Beställarkompetensen i Göteborgs Stad behöver utvecklas gällande inköpsens samlade miljöpåverkan och hur olika hållbarhetsaspekter samspelar med den biologiska mångfalden. Samtliga konferenser som anordnas av Göteborgs Stad ska erbjuda vegetarisk kost som förstahandsalternativ och kött eller fisk som andrahandsalternativ.

Göteborgs Stad ska ge företag av olika storlek möjlighet att leverera produkter och tjänster samt ha nära dialog med samhällsengagerade leverantörer. Inköps- och upphandlingsnämnden ska stödja nämnder och bolagsstyrelser att utveckla sin upphandling så att den bidrar till samhällsnytta.

Detta kan ske exempelvis genom att idéburen sektor och sociala företag inkluderas, fler reserverade upphandlingar, att nya jobb skapas eller att företag på annat sätt tar socialt och miljömässigt ansvar.

Uppdrag:

- » Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att rådgöra med kollektivavtalsägande parter om rimlig prisnivå och lönenivå när krav ställs på kollektivavtalsliknande villkor i upphandling. Återrapporteringen ska ske till inköps- och upphandlingsnämnden.
- » Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att agera utifrån gällande rättsläge för att hitta de metoder som innebär att Göteborgs Stad kan fortsätta testa krav på kollektivavtal i lämpliga bygg- och anläggningsprojekt. Uppdraget ska genomföras i samverkan med relevanta nämnder och bolagsstyrelser.
- » Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda nämnder och bolagsstyrelser utreda och införa en begränsning av antalet underleverantörer samt antalet led av underleverantörer inom Göteborgs Stads bygg- och anläggningsprojekt.
- » Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att utöka arbetet med arbetsplatskontroller. Återrapporteringen ska ske till inköps- och upphandlingsnämnden.
- » Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att i samverkan med övriga nämnder och bolagsstyrelser löpande ta bort livsmedel som inte är ekologiska ur avtalen inom de produktkategorier där det finns en god tillgång på ekologiska produkter.
- » Grundskolenämnden, förskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för funktionsstöd, Got Event AB och Liseberg AB får i uppdrag att öka andelen ekologisk mat för att nå målen i miljö- och klimatprogrammet. 2026 ska andelen ekologisk mat vara minst 60 procent.
- » Göteborgs Stads Leasing AB får i uppdrag att i samverkan med inköps- och upphandlingsnämnden genomföra en förstudie för att bygga upp en mindre samlastningsfunktion för varutransporter. Syftet är att stärka krisberedskapen och möjliggöra inköp från mindre leverantörer.
- » Kommunstyrelsen och inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att utarbeta och införa ett kommungemensamt arbetssätt för hur inköpskostnader ska redovisas av nämnder och bolagsstyrelser.

- » Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att analysera sina inköp utifrån Göteborgs Stads spendrapport och ta fram förslag på hur inköpsarbetet kan förbättras avseende kostnadsmedvetenhet, långsiktighet och hållbarhet. Inköps- och upphandlingsnämnden ska stötta i detta arbete.

Ekonomi

Det ekonomiska läget ser enligt augustis skatteprognos något ljusare ut 2025 än de två senaste åren. Detta tack vare ökade skatteintäkter, minskad inflation och sjunkande räntor. Samtidigt har den tidigare generella kostnadsökningen skapat stora behov som innebär fortsatta ekonomiska svårigheter. En svagare befolkningsutveckling än föregående år medför även utmaningar för välfärdens långsiktiga finansiering. Dessutom leder regeringens uteblivna satsningar till negativa effekter för Göteborgs Stads ekonomi. Användning av resultatutjämningsreserven och en hög utdelning från bolagskoncernen skyddade skolan och omsorgen från stora nedskärningar under 2024. Detta innebär dock att över 900 miljoner kronor i tillfälliga finansieringslösningar måste hanteras under det kommande året. Sammantaget innebär det att utrymmet för stora satsningar är begränsat under 2025.

Göteborgs Stads budget tar ansvar för Göteborg och dess invånare. Verksamheternas budgetramar räknas upp enligt prisindex för kommunal verksamhet som Sveriges kommuner och regioner beräknar. Nämnder inom utbildning och omsorg justeras för befolkningsförändringar. En riktad besparing på ledningsarbete, marknadsföring och administration ska genomföras för att omfördela resurser till verksamheter som gör skillnad för göteborgarna. Budgeten säkrar välfärden och miljöarbetet genom både generella budgettillskott och riktade satsningar för Göteborgs Stads verksamheter. Göteborgs Stads ekonomi ska även stärkas framåt genom att bland annat oansvariga privatiseringar och marknadssystem avskaffas.

Denna budget prioriterar mellan de stora behov som finns i Göteborgs Stads verksamheter. Inflationen har lämnat efter sig ett högt kostnadsläge vilket inte fullt ut kan kompenseras för. Genom en omfattande budgetberedning har satsningar och kompensationer för kostnader vägts mot varandra för att i ett fortsatt svårt ekonomiskt läge kunna prioritera välfärden och klimatomställningen.

God ekonomisk hushållning

Göteborgs Stad behåller sitt ekonomiska regelverk som bland annat reglerar att överskottet ska upprätthålla ett snitt om minst två procent under en tioårsperiod. På grund av de stora överskott som gjorts under de senaste åren finns det utrymme för Göteborgs Stad att budgetera för lägre överskottsnivåer under en tid framöver. Det möjliggör rimliga planeringsförutsättningar för de offentliga verksamheterna i ett ekonomiskt utsatt läge.

Resultatmål

Resultatmålet på två procent i genomsnitt under rullande tioårsperiod uppnås med årets budget. Den senaste tioårsperioden har Göteborgs Stad haft överskott vilket gör att det tioåriga snittet är 4,7 procent. Det budgeterade resultatet för 2025 är 650 mnkr vilket är under två procent för det enskilda året men i linje med riktlinjen då det tioåriga snittet är långt över målvärdet.

Resultatutjämningsreservens (RUR)

Skatteunderlagets utveckling är relativt god och överstiger det tioåriga genomsnittet. Därmed planeras inte reserven att nyttjas under 2025.

Resultatreserven (RER)

Ny lagstiftning möjliggör från 2024 att avsätta pengar i en resultatreserv (RER), som på sikt kommer ersätta resultatutjämningsreserven (RUR). Avsättning till resultatreserven kan tidigast göras i samband med bokslutet 2024. Resultatutjämningsreserven och resultatreserven kan båda vara tillgängliga under en övergångsperiod där RUR bedöms kunna användas främst för minskade skatteintäkter och RER för tillfälliga ökade kostnader.

Egenfinansieringsgrad investeringar

Investeringarna ökar, dock i något långsammare takt än vad som är budgeterat. Det är avgörande att nödvändiga investeringar i infrastruktur, bostäder, välfärdslokaler och klimatåtgärder faktiskt blir av och bidrar till Göteborgs Stads utbyggnadsplaner. Det är samtidigt viktigt att hålla en egenfinansieringsgrad enligt målet i samband med att investeringarna ökar för att inte kapitaltjänstkostnaderna ska hota välfärdens långsiktiga finansiering.

Egenfinansieringsgrad exploateringar

Historiska utfall och nominerade exploateringsvolymen pekar fortsatt på en självfinansieringsgrad som överstiger målet för samtliga år under hela planeringshorisonten. Även framöver kommer det behöva vara en balans av ekonomiska vinst- och förlustprojekt för att kunna bibehålla en nivå som är fullt ut egenfinansierad över tid.

Soliditet

Soliditeten är fortsatt över målvärdet. Det beror framför allt på de stora överskotten som skapats de senaste åren men också på grund av investeringar som av olika skäl inte genomförts enligt plan. Att investeringar senareläggs är inte ovanligt men det innebär också att behovet av lokaler, anläggningar och infrastruktur inte tillgodoses i tid. Därför behöver både investeringsstyrningen och framdriften bli bättre.

Sammanställning god ekonomisk hushållning

Målvärden enligt budgetförslag för god ekonomisk hushållning

Finansiella inriktningar god ekonomisk hushållning	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Resultatets andel av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	1,5%	2,2%	2,3%
Egenfinansieringsgraden av investeringar	48%	50%	53%
Exploateringsverksamheten ska över en rullande tioårsperiod vara i balans	100%	100%	100%
Soliditeten för kommunkoncernen bör uppgå till 15 procent inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet	15%	15%	15%

Budgetförslagets utfall på de långsiktiga inriktningarna för god ekonomisk hushållning

Finansiella inriktningar god ekonomisk hushållning	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Resultat bör över en rullande tioårsperiod uppgå till minst två procent av kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	4,4%	4,3%	3,8%
Egenfinansieringsgraden av investeringar bör över en rullande tioårsperiod uppgå till minst 50 procent	63%	62%	59%
Exploateringsverksamheten ska över en rullande tioårsperiod vara i balans	100%	100%	100%
Soliditeten för kommunkoncernen bör uppgå till 15 procent inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet	15%	15%	15%

Pris- och lönekomensation

Nämndernas ramar har räknats upp med prisindex för kommunal verksamhet (PKV), vilket för 2025 är 0,2 procent enligt Sveriges kommuner och regioners beräkningar i augusti 2024. Den låga uppräkningsberäkningen beror på att de två senaste årens kraftiga ökning för avsättningar till pensioner nu är tillbaka på mer normala nivåer. Inkluderat de minskade kostnaderna för pensioner så motsvarar indexhöjningen 3,5 procent för Göteborgs Stads nämnder.

Utdelning

För år 2024 budgeterades en utdelning på 750 miljoner kronor för att hantera de stora kostnadsökningarna i kommunen och för att skydda välfärden. För 2025 budgeteras utdelningen att sjunka till 350 miljoner kronor. En fortsatt relativt hög utdelning är nödvändig i den ansträngda ekonomiska situation som Göteborg och omvärlden befinner sig i. Samtidigt kommer investeringar i bolagssektorn behöva ske för att kunna genomföra den gröna omställningen. Under många år har bolagen gjort stora överskott och har förhållandevis högt eget kapital. Detta innebär att det finns möjlighet att tillfälligt göra ett uttag även 2025. Från år 2026 är bedömningen att utdelningen kommer vara 150 miljoner kronor.

Investeringar i nämnder

Kapitaltjänstkostnaderna för den skattefinansierade delen av kommunen prognostiseras att öka kraftigt framåt. För att minska risken att allt större del av välfärdens finansiering går till kapitaltjänstkostnader så ska investerade nämnder inför ordinarie budgetprocess värdera investeringar. Nämnderna ska redogöra för hur kostnader för kommunens investeringar och därmed även kommande kapitaltjänstkostnader kan minska genom prioriteringar, ändrade riktlinjer, minskade kostnader eller ökande intäkter.

Avkastning i kommunalt ägda bolag

I bolagsstyrelsernas ägardirektiv framgår att avkastningen ska vara i nivå med jämförbara bolag i samma bransch. Avsteg från detta ska vara tydligt motiverade mot övriga delar i ägardirektiven inom den sociala och ekologiska dimensionen som kan påverka avkastningen. Detta är för att bolagens ekonomiska värde ska värnas och en framtida avkastning säkerställas.

Skattesats och taxor

Skattesatsen är oförändrad 21:12 per skattekrone. Förändringar av avgift- och taxemodeller för olika verksamheter som hanteras av kommunfullmäktige ska i första hand beslutas i ordinarie budget och vid särskilda skäl i kompletteringsbudget.

Eget kapital

Nämnderna kan under 2025 hemställa till kommunstyrelsen om att använda eget kapital. Beslut om användning av eget kapital tas av kommunstyrelsen i samband med kompletteringsbudgetarna.

Internränta

Internräntan fastställs till 2,25 procent för 2025 vilket är samma som 2024.

Budgetprocessen

Ärenden som påverkar den övergripande ekonomin, styrning eller Göteborgs Stads budget ska hänvisas till ordinarie budgetprocess. Det innebär att ärenden och tillhörande beslut ska hänskjutas till ordinarie budget eller till en kompletteringsbudget om ärendet så kräver.

Kommunstyrelsen ska vid tre tillfällen under 2025 besluta om kompletteringsbudget. Med anledning av detta ges kommunstyrelsen delegation att justera samt vid behov tolka och konkretisera Göteborgs Stads budget. Detta under förutsättning att ärendena inte är av sådan principiell beskaffenhet att de ska underställas kommunfullmäktige för beslut. Om inte synnerliga skäl föreligger ska eventuella hemställningar från nämnder och bolagsstyrelser göras på sådant sätt att de kan värderas i underlagen för kompletteringsbudget eller ordinarie budget.

Centrala avsättningar

I Göteborgs Stads budget finns ett antal centrala avsättningar för att hantera gemensamma risker och kostnader som berör flera nämnder. Avsättningarna används efter beslut i kommunstyrelsen och/eller avrop vilket specificeras i den ekonomiska sammanställningen. På grund av att risker och kostnader kan ändras under året bemyndigas kommunstyrelsen att fritt förvalta de centrala avsättningarna. Här följer ett urval av centrala avsättningar.

Investeringsrelaterade kostnader i samband med ny- och ombyggnationer

En särskild avsättning görs för att delfinansiera evakuering- och omställningskostnader i samband med ny- och ombyggnationer av lokaler. Stadsfastighetsnämnden hanterar denna avsättning för att göra avrop för dessa kostnader.

Riskreserv för investeringsrelaterade kostnader

En särskild riskreserv för liknande ändamål skapas för idrotts- och föreningsnämnden, stadsmiljönämnden, kretslopp- och vattennämnden och exploateringsnämnden. Dessa nämnder har utöver riskreserven även ett grundbelopp i sina ramar för investeringsrelaterade kostnader.

Allmän ekonomisk reserv

En ekonomisk reserv avsätts centralt för att bland annat hantera nämndernas användning av eget kapital, möjlig ökning av kostnader för ekonomiskt bistånd, väderberoende åtgärder och andra oplanerade kostnader som inte kunnat förutses i budgetprocessen.

Driftskostnader

Centrala avsättningar görs för avrop av nämnder vars anläggningar tas i drift under året.

Kapitalkostnader för investeringar

Kapitalkostnader för de nämnder som finansieras med kommunbidrag har lagts kommuncentralt och avropas månadsvis av berörda nämnder.

Uppdrag:

- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att föreslå en reviderad modell för nämnder som idag får kompensation för befolkningsförändringar som bättre tar hänsyn till den omställningstid som krävs i samband med expansion och avveckling. Syftet är att skapa bättre planeringsförutsättningar för dessa nämnder. Återrapportering ska ske till förutsättningar för budget 2026.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med stads- miljönämnden erbjuda gröna obligationer inom biologisk mångfald.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra en översyn och föreslå tillägg till resursfördelningsmodellen i syfte att bättre omhänderta kostnader kopplat till kriminalitet i resursfördelningsmodellen för socialnämnderna. Hänsyn ska tas till stadsområdenas demografi och andra relevanta variabler. Återrapporteringen ska ske till förutsättningar för budget 2026.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen föreslå hur risker och kostnader för vinterväghållningen kan hanteras. Syftet är att minska inverkan på stadsmiljönämndens ordinarie verksamhet. Återrapporteringen ska ske till förutsättningar för budget 2026.

Ekonomisk sammanställning

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	2025	2026	2027
Verksamhetens intäkter exklusive realisationsvinster	11 208 300	11 454 800	11 607 400
Realisationsvinster	650 000	750 000	800 000
Verksamhetens kostnader	-51 635 400	-52 953 400	-54 667 400
Avskrivningar	-2 700 000	-2 900 000	-3 100 000
Verksamhetens nettokostnader	-42 477 100	-43 648 600	-45 360 000
Skatteintäkter	38 285 000	40 269 000	42 324 000
Generella statsbidrag och utjämning	4 762 000	4 573 000	4 304 000
Finansiellt netto exklusive utdelning	-269 900	-344 900	-340 300
Utdelning	350 000	150 000	150 000
Årets resultat	650 000	998 500	1 077 700

Balanskravsutredning (tkr)	2025	2026	2027
Årets resultat (ovan)	650 000	998 500	1 077 700
Avgår samtliga realisationsvinster	-650 000	-750 000	-800 000
Årets balanskravsresultat före ianspråktagande/avsättning till resultatutjämningsreserv	0	248 500	277 700
Medel till resultatutjämningsreserv			
Medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
Årets balanskravsresultat	0	248 500	277 700

Resultatutjämningsreserv (tkr)	2025	2026	2027
Ingående balans	5 273 000	5 273 000	5 273 000
Medel till RUR	0	0	0
Medel från RUR	0	0	0
Utgående balans	5 273 000	5 273 000	5 273 000

Balansräkning

Tillgångar (tkr)	2025	2026	2027
Anläggningstillgångar	117 425 171	124 940 171	132 876 171
<i>varav materiella</i>	<i>56 010 171</i>	<i>59 156 171</i>	<i>62 268 171</i>
<i>varav finansiella</i>	<i>61 415 000</i>	<i>65 784 000</i>	<i>70 608 000</i>
Omsättningstillgångar	12 500 000	12 500 000	12 500 000
Summa tillgångar	129 925 171	137 440 171	145 376 171

Eget kapital, avsättningar och skulder (tkr)	2025	2026	2027
Eget kapital	36 910 000	37 908 500	38 986 199
<i>varav årets resultat</i>	<i>650 000</i>	<i>998 500</i>	<i>1 077 700</i>
<i>varav resultatutjämningsreserv</i>	<i>5 273 000</i>	<i>5 273 000</i>	<i>5 273 000</i>
Avsättningar	6 000 000	6 000 000	6 000 000
Långfristiga skulder	64 015 171	69 531 671	75 389 972
Kortfristiga skulder	23 000 000	24 000 000	25 000 000
Summa skulder	87 015 171	93 531 671	100 389 972
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	129 925 171	137 440 171	145 376 171

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys (tkr)	2025	2026	2027
Löpande verksamhet			
Årets resultat	650 000	998 500	1 077 700
Ej likviditetspåverkande poster	2 250 000	2 450 000	2 650 000
Kassaflöde löpande verksamhet	2 900 000	3 448 500	3 727 700
Investering			
Investeringar (netto)	-4 848 000	-5 596 000	-5 762 000
Förändring likvida medel investering	-4 848 000	-5 596 000	-5 762 000
Finansiering			
Nyupplåning	7 435 000	6 516 500	6 858 300
Ökning/minskning långfristiga fordringar	-5 487 000	-4 369 000	-4 824 000
Delsumma finansiering	1 948 000	2 147 500	2 034 300
Årets kassaflöde	0	0	0

Kommuncentralt

Kommuncentrala intäkter (tkr)		2025
Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning		
Kommunalskatt 21:12		38 285 000
Summa skatteintäkter		38 285 000
Kommunalekonomisk utjämning med mera		
Inkomstutjämning		3 590 000
Kostnadsutjämning		-1 675 000
Regleringsbidrag/avgift		1 436 000
LSS-utjämning		396 000
Fastighetsavgift		1 015 000
Summa kommunalekonomisk utjämning med mera		4 762 000
Summa skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning		43 047 000
Övriga kommuncentrala intäkter		
Statsbidrag maxtaxa		90 000
Finansiering VGR Stadsteatern		58 300
Inkontinenshjälpmedel		12 000
Tomträttsintäkter		492 000
Schablonmedel flyktingmottagning		156 000
Summa övriga kommuncentrala intäkter		808 300
Reavinster (medräknas ej i balanskravsresultatet)		
Reavinster exploateringsverksamhet		550 000
Reavinster vid försäljning av anläggningstillgångar		100 000
Summa reavinster		650 000

Kommuncentrala kostnader

Beredskap för särskilda ändamål (tkr)

Allmän reserv för oplanerade kostnader, hanteras av kommunstyrelsen	246 000
Beredskap ökade kostnader justeringar enligt finansieringsprincipen	12 400
Kommuncentral riskpost investeringsrelaterade driftskostnader	26 200
Beredskap fördelning statliga medel schablonmedel	36 000

Budgeterade kostnader för särskilda ändamål

Budgeterade kostnader för särskilda ändamål (tkr)

Revisorskollegiet	43 753
Indexering infrastrukturella avsättningar	3 500
Bidrag politiska partier	33 694
Lindholmen science park grundfinansiering (aktieägartillskott)	3 000
Lindholmen science park Visual Arena	3 200
Göteborgs Symfoniker bidrag	2 500
Win Win Gothenburg sustainability award	1 500
Kommunövergripande avgifter	65 685
Räddningstjänsten brandvatten	4 365
Medlemsavgift Räddningstjänsten	408 800
Pensioner räddningstjänsten	92 200
Stärkt klimatanpassning	10 000
Samordningsförbundet	15 375
Pensionskostnader	2 935 000
Finansiering via intern pensionsavgift (nämnder)	-1 780 000
Arenauppdraget	10 000
Kapitalkostnader (regleras månadsvis via av berörda nämnder)	930 000
Förstärka arbetet med Jämlikt Göteborg	3 000
Avsättning för arbetstidsinnovationer	30 000
Avsättning för gränssnittsärenden	10 000
Avsättning för Kulturhuset Vingen	4 000

Poster som hanteras genom beslut av andra nämnder/ bolagsstyrelser

Poster som hanteras genom beslut av andra nämnder/bolagsstyrelser (tkr)

Medel som hanteras genom beslut av miljö- och klimatinämnden

Klimatkontrakt	700
----------------	-----

Medel som hanteras genom redovisning i kommunstyrelsens uppföljningsrapporter

Etablera förutsättningar för AI	5 000
Extern visselblåsarfunktion	700
Personal-/kompetensförsörjning	15 500
Krisberedskap och civilt försvar, förmågehöjande åtgärder	15 000

Trygghetspaket

LOV 3 områden (avropas kommunstyrelsen)	34 000
Förstärkt kamerabevakning (avropas stadsmiljönämnden)	5 000
Samverkanslokaler (avropas kommunstyrelsen och socialnämnden Centrum)	2 000
Trygghetsreserv för oplanerade kostnader (avropas kommunstyrelsen)	15 000

Medel som hanteras genom beslut av kretslopp- och vattennämnden

Dagvatten och skyfall	11 000
Kretslopp och vatten västsvenska paketet	2 000
Skattekollektivets eventuella övertagande av ekonomiskt ansvar för nedlagda deponier	1 000
Driftskostnader tillkommande anläggningar (skyfall)	300
Kapitalkostnader skyfall	1 200

Medel som hanteras genom beslut av stadsmiljönämnden

Enkelt avhjälpna hinder	10 000
Citysamverkan	1 000
Säsongsbelysning samfinansierad inom Citysamverkan	2 000

Medel som hanteras genom beslut av socialnämnderna och idrotts- och föreningsnämnden

Fritidsbanker	13 000
---------------	--------

Medel som hanteras genom beslut av utbildningsnämnden, grundskolenämnden och stadsmiljönämnden

Sommarlovskort	33 000
----------------	--------

Medel som hanteras genom beslut av socialnämnden Centrum

Poster som hanteras genom beslut av andra nämnder/bolagsstyrelser (tkr)	
Beredskap för ökade kostnader för temporära bostäder	3 000
Medel som hanteras genom beslut av socialnämnden Hisingen	
Finansiering brandoffrens anhörigförening	1 000
Medel som hanteras genom beslut av exploateringsnämnden	
Beredskap för ökade kostnader för temporära bostäder	17 000
Medel som hanteras genom beslut av kulturnämnden och förskolenämnden	
Alfons Åbergs kulturhus	2 000
Medel som hanteras genom beslut av utbildningsnämnden och grundskolenämnden	
Säkerställa tillgång till gratis mensskydd på alla kommunala skolor från högstadiet och upp till gymnasiet.	5 000
Medel som hanteras genom beslut av idrotts- och föreningsnämnden	
Driftskostnader tillkommande anläggningar	20 500
Medel som hanteras genom beslut av stadsmiljönämnden	
Driftskostnader tillkommande anläggningar	44 660
Medel som hanteras genom beslut av kulturnämnden	
Driftskostnader tillkommande anläggningar	5 400
Medel som hanteras genom beslut av stadsfastighetsnämnden som fördelar medlen mellan berörda nämnder	
Evakuerings- och omställningskostnader	113 000
Medel som hanteras genom beslut i socialnämnderna	
Förstärka kvälls-, helg- och lovaktiviteter	8 000
Summa kommuncentrala kostnader för särskilda ändamål	3 536 173

Finansiella kostnader och intäkter

Finansiella kostnader och intäkter (tkr)

Utdelning

Allmän utdelning	350 000
------------------	---------

Summa utdelning	350 000
------------------------	----------------

Koncernbanken

Ränteintäkter bolag	1 367 100
---------------------	-----------

Räntekostnader	-1 631 000
----------------	------------

Övriga finansiella poster	-6 000
---------------------------	--------

Finansiellt netto kommunen exklusive utdelning	-269 900
---	-----------------

Internränta nämnder	960 500
---------------------	---------

Resultat koncernbanken	690 600
-------------------------------	----------------

Kommunbidrag nämnder

Kommunbidrag nämnder (tkr)	2025
Exploateringsnämnden	135 030
Förskolenämnden	5 141 520
Grundskolenämnden	10 214 570
Idrotts- och föreningsnämnden	596 350
Inköps- och upphandlingsnämnden	5 050
Kommunledningen	397 780
Kretslopp- och vattennämnden	-
Kulturnämnden	735 560
Miljö- och klimaternämnden	142 950
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	844 720
Nämnden för demokrati- och medborgarservice	122 750
Nämnden för funktionsstöd	5 739 090
Nämnden för Intraservice	38 220
Stadsbyggnadsnämnden	273 750
Stadsfastighetsnämnden	-
Stadsmiljönämnden	1 602 160
Socialnämnden Nordost	1 828 140
Socialnämnden Centrum	1 394 100
Socialnämnden Sydväst	861 620
Socialnämnden Hisingen	1 325 120
Utbildningsnämnden	2 772 210
Valnämnden	12 630
Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	6 836 360
Ekonomiska ramar för särskilda budgetposter	
Arkivnämnden	25 050
Business Region Göteborg AB	47 660
Stadsbyggnadsnämndens transfereringar	68 000
Göteborg & Co AB	134 360
Socialnämnden Centrum studieförbunden	29 200
Överförmyndarnämnden arvoden	35 680
Totalt kommunbidrag nämnder	41 351 827

Investeringar nämnder (mnkr)	2025	2026	2027	2028	2029
Idrotts- och föreningsnämnden					
Investeringar brutto idrotts- och föreningsnämnden	-600	-800	-1 050	-1 350	-1 450
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>-400</i>	<i>-600</i>	<i>-950</i>	<i>-1 200</i>	<i>-1 200</i>
<i>varav reinvesteringar</i>	<i>-200</i>	<i>-200</i>	<i>-100</i>	<i>-150</i>	<i>-250</i>
Investeringsinkomster	0	0	0	0	0
Investeringar netto idrotts- och föreningsnämnden	-600	-800	-1 050	-1 350	-1 450
Kretslopp- och vattennämnden					
Investeringar brutto vatten- och avlopp	-1 450	-1 650	-1 700	-1 800	-1 750
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>-1 000</i>	<i>-1 050</i>	<i>-1 000</i>	<i>-1 100</i>	<i>-1 000</i>
<i>varav reinvestering</i>	<i>-450</i>	<i>-600</i>	<i>-700</i>	<i>-700</i>	<i>-750</i>
Investeringsinkomster	0	0	0	0	0
Investeringar netto vatten- och avlopp	-1 450	-1 650	-1 700	-1 800	-1 750
Investeringar brutto avfall	-52	-102	-52	-13	-10
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>-50</i>	<i>-100</i>	<i>-50</i>	<i>-12</i>	<i>-9</i>
<i>varav reinvesteringar</i>	<i>-2</i>	<i>-2</i>	<i>-2</i>	<i>-1</i>	<i>-1</i>
Investeringsinkomster	0	0	0	0	0
Investeringar netto avfall	-52	-102	-52	-13	-10
Investeringar brutto skattefinansierade åtgärder	-36	-44	-60	-60	-60
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>-36</i>	<i>-44</i>	<i>-60</i>	<i>-60</i>	<i>-60</i>
<i>varav reinvesteringar</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Investeringsinkomster	0	0	0	0	0
Investeringar netto skattefinansierade åtgärder	-36	-44	-60	-60	-60
Investeringar brutto Tekniskt vatten	-90	0	0	0	0
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>-90</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>varav reinvesteringar</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Investeringsinkomster</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Investeringar netto Tekniskt vatten	-90	0	0	0	0
Investeringar netto kretslopp- och vattennämnden	-1 628	-1 796	-1 812	-1 873	-1 820

Investeringar nämnder (mnkr)	2025	2026	2027	2028	2029
Stadsfastighetsnämnden					
Investeringar brutto stadsfastighetsnämnden	-3 020	-3 200	-3 200	-3 100	-3 200
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>-1 860</i>	<i>-2 000</i>	<i>-1 950</i>	<i>-1 900</i>	<i>-1 950</i>
<i>varav reinvesteringar</i>	<i>-1 160</i>	<i>-1 200</i>	<i>-1 250</i>	<i>-1 200</i>	<i>-1 250</i>
Investeringsinkomster	0	0	0	0	0
Investeringar netto stadsfastighetsnämnden	-3 020	-3 200	-3 200	-3 100	-3 200
Exploateringsnämnden					
Investeringar brutto exploateringsnämnden	-850	-950	-1 000	-1 300	-1 550
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>-850</i>	<i>-950</i>	<i>-1 000</i>	<i>-1 300</i>	<i>-1 550</i>
<i>varav reinvesteringar</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Investeringsinkomster	300	300	350	500	550
Investeringar netto exploateringsnämnden	-550	-650	-650	-800	-1 000
Stadsmiljönämnden					
Investeringar brutto stadsmiljönämnden	-1 200	-1 500	-1 400	-1 100	-1 200
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>-600</i>	<i>-700</i>	<i>-800</i>	<i>-500</i>	<i>-400</i>
<i>varav reinvesteringar</i>	<i>-600</i>	<i>-800</i>	<i>-600</i>	<i>-600</i>	<i>-800</i>
Investeringsinkomster	150	50	50	0	0
Investeringar netto stadsmiljönämnden	-1 050	-1 450	-1 350	-1 100	-1 200
Totalt kommunen					
Investeringar brutto	-7 298	-8 246	-8 462	-8 723	-9 220
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>-4 886</i>	<i>-5 444</i>	<i>-5 810</i>	<i>-6 072</i>	<i>-6 169</i>
<i>varav reinvesteringar</i>	<i>-2 412</i>	<i>-2 802</i>	<i>-2 652</i>	<i>-2 651</i>	<i>-3 051</i>
Investeringsinkomster	450	350	400	500	550
Investeringar netto	-6 848	-7 896	-8 062	-8 223	-8 670

Exploateringsvolym (mnkr)	2025	2026	2027	2028	2029
Exploateringsnämnden					
Exploateringsutgifter	-975	-1 235	-1 500	-1 645	-975
Exploateringsinkomster	1 225	1 750	1 550	2 220	1 280
Exploateringsnetto	250	515	50	575	305
Kretslopp- och vattennämnden					
Utgifter utbyggnad VA	250	515	50	575	305

